

Ökumenikus
Magazin

II. évfolyam
2004. 4. szám
(Megjelenik kéthavonta)
345 Ft

Szent Kereszt

HIT-MAGYARSÁG-ÉRTÉK

**Győzedelmes nemzet
vagyunk!**

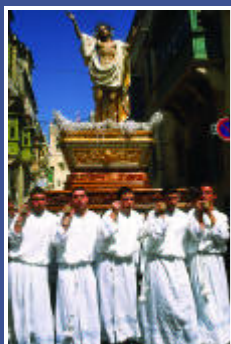
Szent Korona

Kamilliánusok

Világbéke temploma

Málta

**A Templomos
Lovagrend**

Fallóskúton épül
a Világbéke Temploma

Koltay Gábor

TRIANON

04905
771689 017002

CSAK A BÁRÁNYOK HALLGATNAK...

UTOLSÓ FIGYELMEZTETÉS • AZ ÚJ NEMZEDÉK LAPJA

Keresse az újságárusoknál!

Megjelenik minden hónap első péntekén.

Értékek Felelősség Tények

Heti Válasz

Ára: 288 Ft

Minden héten csütörtökön az újságárusoknál

Nem kérdés

VIII. évf., 4. szám
2004. - 500 Ft

MAGAZIN

Házépítés

Minőségi házépítés és belsőépítészet

Házépítés

A bilbaói Guggenheim Múzeum
Futurisztikus épület, a 1,5 milliárd dolláros városrekonstrukció részeként
Fotó: Erőz Ede, Guggenheim Museum Bilbao

Beton esztrich alkalmazása
Megbízható szakértelem a Micro Stone-től

A modern medenceépítés
Medencék minden pénztárcához

A ház „kabátja”
Korszerű vakolástechnika

2004. VIII. évfolyam 7-8. szám

ára: 480 Ft

INGATLAN

Magazin

Ingatlanfejlesztők, Ingatlanügynökök, Ingatlanvédők és -díjazók lapja

A jogász válaszol
A vételi és az elővásárlási jog különbségei I.

Olcsóbbak a lakáshitelek
Sikerek és kockázat devizaalapon

Felhalmozódtak a lakáshitel tartozások
Segít a kormány adóssághozzájárulási programja?

Csekély élénkülés az ingatlanpiacon
Lassan, de tartósan emelkedő árak

Új kulturális központok a pesti belvárosban?
Befejezőre lett a Fimmmúzeum, a Divatszarnok sorsáról júliusban döntenek

Ingyenes lakossági hirdetések

VERITAS-LAKÁSOK

5%-os hitellel megvásárolhatók Zuglóban, kedvező folyósítási konstrukciókkal!
Köztisztviselőknek előleg befizetése nélkül!

Aktuális ajánlatunk a 20-21. oldalon és az Interneten: www.veritas.hu

Megjelent a Házépítés és az Ingatlan Magazin legújabb száma! Keresse az újságárusoknál!

Előfizethető: Magyar Posta Rt. Üzleti és Logisztikai Központ (rövidítve: ÜLK),
Budapest VII., Vörösmarty u. 16-18.
1946 Budapest

A szeretetben élők mélyre látnak
A reménységben élők messze látnak
A hitben élők mindent másképpen látnak
Hitben járunk, s nem látásban (2Kor5,7)

Kedves Olvasó!

Hálás vagyok Istennek, hogy írásaink ismét fölmutathatják: a hittel felismert és vállalt életutat mindvégig az Úr szeretete óvja, nehézségek, kudarcok ellenére is. Nagy családnk, nemzetünk évezredes fönnyaradása is erre bizonyíték. Államalapító királyunk hite, s abból fakadó királyi tettei erősítő példák arra, hogy ki-ki a maga helyén, s a neki juttatott találatum szerint válhat Isten jó eszközévé.

Nemcsak egyéni, családi életében, hanem emberséges, keresztény magyarságának tudatos vállalásában is. Erre tanít helyálló eleink emléke nemzetünk vérzivataros évszázadaiból, s Trianon végzetesnek szánt tragédiája után. Hitvalló életükért adjunk hálát a történelem Urának, továbbra is kérve oltalmazó szeretetét! Lapunk olvasásához lélekemelő, szép perceket kívánok.

(Nyári számunk, technikai okok miatt, összevontan jelent meg. A következő lap megjelenése november 3-ára várható. A magazin a továbbiakban is kéthavonta jelenik meg, ezért kérjük kedves olvasóinkat, hogy hó elején keressék az újságárusoknál.)

Szívélyes üdvözléttel

Kuruczleky Ilona
lapalapító

Szent Kereszt
A szerkesztőség címe:
Szent Kereszt Magazin,
1148 Budapest,
Nagy Lajos király útja 47/a
Tel/Fax.: 221-1524,
06-70-244-0240

Főszerkesztő:
Kuruczleky Ilona

Internet elérés:
<http://www.szentkereszt.kopja.hu>
e-mail cím: st.kereszt@freemail.hu

Főszerkesztő-helyettes:
Papp Nóra

A szerkesztőség tagjai:
Bajcsy Lajos, Fajkus Mária,
Kovács Mária, Németh Andrea,
Mácsik Mária, Patonai Adrienne,
Spangél Péter

Tervezőszerkesztő, képszerkesztő:
Kuruczleky Ilona
Olvasószerkesztő: Varsádi Zsuzsa

A lapot kiadja:
Veritas Invest Rt.
1142 Budapest,
Erzsébet királyné útja 86.
Tel: 383-0983, fax: 383-0984
e-mail: szentkereszt@veritas.hu

A megjelent hirdetések tartalmáért
a kiadó nem vállal felelősséget.

Előfizetésben terjeszti
a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág.
Előfizethető közvetlen a postai
kézbesítőknél, az ország bármely postáján,
Budapesten a Hírlap Ügyfélszolgálati
Irodákban és a Központi Hírlap
Centrumnál (Bp., VIII. ker. Orczy tér 1.
tel.: 06 1/477-6300; postacím: Bp., 1900)
További információ: 06 80/444-444;
hirlapelofizetes@posta.hu

Külföldi előfizetés:
Hírlapelőfizetési Irodában (HELIR)
Budapest, VIII. ker. Orczy tér 1.
levélcím: HELIR 1900 Budapest
Fax: 303-34-40

Terjeszti:
HIRKER Rt. (Budapesten)
Lapker Rt. (vidéken)
ISSN 1589-617X

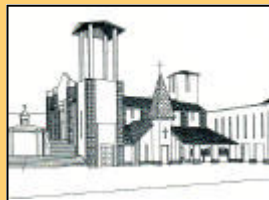
Nyomda: Komáromi Nyomda és Kiadó Kft.
2901 Komárom, Igmándi út. 1.
Tel.: 06-34/344-185, fax: 06-34/342-361

Tartalom

A lelki élet titkai.....4. old.
A Boldogasszony mennybefelevétele..... 4. old.
A keresztény Európa szellemi gyökerei..... 5. old.
Trianon..... 6-7. old.
A Templomos Lovagrend..... 8-9. old.
Garabandál.....10. old.
Legyen arcodon Jézus nyájassága!10-11. old.

6-7 old.

12-13. old.

Válaszúton vagy
válaszúton?.....11. old.
Fallóskúton épül a Világbéke Temploma.....12-13. old.
Örökség az Egyházalapítás után.....14. old.
Az igazi államvédelem.....15. old.
A Kamillánus mozgalom.....16-17. old.
„Nem kudarcos, hanem
győzedelmes nemzet vagyunk...”.....18-23. old.

Szent Kereszt Magazin poszter.....20-21. old.
„Isten volt, aki életünk útján vezérelt...”.....24-25. old.
Történelmi Kopjás Szövetség 2. rész..... 26-27. old.
Egy lépéssel a boldogság felé.....28. old.
Krisztus szívébe írva..... 29. old.
Református szobrászművész a katolikus
egyházművészetben..... 30. old.
Magyar segélyszervezet Afganisztánban.....31. old.
Felvidéki magyar kispapok..... 32. old.

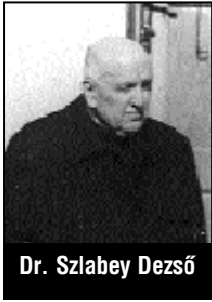
18-23. old.

36-37. old.

Prohászka arcai.....33. old.
A keresztfa tövében...34-35. old.
MÁLTA.....36-37. old.
Előfizetés.....38. old.
Az első kövek.....39. old.
Veszendő templomaink.....39. old.

A lelki élet titkai

Dr. Szlabey Dezső

Amikor egy híres festő az Úr Jézus szavát – „az ajtó előtt állok, s kopogtatok” – ábrázolni akarta, megrajzolta egy ház ajtaját, amely előtt az ajtón kopogató Jézus állt. Aztán megmutatta a képet kisleányának, aki megnézve a képet azt mondta, hogy nagy hibája van a képnek, mert nincs az ajtónak kilincse, s így nem tudja az Úr Jézus kinyitni és nem tud bemenni. A festő megnyugtatta kisleányát, hogy ez olyan ajtó, a szív ajtaja, amelyen az Úr Jézus csak kopogtat, mert a kilincs belül van, s a kopogtatásra azt belül kell kinyitni.

Az ember lelkét, szabadakarát teremtő és tiszteletben tartó Isten csak kopogtat. Előkészíti a lelket a kegyelmi élet beáradására. A kopogtatás jelzi a segítő kegyelmeket: például a szentgyónásnál.

A kopogtatás mindig a szent szív szeretetének munkája, hol gyengéd, alig hallható, máskor erősebb, de sohasem kényszerít. Az Úr Jézus várja, hogy a bűnös maga nyissa ki szívének ajtaját.

Ha megtörtént a bűnbánat, a szentgyónásban vagy a keresztségben, vagyis az isteni kegyelem beáradása a lélekbe, akkor lépett a lélek a kegyelmi élet első

útjára: a tisztulás útjára. A tisztulás után a lélek a kegyelmi élet második útjára lép: a megvilágosodás útjára.

Ez után a lelki fejlődés utolsó állomása következik: az Istennel való egyesülés útja. Bármelyik útját járja a lélek a tökéletességnek, mind a három titkokkal át-szótt élet.

Mi jellemzi mindegyik életszakaszt?

Az első életszakaszban – a tisztulás útján – kezdi a lélek önmagát és Istent megismerni, először csak az érzékelhető dolgok tükrében. Bizonyos érzelmi örömet talál az imában, a szent dolgokkal való foglalkozásban. A lelki szárazság és kísértés próbáit nem mindenki tudja kiállni. Az átlépés a magasabb életszakaszra a lélek önátadásától függ. A második életszakasz – a megvilágosodás útja. Itt a lélek a hittitkok tükrében iparkodik Istent megismerni. A lelkek hűségük, önátadásuk arányában kapják meg Istentől az értelem adományát, amellyel mindig mélyebbre hatolnak a hittitkokban. Krisztus erőseit követik a parancsok és az evangéliumi tanácsok útján. Isten dicsőségéért és a lelkek üdvéért fáradoznak, Isten vonzása teljesen leköti akarataikat. Ennek az életszakasznak kísértése, hogy a lélek könnyen elbizsákosodik. A lélek mélye még nem egészen Istené. Tisztító orvosság: nagy lelki szárazság, alig tud imá-

kozni, Isten- és emberszeretet próbája.

A harmadik életszakasz – az Istennel való egyesülés útja. Itt a lélek erényvirágokkal ültette be szívét. Ebben a szakaszban az isteni szeretet tüzeit kell még jobban magukban lánggra lobbantaniuk. Minden cselekedetükben állandóan Isten jelenlétében fogják érezni magukat.

Mindent Isten dicsőségére és a lelkek javára vonatkoztatnak. Önmagukat Istentben ismerik meg, aki számukra a kezdet és a vég. Sohasem felejtik el a különbséget, ezért aláztosak. Istent imádják: lélekben és igazságban.

Tehát: Isten a kegyelem által bennünk él. Ebből a hitigazságból éltek a szentek, élnek ma is a lelkek, akik a lelki élet különféle életútjain járják a tökéletesség felé vezető út valamelyikét.

Nekünk is ebből a hitigazságból kell élnünk.

In memoriam: **DR. SZLABEY DEZSŐ**

A Boldogasszony mennybefelevétele

Amennybefelevél dogmáját XII. Pius pápa 1950-ben „ex cathedra” hirdette ki „Munificentissimus Deus” kezdetű bullájában: „Mária földi életpályája befejezése után testével és lelkével együtt felvételre a mennyi dicsőségbe.” (DS 3903)

Mi, magyarok, Nagyboldogasszony (aug. 15.) napján ünnepeljük ezt a csodás eseményt, amikor a küzdő Egyház örömművét egyesíti a győzedelmes Egyházzal: Mária hazatér a mennybe.

XIV. Benedek pápa (1740–1758) ezt mondja: „Máriának testi felevétele a mennybe jámbor és valószínű vélemény, amit elvetni nemcsak istentelen és bűnös dolog, hanem ostoba és ésszerűtlen is.”

Sem Mária éveinek száma, sem halálának helye, sem ideje, határozottsággal

meg nem állapítható. A legvalószínűbb vélemény azonban az, hogy Mária Jeruzsálemben halt meg, még mielőtt az apostolok elszéledtek volna. A mennybemennel ünnepe a legmagasztosabb és a leggyönyörűbb Mária-ünnep. Az ünnep neve: Assumptio B.M.V. Ezzel jelzik a különbséget Krisztus és Mária mennybemenetele között. Krisztus a saját erejéből szállott fel a mennybe, ezért „Ascensio Domini”. Máriát Isten kegyelme vette fel a mennyországba, ezért „Assumptio B.M.V.”.

A szentmise bevezető éneke így szól: „Örvendjünk mindnyájan az Úrban, ünnepet ülve a boldogságos Szűz Mária tiszteletére, akinek mennybevitelén örülnek az angyalok és magasztalják az Isten Fiát.”

Kisdi: Cantus Catholici (1651) így emlékezik meg e szép napról:

„Felvitett magas mennyországba,
angyali szép, örvendetes házba,
E nap a Szűz nagy menyasszonyságba,
az Istennek drága hajlékába.
A mennyei Atya udvarába,
felső Sion drága városába,
Dicsőséges szép palotájába,
már bemegyén nagy vígasságába.
Beteljesült Dávidnak zoltára,
mit énekelt világnak hallatára:
A királyné királynak jobbára,
állapodik örök társaságra.”

Mária, mint jó anya, ma is azon munkálkodik, hogy mi is oda jussunk, ahol ő éli boldog életét. Szívén viseli gyermekei üdvösségét, azt akarja, hogy mi is elnyerjük az örök életet.

PÁLFFY MÁRIA

Puskely Mária

A KERESZTÉNY EURÓPA SZELLEMI GYÖKEREI

Az öreg földrész hagiográfiája

Magyarország EU-csatlakozásának hetében látott napvilágot Vörös Károly történeti bevezetőjével a kétezer éves keresztény Európa viharos történetét át- meg átragyogtató szentéletű keresztények leírását tartalmazó nagyszerű monográfia. Már a kötet alcíme is sokat mond: *Az öreg földrész hagiográfiája*, (a keresztény szentek életével, történetével, írásaikkal, tiszteletükkel foglalkozó tudományág).

Egy szent életű szülőpár – írja Puskely a kötet előszavában –, egy békét sugárzó keleti szerzetes, egy Krisztust követő tudós s magát a gyógyító Krisztus eszközének tekintő orvos, embernemesítő nevelő vagy tisztaságát védő fiatal – nem beszélve a hitükért életüket is odaadó ismert és ismeretlen vértanúk számtalan seregéről – bevilágítják ezt a önzéstől szabdalt európai színteret. Európa viharos történetét át- meg átragyogják ezek a szent életű keresztények. A krisztusi Örömhír örök értékeit építették az Európa-házba. Nélkülük – folytatja a szerző –, szentjeink nélkül nincs európai értékrend, kultúra, nincs európai történelem! Európa nemzeteinek identitása legtisztábban egy-egy szent nő vagy férfi alakjában mutatkozik meg. Ki ne hajolna meg egy itáliai *Assisi Ferenc*, egy magyar *Árpád-házi Erzsébet*, egy spanyol *Avilai Teréz*, egy cseh *Zdiszlava*, egy orosz *Radonyezsi Szergej*, egy lengyel *Maximilian Kolbe*, egy albán *Teréz anya*, egy bolgár *Rilai Iván*, egy litván *J. Matulaitis*, egy görög testvérpár, *Cirill és*

Metód, egy francia *Bernadette*, egy ukrán *Jozafát*, egy svéd *Brigitta*, egy szerb *Száva*, egy német *Edith Stein*, egy örmény *Mechitar* és társaik előtt? Egy-egy nemzet legnemesebb képviselői, lelki-szellemi értékhozói ők. Ha Európa valódi történelmét akarjuk áttekinteni, a földrész szentjeit is meg kell szólítanunk.

A kötet stílszerűen Európa hat társ-védőszentjének – Nursiai Szent Benedek, Szent Cirill és Metód, Svéd Szent Brigitta, Sziénai Szent Katalin, Szent Edith Stefin – bemutatásával kezdődik, majd az első századoktól kezdve Itáliától Norvégiáig ismerteti Európa szentjeit, számtalan kép- és fényképmelléklettel, nagyszerű színes táblákkal, névmutatóval, fogalomtárral, földrajzi névtárral, bibliográfiával gazdagítva.

A szemléltetés természetesen nem történhet a teljesség igényével, az eleve kilátástalan vállalkozás lett volna, hiszen a „hivatalosan ismert” nevek (*Martyrologium Romapum*) is több vas-kos kötetet töltenének meg, ezért a válogatás nyilvánvalóan magán viseli a szerző egyéni látásmódját.

A könyvet lapozva elgondolkozhatunk azon, hogy hány magyar szent áldozta fel magát Európa oltárán. A szerkesztés már eleve aszerint történt, hogy néhány magyarföldi, de Európa más országában élt szentek (Márton, Kinga, Hedvig, Lajos társaik) annál az országnál kerültek bemutatásra, amelyekben éltek: pl. Skóciai Szent Margit Skóciánál, Szent Kinga, Árpád-házi B. Jolánta Lengyelországnál.

Kultúrtörténeti szempontból kiemelendő, hogy középkori íróműhelyeink tékáiban megtalálhatóak voltak azok a művek, amelyek a keresztény világ szellemi-lelki értékeit foglalták magukban. A kopt remete épp úgy otthonra talált a magyar prédikációs és legenda-irodalomban, mint egy itáliai vértanú vagy kelta királylány, vagy egy görög egyháztanító. Műveltségünk kezdettől integrálta az általuk képviselt legtisztább szellemi-lelki értékeket. A latin közvetítő nyelv nem ismert határokat, a gyökereiben keresztény Európa s benne Magyarország azonos értékrendet vallott. Ezért – ahogy a szerző bevezetőjében is utal rá –, ahol erre alkalom nyílt, hivatkozott a magyar kódexirodalom egy-egy szentről szóló szövegére (*Remete Szt. Pál: Debreceni-kódex, Svéd Szt. Brigitta Kriza-kódex*).

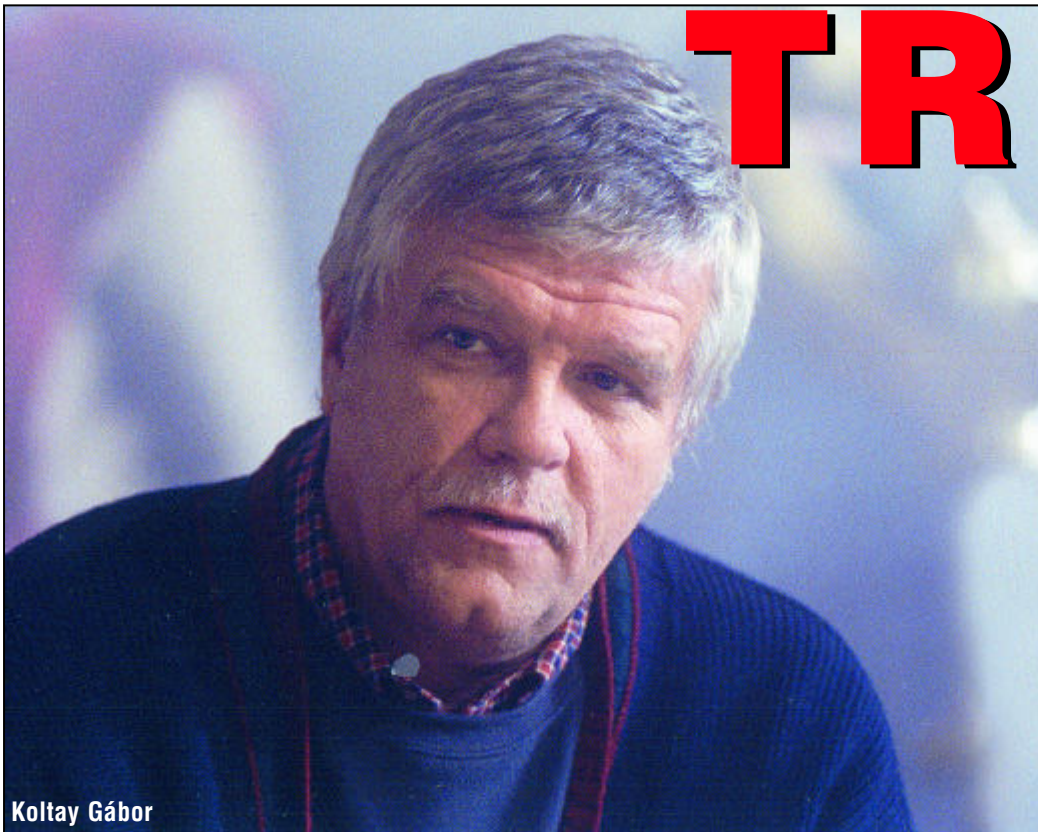
Ha valamit hiányolhatunk e kiváló kötetnél, csupán csak az lehet, hogy a könyvebb áttekinthetőség kedvéért szerencsés lett volna egy tartalomjegyzék is, mely megkönnyítette volna a könyv kezelését.

„Harmadik évezred Európája, – ne lankadjon a kezed – (Szof 3,16)! Ne higgy a rémhíreknek, ne engedj a jövőtlen gondolkodás- és életmódnak, mert azok nem Isten ígéjének bizonyosságára támaszkodnak! Harmadik évezred küszöbén álló Európa:

Térj magadhoz, légy önmagad, fedezd fel eredetedet! Éleszd fel gyökereidet!”
(II. János Pál pápa)

UDVARHELYI OLIVÉR

TRIAN

Koltay Gábor

Így lehet becsületes és tisztességes világot építeni. Lehetetlen helyzet, hogy ma nincs egység egyetlen sorskérdésben sem, szét-húzzunk.

Trianon a rendszerváltás zászlaján jelszó volt, Bős-Nagymaros és '56 mellett. Néhány év elteltével Trianon ügye a szőnyeg alá lett seperve. A XX. század összes fájdalma 1920-tól ered. Ha mi tisztázni akarjuk a sorsunkat láthatóan, ha szeretnénk elérhető célokat magunk elé tűzni, realista módon, a lelünk mélyéig hatolóan ma őszintén beszélni kell Tria-

Nemeskürty tanár úr beszélt nemrég arról, hogy mi itt, a hazánkban országlakosokként élünk. A nemzet sokkal magasabb fogalom. Nemzetté akkor válnunk, ha az állampolgárok közt erős szellemi kohézió alakul ki, együttesen felemelik a fejüket, és hisznek abban vállalva, hogy képesek megváltoztatni a világot. Miniket a XX. század politikai történései hitehagyottá tettek. Tele vagyunk kisebbségi érzéssel, lehajtott fejjel élünk a világban, mindig azt gondoltuk, hogy nekünk ez a sorsunk.

A nagy hatalmak 1920-ban és 1947-ben pecsételték meg a sorsunkat. Ők alakították a világ történéseit. Hol van itt esélye egyre fogyó kis népünknek? Országhatáron kívül és belül folyamatosan fogyunk, kikezdedhetők vagyunk, nehezen állunk ellen a világ-folyamatoknak. Nehezen tudjuk megfogalmazni a magyar érdekeket. Ezért fontos Nemeskürty tanár úr intése, hogy országlakosokból az elkövetkezendőkben erős, összetartó nemzetté kell válni. Ebből egyébként sokszor mutattunk példát 1000 éves államiságunk története során.

Elengedhetetlenül szükséges megismerni a gyökereinket. Tisztázni kell, kik vagyunk, honnan jöttünk, milyen elképzeléssel és céllal élünk a világban, mit szeretnénk létrehozni? Milyen irányban haladjunk az elkövetkező évtizedekben? Csak egy öntudatos nemzet képes megfogalmazni a maga sajátos érdekeit.

ON

nonról. Világosan és egyértelműen beszélni kell a Trianonhoz vezető okokról és arról a 84 éves folyamatról, amely a mai napig meghatározza életünket. Sok szellemi és politikai győtrelem áll a hátunk mögött, ezeket tisztáznunk kell, hogy világosan lássunk.

Egy filmesnek mi lehet a dolga? Természetesen olyan igaz és őszinte filmet csinálni, amelyet lehetőleg minél többen megnéznek. Álomom, hogy amit a vásznon látnak, azt utána átgondolják, beszéljenek róla. Így fog kialakulni egy olyan közös álláspont, a

A Versailles-i kastély, trianoni békeszerződés szomorú színhelye

Szentmiklósy Szabó Péter:

Trianon sebei

*Trianon sebeit az idő behűtözte,
de a vér által még mindig a sebekben,
időgezek dúrnak ki be a földbe,
ki fegyverrel érhettek, ki fegyver nélkül,
aki fegyverrel jött, azt fogta a fegyver,
aki fegyver nélkül ott bejött, ott
földdel, földdel, esserrel,
nosa zserrel, ki volt az anyjak, az anyjak.*

*Feladod ut, jó magyars, jobb, An feladod
hőföldbe meggyed, kinnes vörösnél -
még a fejükre is bejöttél: a parved,
templomokból, más nyelven szóval a kár.*

*Mint gondos, ki jól fogadod, kinnesnek,
s megjelennél a rabló, kinnesnek,
gyorsan levetik a címet s a keresztet,
s a magyarságot, kinnesnek, kinnesnek,
szomorú szemmel, más vérszín a szűz,
kinnesnek, magyarságot, kinnesnek,
kinnesnek, kinnesnek, kinnesnek,
kinnesnek, kinnesnek, kinnesnek,
kinnesnek, kinnesnek, kinnesnek.*

*Trianon sebeit az idő behűtözte,
de a vér által még mindig a sebekben,
időgezek dúrnak ki a magyar földbe,
és szent az a kár, kinnesnek.*

közösségnek egy olyan egységes akarata, amely érthetővé, világossá teszi a múltat, és egyértelművé teszi azokat az elképzeléseket, melyeket a 3. évezred elején meg akarunk valósítani. Ha ehhez egy kicsit hozzásegít ez a film, az engem nagy boldogsággal tölt el.

KOLTAY GÁBOR

Koltay Gábor 1950-ben született Budapesten. Nős, 2 gyermek, András és Anna apja. A budapesti Műszaki Egyetem építőmérnöki karán végzett, majd a Színház- és Filmművészeti Főiskola filmrendező szakára járt. Filmjei: Koncert 1981, István, a király 1983, Juliánus barát 1990, Honfoglalás 1996, Sacra Corona 2001. A Szegedi Szabadtéri Színházban rendezte az „István, a király” és a „János a vitéz” című darabot. 2003. dec. 31-ig, 18 éven át a Szabad Tér Színház igazgatója. A JFK rockopera, a „Porgy és Bess” rendezője. Operák: Aida, Bánk bán, Hunyadi, Rigoletto, Nabucco, Álarcosbál, Sámson és Delila, Attila Isten kardja, Rockopera.

Lovagok

Ungvölgyi Jánost, a Templomos Lovagrend lovagját kérem meg arra, hogy foglalja össze mindazok számára a tudnivalókat a Lovagrendről, akik még soha nem hallottak erről a szervezetről.

Ungvölgyi János

1118-ban alakult a Templomos Lovagrend, 9 francia lovag alapította. A célja az volt, hogy védje a szentföldi zarándokokat az útjuk során a támadók ellen, biztosítsa a szent helyek nyugodt látogatását a zarándokok számára. A Jeruzsálemi Templomos Lovagrend a világ legelső és minden idők legnagyobb és leghatalmasabb lovagrendje volt. Magyarországon is – hamarosan a létrejötte után – már a XII. század első felében megalakult a nemzeti szervezete. 1312-ig zavartalanul működött a rend, de aztán Szép Fülöp francia király nyomására V. Kelemen pápa feloszlatta a rendet. Jacques de Molay volt a rend utolsó nagymestere, akit máglyán elégettek, ettől az eseménytől fogva a rend megszűnt létezni. Közel 800 évnyi szünet után, Olaszországban gróf Marcello Alberto Cristofani della Magione új Templomos Lovagrendet alapított, amely a régi, feloszlott rend lelki és szellemi utódának tekinti magát, de negyedik fogadalomként a fegyveres harc helyett a hit és az egyház védelmét vezették be, és célkitűzéseibe közé felvette az ifjúság vallásos és hazafias nevelését is. Ez az új Templomos Lovagrend 1989-ben egyházi jóváhagyást kapott.

Élég hosszú idő telt el a rend újjáalakulásának lehetőségéig.

Igen, de ma már működünk Olaszországban, ahol a központunk is van, Németországban, Magyarországon működik rendtartomány, de rendtagok vannak Kanadában, Ausztriában, Lengyelországban, Ausztráliában és Oroszországban. A rend a Sziénai érsek jóváhagyásával működik. A Lovagrend Magyar Preceptóriája 1997-ben alakult meg. A Magyar rendtartománynak 39 felavatott lovagja és dámája van. A magyarok védőszentje: Szent László és Szent Erzsébet. A lovaggá ütés Szent László ünnepéhez közeli hétvégén püspöki szentmise keretében történik. A lovagrendi tagság nem üres, megtisztelő cím, hanem a lovagoknak és dámáknak a lovagrend célkitűzéseinek megfelelő munkát kell végezniük.

Mi a fő célja, tevékenysége a Lovagrendnek?

Célja az egyház és a hit védelme, az ifjúság nevelése és a karitatív tevékenység.

A Templomos Lovagrend

Mi a lelkiekre fektetjük a hangsúlyt. Megerősítjük az emberek lelkét, hogy merjék és tudják megszólítani a másikat, annak tanácsot adni. A belső lelkiséget havi találkozókkal, imával, szentmisével, regulaismertetéssel mélyítjük el. Cserkész táborokat szervezünk, 11 éve a Kanadai Rákóczi Alapítvány a Templomos Lovagrenddel közösen folyamatosan üdültet 150 fő határon túli magyar gyermeket az anyaországban. Jönnek gyerekek Felvidékről, Kárpátaljáról, Erdélyből és Délvidékről. Magyarságismereti Mozgótábornak hívjuk ezeket a rendezvényeket, mert megismerik a nevezetességeit az országnak. A két hét alatt idén Pécs, Ópusztaszer, Székesfehérvárt, Esztergomot, Miskolcot, Debrecent, Budapestet ismerték meg közelebbről. Közel 1000 jelentkező szokott lenni, akik nagyon jó bizonyítványúak, tanulmányi versenyen vettek részt. Közülük 150 nyer az Alapítvány pályázatán, aminek a jutalma a magyarországi nyaralás. Ez a nyaraltatás egy kanadai lovagrendi házaspár, Fr. Aykler Béla és Dáma Ayklerné Papp Zsuzsa szívós, kitartó és hihetetlen nagy önzetlenségének, szervezésének köszönhető. Fr. Lakatos Sándor pedig a magyarországi részen a főszervezője

és mozgatója a nyári programoknak és segítségével a kicsiknek. Természetesen nagyon sokan részt vesznek a munkában külföldön és itthon magyarok egyaránt. Az anyagiakat el-

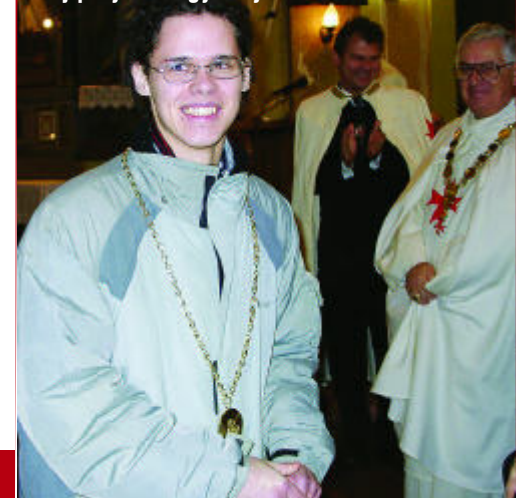
Segítsünk a

Adakozási ünnepély

Díjátadás: Barta Mónika novícia a rajtpályázat egyik nyertese

Ungvölgyi János lovaggá avatása 2000-ben

sősorban Kanadában, de a világ más tájairól is támogatják a szórványban élő testvéreink. 2001-től bővítjük a tevékenységünket a gyermekgondozás terén. A fiatalokat szeretnénk megszólítani és megtartani, és a rászorultakon segíteni. Három fő területre koncentrálnak: az állami gondozott gyermekekre, a hátrányos helyzetű fiatalokra és a határon túli magyar gyerekekre.

Ki lehet a Lovagrend tagja?

Jelentkezni nem lehet, csak két lovag ajánlhat valakit. Az illető ajánlását meg kell erősítse egy plébános is. Önéletrajzot is kérünk a jelölttől, hitelesített keresztlevelet, bérnyomtatási dokumentumot, egyházi há-

zasságlevelet. Javasoljuk a nagymesternek a jelöltet, ekkor novícius lesz az illető, akár több éven át. hitbéli haladását a Novícius Mester és Commendator felügyeli. Ha a Preceptor – országos vezető – és a Legátus is jónak látja a jelölt felavatását, akkor a Lovagrend tagja lehet. Ha viszont a felügyelők közül egy is megvétőzza az avatást, elutasítjuk a jelöltet.

Nő is tagja lehet a Lovagrendnek?

Igen, dámának hívjuk a női tagjainkat.

Hogyan tartják a kapcsolatot a vezetők?

Világi és egyházi vezetők együtt üléseznek?

A vezetők természetesen mindig együtt üléseznek és közösen intézik a rend ügyeit. Az ima és a hit erejével szerencsére mindent sikerül megoldanunk. A helyi szervezetek rendi életének egy részében a családtagok és a hozzátartozók is részt vehetnek.

Ez már nyitottabb, családiasabb összejövetel?

Igen, a családnak éreznie kell, hogy nincs kirekesztve, fontos tagja a rend életének. A gyermekeknek így példát tudunk adni.

Mit tud nyújtani a fiatalok számára a Lovagrend, és milyen felekezetiük léphetnek be a rendbe?

Csak katolikusok, és azt szeretnénk elérni, hogy a fiatalok ne kallódjanak el, ezért mintát, eszményt állítunk eléjük. Legtöbb tagunk fiatal. Én magam is ajánlottam két fiatalot, akik komoly hitéletet folytatnak.

Megérezték ezek a fiatalok a Krisztusi szeretetet?

Fontos példát adni. Én is állami gondozott voltam, Isten gondviselésének köszönhetem, hogy idáig eljutottam. Felkarolnám az elesett gyermekeket, rádöbbeném őket, hogy ők is Isten gyermekei.

Beengedik a Lovagrendet az állami gondozottak intézeteibe?

Be lehet ott is vezetni a hitoktatást. Kell, hogy a hitoktató személyét is elfogadják. Talán engem mint közülük valót könnyebben befogadnak. A kisgyerek felnőttként és fontos személyként való kezelését bizonyítjuk azzal is, hogy például bevonjuk őket a Gyomaendrődön négy éve minden esztendő decemberében a Szent Imre templomban megrendezett adakozási ünnepélybe. Ezen az akción, játékokat, írószert, tartós élelmi-

szert gyűjtünk, amelyeket kiosztunk a rászorulóknak. Például a játékokat és könyveket helyi óvodások és iskolások gyűjtik össze és adják. Annak a gyermeknek, aki az ajándékot adja, fontos, hogy megérezze, hogy az ő legkedvesebb játéktól szakad el azért, hogy másnak örömet szerezzen. A templomban osztjuk szét az adományt, hogy megérezzék a gyerekek a kegyelmi hangulatot. Ez nagy munka, de nagy öröm is.

Kik segítenek még ebben a munkában?

Nagy összefogással a Templomos Lovagrend Tiszántúli Komtúria és a Karitás Gyomaendrődi csoportjával végezzük a munkát. Azért szeretném megemlíteni, hogy a kezdeményezést négy évvel ezelőtt az Élet – másokért Egyesület indította el 14 család megajándékozásával, ami gyomaendrődi dámánknak, Vaszkó Sándornénak köszönhető. A fiatalok mellé segítőt is várnunk, Isten adja meg a jutalmat ezért a munkánkért. Idáig a „Városunk” c. újságban, illetve a www.szentgellert.hu weblapon olvashattak erről, aminek a hatására már jelentkeztek is segítők és érdeklődők. Várjuk a további segítőt és felajánlót a Szent Kereszt magazin interjúja után is.

KURUCZLEKY ILONA

FELHÍVÁS!

A Templomos Lovagrend Tiszántúli Komtúria, a Templárius Alapítvány, az Élet – másokért Egyesület és a Karitás Gyomaendrődi csoportja idén újra megrendezi a „SEGÍTSÜNK A RÁSZORULÓ GYERMEKEKENEK!” jótékony célú adakozását. Helye: Szt. Imre Katolikus Templom (Gyomaendrőd-Éndrődi városrész) Ideje: 2004. december 16. csütörtök de. 10. 00 - óra

Gyűjtünk tartós élelmiszert, írószert, játékokat, könyveket, fogkeféket, fogkrémet, szappant, törölközőket, plédeket és minden olyan dolgot, aminek egy gyermek örülhet. Figyelem: ruhát nem gyűjtünk! A felajánlásokat a következő címre kérjük eljuttatni:

Szt. Imre Róm. Kat. Plébánia Hivatal
5502 Gyomaendrőd, Fő u. 1. sz.
Aki anyagilag tud segíteni, annak előre is hála-lásan köszönjük.

Számlaszámunk:

Templárius Alapítvány
Éndrőd és Vidéke Takarékszövetkezet
53200015-11060273

A közlemény rovatba kérjük feltüntetni, hogy „Segítsünk a rászoruló gyermekeken!” céljára, továbbá kérem feltüntetni az adományozó adószámát is, hogy igazolást tudjunk adni. Isten fizesse meg minden jó szándékú embernek.

Fr. Ungvölgyi János
Commendator,
a Templárius Alapítvány kuratóriumi elnöke

rászoruló gyermekem!

Szent Imre templomban megrendezett adakozási ünnepély, Gyomaendrődön

A Stranzki Mihályné által készített sapkában és sállal a Lovagrend nagymestere és zászlósa

Kegyhelyek

Garabandál egy kis falu Spanyolországban. 1961-ben négy 12 éves lánynak megjelent Szent Mihály arkangyal mennydörgés kíséretében és felkészítette őket, hogy a Szűzanyával fognak találkozni. A négy kislány: Conchita, Loli, Jacinta, Maria még 9-szer beszéltek teljes természetességgel az arkangyallal. A lányok a jelenések előtt lelkükben háromszor sürgető érzést tapasztaltak, amely hívta őket a vízió színhelyére. Ez volt az első olyan Mária-jelenés színhely, amelyen folyamatosan videóztak, fénykép-, film- és tv-felvételeket készítettek a látnokokról. A kislányok a falu fenyő-

fáinál találkoztak az Istenanyával. Elragadtatásban látták a Szent Szűzet, hallották a hangját, amit a falu lakói és a szinte azonnal összesereglett zarándokok nem tapasztaltak. A lányok hátravetett fejjel, semmilyen külső ingerre sem reagálva hallgatták az Istenszülő üzeneteit, amelyet a világnak kellett közvetítenük.

Egy alkalommal az őket vizsgáló orvos tűkkel szurkálta a gyermekeket, erős fényrel világított a szemükbe, tűzzel égette a lábszárukat a jelenés alatt, de semmi sem zökkentette ki őket a transzból. A lányok szülei persze féltették a kicsiket, mert esőben, szélben, minden viszontagságos időjárásban, térdén csúszva imádkozták a rózsafüzért az éles kavicsú úton, ahogy haladtak a fenyők felé, a falu dombjához. A látnokokat pszichológus is megvizsgálta, aki teljesen normálisnak állította őket. Az orvos a vizsgálatok során tért meg, olyan nagy hatással volt rá a gyerekek kintartása.

Conchita látnok kb. 60-szor áldozott misztikusan, a Szűzanya vagy egy angyal hozta számára a szent ostyát, ami a nyelvén láthatóvá vált. A jelenések alatt a lányok találkoztak a kis Jézuskával is, Szűz Mária a kezükbe is adta játszani. A lányok súlytalannak érezték a gyermek Jézuskát. A zarándokok kegytárgyakat hoztak magukkal, amiket a kislányok a Szent Szűznek nyújtottak esókra és áldásra. Bár rengeteg ilyen szentképet, rózsafü-

zért, keresztet tartottak a kezükben, mindig a tulajdonosának adták vissza, csodás módon.

1965-ig tartottak a jelenések, amelyek során két üzenet hangzott el az emberiség számára. Az egyik: a bűnbánat, a hit szükségessége; az oltáriszentség szeretete és tisztelete; az erkölcsi megjavulás; az isteni és felebaráti szeretet fontossága.

A másik: a világra váró büntetés feltevése, ha az emberiség megtér. A Szűzanya határozott kérése ellenére az Egyház az üzeneteket nem hozta nyilvánosságra, talán mert a tévelygő papokat is megemléttette az üzenet. A Szent Szűz tudatta velünk: az idők végén – nem a világ végén! – figyelmeztetést kap az emberiség, ezt mindenki érezni és érteni fogja, a nem vallásosak is. A figyelmeztetésben látni fogja mindenki az elkövetett bűneit. A figyelmeztetést követően egy év múlva egy csodás jel, amely maradandó, Garabandálban láthatóvá válik. Ez lesz az utolsó alkalom, hogy megtérjenek az emberek. Conchita tudja a csoda időpontját, de nem árulhatja el, csak annak bekövetkezése előtt 8 nappal. Bár a garabandáli jelenést hivatalosan még nem fogadta el a Vatikán úgy, mint például a Lourdes-it vagy a Fatima-it, de II. János Pál pápa már magánbeszélgetésen eszmecsere-t folytatott Conchitával. A négy látnok lány már családanya, mindannyian az Egyesült Államokban élnek. Garabandál az egyetlen olyan Mária-jelenési hely, amely nem épült ki turistaparadicsommá.

(Dr. Antalóczy Lajos „Jelenések, üzenetek és a jövő” című könyve alapján)

PAPP NÓRA

G A R A B A N D Á L

Legyen arcodon Jézus nyájassága!

Mádl Ferenc, a magyar Köztársaság elnöke szívbéli tisztelettel fordult Szelle Mihály székesfehérvári lakoshoz, aki 2004. március 13-án csendes derűvel lépett át élete második századába.

Köztársaságunk első emberének köszöntő sorai „figyelmesen gondoskodónak és szeretetteljesnek” nevezték azt a családi kört, amelyben a tisztas megért egykori szabadegyházi főjegyző élt és él ma is. Mihály bátyánk a figyelmet, a gondoskodást és a szeretetet élete párjától Erzsike nénitől – ahogy tanítványai nevezték – a világ legjobb tanító nénijétől kapta, s kapja több, mint 60 éve már, s milyen nemes büszkeséggel vallja azt, amit a nyugdíja ma is jól kifejez, hogy ő máig a „nemzet napszámosa”. Tanítványai, akiket rajongó szeretettel nevelt, talán arra nem is gondoltak, hogy tanítónőjük nemcsak nevelőnek volt kiváló, de feleségnek is. Elképzelni se tudjuk,

Erzsike néni

hogy nélküle a jubiláns eljutott volna oda – ismét az Elnök Úr levelét idézzük –, hogy „jó egészséggel és boldog megelé-

Szelle Mihály és felesége

gedéssel” tekinthessen további élete elé. A kiváló köztisztviselő a felvidéki Nagyabonyból a benesi dekrétumok kegyetlensége miatt menekülni kényszerült és az anyaországban talált új hazára. A jegyes majd hitves ifjú tanítónő tette ott-honossá, igazán széppé nemcsak a családi fészket, hanem az azt körülölelő új hazát is. Az elhivatott tanítókisasszony és a holtig hű hitves tudta mihez igazítani szolgálatát és magánéletét, a zsámbéki

Szent keresztről nevezett Irgalmas nővérektől biztos irányítást és nevelőnek való útravalót kapott otthoni és iskolai életéhez egyaránt. Hallgassuk csak!

„Legyen arcodon Jézus nyájassága, szóltsd köréje a kisgyermekket és simogasd meg fejcskékjüket!”

KOVÁCS JÁNOS

Fotó: Szunormár Áttila

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Tisztelt ünneplő megjelentek! – ezekkel a szavakkal kezdte ünnepi beszédét dr. Demszky Gábor, Budapest főpolgármestere 2004. január 8-án gróf czegei dr. Wass Albert születésének 96. évfordulóján.

A teret, az ünnepi színhelyet embertőmeg borítja, pedig tél van, hideg tél. A Teremtő letekintett és gyönyörű napsütést varázsolt az ünneplők örömére. A tér öröme határtalan, még soha nem érezte magát ennyire felszabadultan, még soha nem látta magát ilyen szépnek, ennyire kifejezően magasztosnak. A tér örült, mert nem tankok taposták, nem gyalogoltak keresztül rajta idegen katonák, fegyverek ropogása helyett a meghatottság esendje uralta minden négyzetméterét.

Nem hívtak a térre, mégis oda kellett mennem, valami azt súgta-búgta: „Menj Budára! Menj a térre! Örömkönnyekkel áztatott teret találsz majd.”

Itt vagyok, állok a barátok és idegenek összetartó gyűrűjében, és hallgatom az ünnepi beszédet. Hallgatom és mégse m hallom, mert a látvány lenyűgöz, a látvány elvarázsol, és csak hangfoszlányok jutnak el hozzám, amelyekből mindig kiemelkedik, világosan és érthetően hallható egy név, WASS ALBERT. Hát ezért hívtott engem a hang, ezért hogy Wass Albertről halljak, Wass Albertet láthassam. Láthassam? – hiszen 1998. február 17-én idegen földön érte őt az elmúlás pillanata.

VÁLASZÚTON VAGY VÁLASZÚTON?

A teret a II. világháború óta ismerem és ha nem tudnám, hogy a 6-os villamosmal érkeztem ide, azt hihetném, álmodom, gyönyörűt álmodom, mert nem ismerem ezt az új teret. A budai tér megújult, örül a tér, a magyarok tere, gróf czegei dr. Wass Albert tere.

Tekintetem végigvonul a tér teljes pompáján körbe-körbe. Az én videokamerám mindent rögzít, mert a lelkem vezérli, a szívem irányítja és agysejtjeim tárolják a képet, nincs szükségem semmifé-

le technikai szerkezetre. A tér csupa zöld, beborítják az örökzöldek, még soha nem volt ilyen. Mintha ide költöztek volna a hegyek, mintha visszaadták volna Wass Albert hegyeit, ide Budára. Egy, a magasba törő tornyot látok jobbra. Egy kápolna áll ott a szerénység pompájában, előtte Makovecz Imre alakja emelkedik ki a tömegből. Valóban bejárata lenne balról a térnek? Igen, bejárata, mert a Margit-körút felől székely kapun át léphetünk be a térre. Mintha szentélybe lépne a földi halandó. A metró kijárata felett egy, a Kárpát-medencét szimbolizáló épület magaslik, vele szemben a tér közepén áll a magyar koronás címer és zászló emlékműve, közelében Melocco Miklóst látom szerető arcok gyűrűjében.

Most jött el a találkozás pillanata számomra, most, amikor a posta épülete felé tekintek. Megpillantottam Wass Albertet, akinek szelíd, de határozott alakja ott ül a tér legfőbb helyén. Rám tekint, kezét összekulcsolja, arca derűs, hozzám szól a bronzszobor, hangját csak én hallom: „Laci, visszakaptam a hegyeimet.” Ebben a minutumban Szervátiusz Tibor lép el mellettem.

Nagyot zökken velem a 6-os villamos a Moszkva téren. „Azt álmodtam, hogy felébredtem. Amikor felébredtem, az csak egy álom volt.” BIKAFALVI MÁTHÉ LÁSZLÓ

Vass Albert: A völgyek vándora

Hányszor hittem: hazám a fény hazája, s a völgyek szürke rabja nem vagyok, völgy vándorát a hegyek csókja várja és útam egyre feljebb kanyarog. S ó ti kegyetlen rózsaszín hegyek, gyöngé-elém hányszor emeltetek hajnal-pompában búskomor falat! -

S az útam völgy, ezerszer völgy maradt.

Most este van. Nem látom már az utat: hátha most a hegyre föl-vezet? Hátha holnap könnyörül a távol, s kanyargós úton nyújt testvér-kezet, szelek dalolnak: "messzeföldi vándor rokon-karokba visszaérkezett!"

Virrad. A völgyek csoda-váró rabja távol hegyekre bízva feltekint...

De útja völgy, jaj völgy maradt megint.

Kápolna

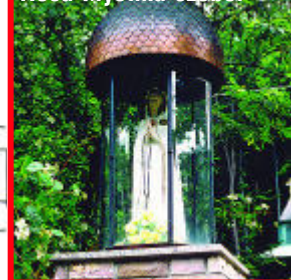

Fallóskúton épül a

A templom terve

Rosá Mystika szobor

Egy borús pénteki napon – 2004. július 16-án, Kármelhegyi Boldogasszony ünnepén – vágtam neki az útnak, hogy felkeressem a Fallóskúti Szűzanyát. Odafele kanyargós út vezetett a Mátrán keresztül, egészen a Mátra-fennsíkig, ahol a Szűzanya megjelent egy egyszerű parasztasszonynak, Csépe Klárának 1947. július 2-án. Egészen hihetetlen és mesébe illő dolog volt ez akkoriban. A Szűzanya arra kérte Klára asszonyt, hogy az általa mutatott forrást keresse meg, ahol elmondása szerint az emberek testi-lelki gyógyulást fognak nyerni. Férje segítségével július 10-én sikerült a forrást megtalálni, azonban, hogy bizonyossá váljék látomásaiban, arra kérte a Szűzanyát, jelenjék meg neki újra, hogy ne hagyja bizonytalanságban. Július 22-én újra megjelent ott, ahol ma az 1994-ben felállított Rosa Mystika szobor van. A Szűzanya ekkor egy arany fűrészt tartott

Csépe Klára

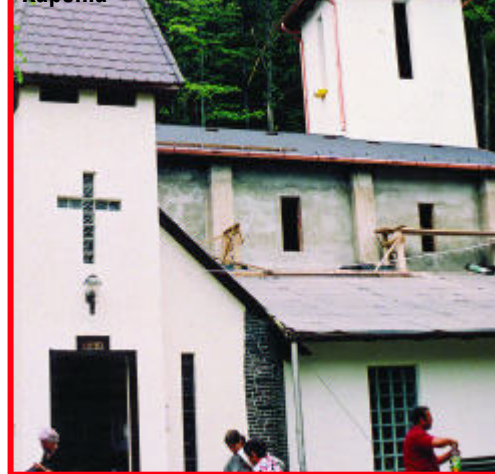
a kezében és arra kérte Klára asszonyt, segítsen neki kettéfűrészelni a lábánál tekergődő derékvastagságú kígyót, a bűn és a gonoszság jelképét. Amikor Klára megjegyezte, hogy fél a csúf állattól, azt a választ kapta: „Te ne félj! Én mindig veled leszek! Én mindig segítelek!” Ekkor kettéfűrészelték a kígyót.

A sok megpróbáltatás után 1948. december 8-án adták át azt a kápolnát, amely a látomás helyén épült, a Szűzanya útmutatásai alapján. Ezzel egy időben a Szűzanya szobra is elkészült, amely ma is látható, bár időközben kétszer is nagyobb változtatásokat végeztek rajta. Először 1965-ben, a Szűzanya becegyezésével – hogy szebb legyen –, majd 1993-ban. Amikor újból restaurálták, elvesztette korábbi „szépségét”, ezért a hívek azt hitték, hogy kicserélték a szobrot. Ma már nem követi tekintetével a Szűzanya az embert, ha körbejárva csodálja meg. Azonban Ő továbbra is azt a szeretetet sugározza, amivel 1948-ban megajándékozta híveit.

Engem egy másik zarándokhely történetére emlékeztet, a Kút völgyi Mária engesztelő kápolnáéra, ahol szintén hosszú időnek kellett eltelnie, amíg az egyház elismerte a Szűz jelenéseit és megadta a helység tiszteletét. Mindkét esetben a kápolnák kezdetben magánkézben, a jelenést megtapasztalók és rokonaik tulajdonában voltak. Mindkét hely a Szűzanya gondoskodása által hirdetheti ma is a szeretet erejét.

Fallóskutat 1987 őszén vette át az Egri Egyházmegye. Az 1988-ban épült új kápolnát 1990. szeptember 22-én szentelték fel az „Erdők Királynője” tiszteletére. 1991 óta van a helynek őre, Szél Sándor – Paszkál testvér – remete személyében,

Kápolna

Szabadtéri oltár

aki áldozatos munkával szolgálja az odazarándokló híveket. Ottlétemkor Kármelhegyi Boldogasszony ünnepén körmenetet tartottak, amely a zarándoklatok és ünnepek szerves része. Az elsőt maga Klára asszony vezette 1948. július 29-én, vállán egy búcsús-kereszttel, éppen úgy, mint ma is.

Mátraszentimre plébánosa, Kacsik Árpád atya – akihez a Fallóskúti kápolna tartozik – mesélt a tervekről, a mai állapotokról: „2002. augusztus 1-jén kezdték el építeni a Világbéke Templomát, amely a kápolna körül fog felépülni, és a tervek szerint 2005-re fogják átadni a zarándokoknak. Ez eddig több mint 80 százalékban

Mária-kút

Világbéke Temploma

Szűzanya szobor a harmadik átfestés után

Körmenet, plébános: Kacsik Árpád
Szél Sándor – remete

Körmenet

kész van, és a Szűzanya segítségével jövőre a felszentelése is megtörténik. Ez a templom egyedül és kizárólag a zárándokok és látogatók adományából épül, hogy majd a béke eszközeként szolgálhasson.”

Nagyon kérjük, segítsen ön is!

Postai úton: Római Katolikus Plébánia
3235 Mátraszentimre, Szabadság u. 25
Bankszámlaszám: 61500042-10301340
Tüntessék fel: Világbéke Templom
javára. Köszönjük, hogy segített!

RÁCZ KRISTÓF LÁSZLÓ

Szemelvények a Szűzanya hasznosi üzeneteiből

„1961. október 3. A Szűzanya leszállott a földre. Két keze ki volt tárva. Felnézett az égre. A köny-nyei a földre hullottak és e szavakat mondta: Bűnbánat, bűnbánat, bűnbánat! Az égbe kiált a sok bűn a földről. Az Isten egy férfinak csak egy asszonyt rendelt. Ha azt elveszi tőle, tovább Isten szolgája maradjon. A mai nép elhagyta az Istent. A fiatalság csak a díszruha, meg a cifra haj felé hajlik. Ezt imádja. Isten szeretete kihalt az emberiségből. Újból meg kell térnie Istenhez.

1973. május 19. Szűz Máriát láttam. ... Azt üzeni a papságnak, hogy újból fogadalmat tegyenek az ő szent Fia, az Úr Jézus mellett. Neki szolgáljanak, ne pedig a sátánnak. Nagyon sokan megtámadták a jó Istent, mert nem tartják be parancsait. Ezáltal sok lélek a vesztő úton halad. Az Úr Jézus a főpap. Az ül az Atya szent egyházában. Tiszta, hűségese papokat akar vezetni.

1979. szeptember 11. Láttam az Úr Jézust a keresztfán élve és így szólott: Én mindnyájatokért szenvedtem a keresztfán és meghaltam. Jöjjetek hozzám, mindenkit szeretettel várok és fogadok.”

Imameghallgatások, gyógyulások. Egy szurdokpüspöki asszony gyógyulása

„1970-ben nagyon beteg lett. Egy hónap alatt 11 kilót fogyott. Szanatóriumba utalták, ahol megállapították, hogy rákos tüdődagánata van. A kapott kezelés után, saját kérésére, ha-zaengedték azzal, hogy még egyszer meg fogják műteni. Ő azonban bizott a jó Istenben. December 11-én, minden erejét összeszedve, elment a templomba. Ott áldozás után, amikor helyére akart menni, megállt mellette egy nő. Bal kezét a mellére, jobb kezét pedig a háttára tette. Eközben a beteg belsejét forróság

Szentháromság szobor

töltötte el. Mialatt ez történt, ő figyelte az aszszonyt, hogy talán felismeri őt. És ekkor lassan kialakult a Hasznosi Szűzanya alakja. Miután a Szűzanya a kézzátétellel végzett, felszó- lította, hogy menjen a helyére! Közben kedve- sen rámosolygott. Ő azonban képtelen volt járni. Közben a templom tetejéről, a Szűz- anyára köd szállott alá és alakja a ködben el- mosódott. Ekkor úgy érezte, hogy ketten megfogják és hátra vezetik. A beteg rövid időn belül meggyógyult. Az orvosok csodál- koznak azon, hogy él és dolgozik.

Egy egri asszony 1979-ben a következő- ket írja gyógyulásáról: 1960-ban izületes volt. Alig tudott menni. Megmosta lábát a fal- lóskúti forrás vízében és most már kerékpá- rozni is tud. Később hormonzavar következté- ben teljesen megkopaszodott. Sem az Sztk- ban, sem pedig a budapesti Bőrklubon nem tudtak rajta segíteni. Ekkor elhatározta, hogy elmegy Fallóskútra. December 8-án megmos- ta kopasz fejét a forrás vízében és rövidesen kinőtt a haja.”

Csudák, rendkívüli természeti jelenségek. Napcsodák

1966. július 2. Az egyik szemtanú így írta le: „Amikor kelt a nap, kimentünk a kereszt elé imádkozni. A keresztnél a fehér virágok ragyogó sárgák lettek. Ugyancsak aranyárga lett az egész táj. A kápolna is. Nagyon meg- rendültünk. Imádkoztunk. Akik bent voltak a kápolnában, azok is félték, pedig ők nem lát- ták a napcsodát. Elkezdtek énekelni a Libera- t, a 'Ments meg engem, Uram'-ot. Abban a percben, amikor rákezdtek, minden violaszí- nűvé változott. Még a harmat, a fű, a faleve- lek, a kápolna, minden. Bementünk a kápol- nába és ott minden tiszta lila színű volt. Még a Szűzanyát is úgy láttuk, hogy ruháját, csil- lagkoszorúját, mindent előntött a bűnbánat színe, a viola.

Több százan látták: valami rendkívüli lát- vány volt. Én még ilyet nem láttam. Ebbe a napba bele lehetett nézni, nem kellett hunyor- gatni, sem ellenző nem kellett a szemünk elé. Nem tudom meghatározni a színét. Nem a nap színe volt, nem fehér, nem tejszerű, nem üveg, nem tükör. Nem tudom megmondani. A formája, az alakja pontosan olyan volt, mint az oltáriszentség-tartó. Csak a szára, a talpa hiányzott. Ez teljesen körbe volt véve suga- rakkal. A körben levő sugarak úgy lövöldöztek a sok szívárványszínű csillagot, mint a kará- csonyfán a csillagszóró. Nekem úgy tetszett, hogy olyan tojásnyi nagyságúak. Amikor ki- röppentek színesen, azután mintha csak fé- nyesekké váltak volna, és leestek a fák közé. Nem tudom, meddig tartott, de közben vége lett a misének is. Persze, hogy mindenki szembe fordult a nappal, úgy nézte, még a papok is. A papok elmentek átöltözni, azután megint visszajöttek ők is. Akkor már szépen kirajzolódott e köré az oltáriszentség-nap- kő- ré egy gyönyörű, nem mondhatnám, hogy ró- zaszínű, inkább olyan szép színű, halvány bar- nás rózsaszínű felhő, amely alulról tartja. A nap még sokáig megmaradt annak a tündök- lő színűnek, de eltűntek sugarai.” (Rédei Ferencné, péceli lakos leveléből, az 1993. de- cember 8-i napcsodáról.)

(Forrás: Kerekes József: Egy zárándokhely kialakulása Hasznos-Fallóskút. A kiadvány 2001-ben jelent meg.)

Rovatvezető: Papp Nóra

Örökség az Egyházalapítás után

Szent István királynak és feleségének, Boldog Bajor Gizellának több gyermekük is született, pl. Ottó, Ágota, azonban fiatalon mind elhunytak. Szent István király az egyházalapítás munkáját befejezván, át akarta adni a koronát fiának, Imre hercegnek, már a koronázás időpontja is ki volt jelölve 1031 szeptemberében, amikor a Hildesheimi (német) krónika szerint egy vadászon, egy vadászni halálra sebezte Imrét, 6 (!) nappal a koronázás kitűzött ideje előtt. Pedig Imre nemcsak magyar király, hanem a németek uralkodója is lehetett volna! Ugyanis 1024-ben, amikor meghalt Boldog Bajor Gizella magyar királyné testvére, II. Henrik bajor király, aki egyben német-római császár is volt, Imre volt a császári trón várományosa, amelyet az ő korai halála miatt II. Konrád foglalt el.

Szent István király gyenge egészsége Imre halálhírére rohamosan romlott. A lába fájt, nem bírt járni, talán köszvény gyötörhette. Felismerte, hogy betegségéből már nem gyógyul fel, ezért Buda nevű hű szolgáját elküldte Nyitra várába unokatestvéréhez, Vazulhoz, az apja (Géza fejedelem) testvérének (Mihálynak) a fiához. Vazul, léha élete miatt, börtönben ült Nyitra várában. Szent István akarata szerint ő lett volna Imre helyett a trónörökös.

Gizella királyné és több bajor, német és magyar főúr sem értett egyet a választással, ezért Buda előtt Sebes szolgát menesztették Nyitrára, hogy Vazult tegye alkalmatlanná az országlásra azzal, hogy megvakítja és megsüketíti, fülébe forró ólmot öntvén! Vazul azon mód véresen vezették Szent István elé, aki látván rokona illetén állapotát, sírva fakadt, de mégsem torolta meg a bűnösök cselekedetét. Erre csak Aba Sámuel magyar király idején került sor, amikor Sebest felnégyelték!

Vazul fiai – Endre, Béla, Levente – külföldre siettek: Lengyel-, Cseh- és Oroszországba. Szent István halála után egyik leánytestvérének és a velencei dózse Orseoló Ottónak a fia, Péter került a magyar trónra. Orseoló Péter keresztapja III. Ottó német-római császár volt, Péter ezáltal német neveltetést kapott. A magyar nemzet, idegennek érezte a félvér utódot, 'velencés' királynak és 'német' ki-

rálynak nevezték, avagy gúnyolták. Orseoló Péter, hatalomhoz jutván, nyíltan

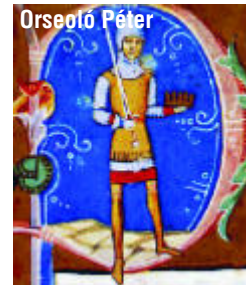
Szent István és Imre

a magyar nép kiirtását hirdette meg, ezért Szent István másik leánytestvérének a férje, Aba Sámuel elűzte a 'velencés' királyt a magyar királyi udvarból!

Ismerkedjünk meg közelebről Aba Sámuellel. Felesége Sarolta volt, Szent István király húga. Aba Sámuel édesapját Csabának hívták, ő volt a vezére azoknak a kabaroknak, akik a magyarokkal együtt kiváltak a Kazár birodalomból, még a Kárpát-medencébe való költözés előtt. Patafia Csabának a birtokához tartozott a Pilis, Tisza-vidék, Mátra, Nyírség, Nyitra. Patafia Csaba Szent István király nádorispánja volt, tehát a második legfontosabb ember volt az országban, a király után. Csabának Aba nevű fiát a bolgár Nikolaosz cár tartotta a keresztvíz alá. Aba a keresztségben kapta a Sámuel nevet. Fiai voltak Péter és Domoszló.

Orseoló Péter elűzése után az országban maradt idegenek összeesküvést szöttek az új magyar király, Aba Sámuel megölésére! A terv Aba tudomására jutott! Meghívta az összeesküvőket a csanádi birtokára húsvét ünnepén és 40 embert bottal agyonütetett!

A meghívottak közt szerepelt Szent Gellért püspök is (!), akitől azt várta Aba, hogy királlyá koronázza őt. Szent Gellért azonban így szólt hozzá latin nyelven: „Megjósolom neked, mi vár rád. Ímé, az elkövetkezendő harmadik évben bosszúból kard támad fel ellened, mely csalárd-sággal szerzett uralmat elveszi tőled.” E szörnyű szöveget a húsvét megszenteltelítése miatt hangzott el, mert Aba nem bánta meg a gyilkosságokat. Akik megmenekültek a megtorlásból, a német ki-

Orseoló Péter

rály, III. Henrik segítségét kérték. Orseoló Péter és III. Henrik német fegyveresek élén tértek vissza az országba. 1042-ben IX. Benedek pápa kiátkozta az egyházból Aba Sámuel és vele az egész magyar nemzetet!

Orseoló Péter és a németek így mint eretnekek ellen harcoltak a magyarok ellen.

Az összecsapásban Aba veszített Ménfőnél, mert seregében árulók voltak. A Tisza felé menekült új hadat gyűjteni, de meggyilkolták. Hívei egy templomban temették el, de később kihantolták és átszállították tetemét a birtokára, Abasárra. Aba testét romlatlanul találták meg, sebei csodás módon begyógyultak!

Orseoló Péter átnyújtott IV. Henrik német-római császárnak egy arany lánzdását, amely Magyarországot jelképezte, jelentése pedig az volt, hogy Magyarország német hűbéres országgá válik, mai fogalmaink szerint gyarmattá! Szent István koronáját pedig vissza akarta küldeni a pápának, de a magyar főurak egy másik koronát adtak neki a Szent Korona helyett. A korona visszaküldésének szimbolikus értelme szintén az lett volna, hogy Magyarország a Szentszék hűbéres birodalmává válik.

Orseoló Péter Aba Sámuel meggyilkolása után még 2 évig uralkodott, aztán elérte a végzete, a magyar főurak tömlöcbe vetették, ahol meghalt. Hazahívták külföldről Vazul fiait. Elsőként Endre érkezett meg. A nép nagy lelkesedéssel fogadta, eléje mentek az országhatárig. A mágusok és táltoosok (a magyar ősvallás papjai) kérték, hogy a régi hitre had térjen vissza a nép. Endre nem engedett e kívánságnak. A második testvér, Béla hazakerkezésekor szintén összegyűltek a táltoosok 160-an, és kifejezték óhajukat, hogy a püspököket meg kell kövezni, a papok belét kitépni, az egyházi embereket megfojtani, a tizedadó-szedőket felakasztani, a keresztény templomokat lerombolni, a harangokat összetörni stb. Ezen indulat áldozata lett a vértanúhalált halt Szent Gellért püspök és társa Szent Bőd, valamint Beszteréd, a szolnoki ispán 1046-ban a Kelen hegynél, mai nevén a Gellért hegynél. (Folytatjuk)

PAPP NÓRA

Az igazi államvédelem

Figeczki Balázs atya

Az Állam Védelmi Hatóság, vagyis az ÁVH tevékenységét az Egyház ellen mindnyájan ismerjük. Az igazi 'állam védelmet' azaz a hívő Magyarország védelmét a papok végezték, akik a kommunista éra alatt vállalták hivatásukat. Manapság hála Istennek mindenki szabadon járhat templomba, aki csak akar. Elmúlt már az az idő, amikor a kommunista rendszer beszabályozta az emberek hitéletét. Sok család fordult el akkor Istentől, de voltak olyanok, akik a legviharosabb Rákosi-rendszerben is kitartottak, vállalva az esetleges vértanúságot is. Ilyen volt Figeczki Balázs atya is, aki nemrég ünnepelte aranymiséjét. Életének és papságának történetéről Bodolóczky Emil atya ünnepi köszöntőjéből idézünk részleteket.

Mit lát az ember, ha a hívő szemével nézi az Aranymisét?

Figeczki Balázs görög katolikus atyát 1954-ben szentelték pappá. Egy olyan eseményre szeretnék visszaemlékezni, amely akkor nem volt dicséretes cselekedet, hogy valaki kispapnak szemináriumba menjen, főleg egy vesztett háború után, amikor az egyházak a kommunizmus ellenségének számítottak, és Rákosiék rémuralma idején sok hívőt, papot, püspököt, elítéltek, kényszermunkára vittek a környező országokba és a görög katolikuságot tűzzel, vassal irtották. Első lakója volt az akkor nyílt nyíregyházi szemináriumnak, amelyet Dudás görög katolikus püspök a saját lakásából alakított ki. Amikor engem is felvettek a szemináriumba, így

vallott a papnak életéről: „szép a papi pálya, csak nagyon nehéz”. Hát nem volt akkor, 1954-ben nagy dicsőség, sőt ahogy mondták, hát ez is már beállt népbufitónak, az ingyenélők, a haladás ellenségei közé, csalódás és bukás vár rá.

Mit lát az Atya Isten ma a hálaadó Aranymisén?

Azt talán, amit csak akkor tudunk elképzelni legjobban, ha éreznénk a földi édesapa örömét, amikor fiát az oltárnál láthatja. Jól van, fiam, nem ijedtél meg, sem a sajnálkozóktól, sem a gyűlölködőktől, még a sátn bosszújától sem. Hát a Mennyei Atya

is örömmel tekint most reád mint áldozó pap szolgájára, a mennyei atya bizonyára azt mondja, érdemes volt téged megteremteni, mert fiam keresztjét láttam hátdon, fiam szent vére piroslott kelyhedben, fiam szent teste fehérlett kezvedben és a mai nap is még fiam szavai csengenek ajkadon, fiam szeretete tüzel szívedben, fiam munkáját folytatod és úgy is végzed, mint ahogy láttad tőle.

Mit lát mai nap a Fiú Isten?

Az áldozat bemutatását. Szövetségének a megújítását. Első állomáshelye Berzék volt, 1954-től 58-ig, ahol templomot épített. Abban az időben az állam és a párt jóváhagyása elengedhetetlenül szükséges volt. Az akkori görög katolikus püspök, Dudás püspök úr is csak úgy engedélyezhette, hogy azt mondta: „csináld, de én nem tudok róla”. 1958-tól 65-ig segédlelkész volt Fábíánházán. 1965-től nyugdíjba menetelég Sajópálfalván él mint paróchus, később Zemplén-megyei főesperes. Sajóvámoson és Szirmabesenyőn is szép templomot épített. Nyugdíjazása után börtönlelkész lett. Aranymisés jelmondata: „Tiedet a tiedből néked ajánljuk fel mindnyájunkért és mindenekért” (Aranyaszájú Szent János liturgiája).

Mit lát ma a Szentlélek Isten?

A szentlélek diadalünnepét. A kegyelem kiadását. Figeczki Balázs atya több férfit elindított a papi pályán, köztük engem is és még négy atyát. Ma ők is veled ünnepelnek, a Te neveltjeid, mint oltártestvérek, akiket Te tovább küldtél, hogy hirdessék és éljék a szeretet evangéliumát, amit Benned láttak. Ma ők is tőled várják az Isten mennyei kegyelmét áldó kezeid által. Hány bűnös ember felé intettél szabadulást, hány beteg embert könnyebbítettél meg szent olajjal, hány szomjas ajaknak adtad a Szentlélek teljességét a szent áldozatban. Hány embert kereszteltél és adtad nekik a szentlélek ajándékának pecsétjét, hány házaspárt adtál össze szent kötelékkel. Hány lelket hoztál vissza az anyaszentegyházba. Te mindig együttműködtél a Szentlélekkel, akár a hitoktatásban, akár a szentbeszédekben és bárhol, ahol híveiddel találkozta. A legszentebb Lélek az Egyház hű munkását látja benned, kegyelmének közöltetését, szeretetének hordozóját.

Öröm a mai nap a Szűzanyának!

Öröm a mai nap a Szűzanyának, mert ő szereti népét, és magajándékozott bennünket Sajópálfalvával, mert hogy együtt imádkozhatunk a mai napon az eredeti Könnyező Mária-kép előtt. Figeczki atya 1973 őszén hozta haza a képet eredeti otthonába, ahol értünk könnyeket hullatott. A hazatérés emlékére búcsút tartanak a kegytemplomban minden év október harmadik vasárnapján. Könnyek közötti öröm, boldogság. A Szűzanya az, aki üzeni nekünk, hogy saját fia keresztje alatt sokat sírt és összeroskadt, de ugyanakkor örült, mert tudta hogy milliók boldogságának forrása fia áldozata. Így örült 50 év alatt minden szent liturgiád alatt, és örül a mai napon is. És velünk ünnepelnek az égiek, a szent angyalok, a szentek, akik már a mennyországban élnek, elődeid, szüleid és most már feleséged szülei is, mind a szenvedő lelkek, akik miséidre vártak és várnak, akik már elmentek, hogy egykor találkozassunk velük. Én azt hiszem, odaát még nagyobb az ünnep az aranymisén. Jó papi munkáddal mindig lehoztad számunkra a földre a mennyországot. Kívánom, hogy még nagyon sokszor lásd vendégül általad a kenyérszínbe öltözött Krisztust.

BODOLÓCZKY EMIL

Szerzetesek

Krisztus szeretetében megyünk a szegényekhez, a magányosokhoz, az elhagyottakhoz, a betegekhez, a szenvedőkhez, a fogyatékosokhoz.

Az elmúlt tíz évben Magyarországon egyre erősödött az egyházi és a vallási életben az odafordulás a betegekhez és a szenvedőkhez. A Kamilliánus Mozgalom Krisztus szellemében vállalja, hogy fényt vigyen a szegényeknek és betegeknek a reményvesztettség sötétségébe. Regulájuk a következő alapelveket rögzíti:

„Rendünk lényegében klerikusokból és laikusokból áll, s Szent Kamill Atyánknak és Testvéreknek nevezte tagjait. A rend célja a betegek testi-lelki egészségét átfogó szolgálata. Lehetőségeinknek és képességeinknek megfelelően nekik és az ő szükségleteiknek adjuk minden gondoskodásunkat. Az egészségügy terén minden szolgálatra készek vagyunk, Isten Országának felépítésére és az ember támogatására” (Regula 43.)

A rend alapítója Lellisi Szent Kamill (1550–1614).

Közép-Olaszországban, Bucchianicoban született. Keresztény édesanyját korán elvesztette, rokonoknál nevelkedett. Hányatott gyermekkor után katona apja vette magához. Kamill 10 évig maga is katonáskodott. Ez idő alatt eltávolodott Istentől. 24 évesen koldusként tengette életét. Testi-lelki sebekből szenvedett. 1574-ben nem messze Rotondótól (ahol később Szt. Pio atya működött) elfogadta egy építőmester ajánlatát, aki egy kapucinus kolostor építéséhez keresett segédmunkásokat. Ennél az építőmesternél nemcsak munkát, hanem otthont is kapott. Belső megnyugváshoz jutott, a szerzetesek példaadó élete és a velük folytatott beszélgetések belső lelki átalakulást indítottak el Kamillban. 1575. február 2-án éli át megtérését, és kezd el egy új életet Istennel és az Isten országáért. A kapucinus rendbe jelentkezik, de hamarosan rádöbben, hogy tulajdonképpen

Utasi Jenő atya

Frank Monks atya

Boldog Jozefina Vannini

Dr. Lengyel Gyula, a Krisztus Király Szolgálóival

Boldog Tezza Lajos atya

Segítség a betegeknek

Szent Kamill

hivatása a betegek és a szenvedők szolgálata. 32 évesen végzi el a teológiát, pappá szentelik. A hozzá csatlakozókból megalakul a Betegek Szolgái Közösség, a mai

Kamilliánus rend elődje. 1591-ben iktatták be szerzetesrenddé a közösséget. A rend tagjai a szegénység, engedelmesség, tisztaság mellé negyedik fogadalomként kötelezik magukat a betegek szolgálatára, akár a saját egészségük és életük veszélyeztetésével is. A pápa Kamillnak és követőinek piros keresztet adott, melyet a reverenda elejére varrva viselnek a kamilliánusok. 1859-ben a solferinoi csata után Dunán a kamilliánus szerzeteseket látja, amint a sebesülteket próbálják megmenteni. Amikor megalapítja a Vöröskeresztet, a kamilliánus szerzetesek ruháján látott keresztől nevezi el segélyszervezetét. Szent Kamill motivációja az a hit és mély meggyőződés volt, hogy minden egyes szenvedőben személyesen Krisztust kell látni, és minden szükséges orvosi, ápolási és lelkipasztorációs tevékenységhez olyan szeretet szükséges, ami az ő saját egészségét és életét sem kíméli. Ebben az időben

Európa-szerte iszonyú járványok pusztítottak, mint a kolera, a pestis, a tífusz, és nem ritkán egész falvakat tettek néptelenné. 1614-ig a

betegek szolgálatában 180 kamilliánus szerzetes halt meg. Öt évvel halála előtt Kamill lemondott a rend vezetéséről, és egyszerű rendtagként dolgozott tovább. 1614. július 14-én halt meg.

Ma a kamilliánus rend központi kolostora a Maria Magdalena kolostor, ahol Szt. Kamill is élt. Jelenleg a világ 34 országában van jelen a rend. Mintegy 1100 tagja van a szerzetnek, akik 15 rendi tartományban, 159 rendházban és 98 kisebb közösségben élnek. A férfi renden kívül a Kamilliánus Nővérek is a betegek és szenvedők önzetlen szolgálatát vállalják. A női rend alapítója Vannini Boldog Jozefina és Boldog Tezza Lajos atya. Magyarországon 1995-től tevékenykednek a kamilliánus szerzetesek, a nővérek pedig 1997-től. Anton Gots atya, aki Magyarországon született és 12 éves koráig itt nevelkedett, Ausztriából tért vissza, hogy a szegénye-

A hivatalos elfogadásunk napján, Nyíregyházán. 1995. július 16-án. A harmadik baloldalról a megyéspüspök atya: Bosák Nándor. Mellette: Dr. Váradi József általános helynök, Dr. Varjú Imre, a Magyar Kamilliánus Családok elnöke.

ket és szenvedőket szolgálja. Segítője, Bodecki Zbigniew atya, lengyel kamilliánus, 1995–2003-ig segített neki. Nyíregyháza–Borbányán alakították ki kolostorukat. Innen indul el mind-

Bodecki atya

azon lelki, szociális, karitatív tevékenység, amivel tanúságot tesznek arról, hogy Krisztus szeretete a betegek iránt az embereken át ma is él és hat. Anyagi és lelki segítséget próbálnak nyújtani a rászorulóknak. Kórházakban és magánházakban végeznek lelkigondozói, ápolási és szociális munkát. Ebbe a lelki pasztorációs tevékenységbe laikus munkatársakat is bekapcsolnak. Szt. Kamillnak különleges karizmája volt a haldoklókhöz. A róluk való gondoskodást mint külön feladatot rábízta a rendjére. E miatt a szolgálat miatt, amit a kamilliánusok a haldoklók mellett végeztek, nevezi őket a köznyelv sok helyen a „jó halál atyáinak”. A közösség tagjai különleges figyelmet szentelnek az idős embereknek, és ahol lehetséges, otthonaikban ápolják őket. Minden európai ország lakosságának 10%-a sérült. Nekik speciális módon van szükségük emberi közelségre. A kamilliánusok világszerte foglalkoznak sérültekkel, akiket nem gondozásuk tárgyainak tekintenek, hanem felelős partnereknek. A lelki segítségnyújtásban segítenek a különböző kiadványok, könyvek, kazetták, illetve a levelezés. A lelki támogatás mellett jelentős anyagi támogatásban is részesítik a rászorulókat. Egyik kamilliánus testvér egyszer ezt mondta:

„Ha belépek egy kórterembe, az egyik kezemben egy vajás zsömlét kell vinnem, a másikban a Bibliát.” Rendszeres segítő-programjuk része a heti kenyérkiosztás. Minden pénteken megvesznek mintegy

Kádár István atya

160–180 kg kenyeret egy sütödéből, amit szombat délelőtt a szegényeknek ingyen kiosztanak. 1996 óta Ausztriából kb. 4000 tonna ruha, cipő, élelmiszer, bútór és egyéb felszerelés érkezett.

A kamilliánus szerzetesek mellett, őket segítve, működnek a kamilliánus családok. Olyan emberek közössége ez, akiket megragadott Szt. Kamill szellemisége és segíteni kívánják a szerzetesek munkáját. Ezek a 10–15 főből álló kisközösségek Jézus útmutatásait követve, Szt. Kamill példáját szem előtt tartva végzik a szociális munkát. Ilyen kamilliánus családok működnek Magyarországon, Erdélyben, Jugoszláviában, Ukrajnában, Szlovákiában, amelyeket Gots Atya alapított. Magyarországon Dr. Varjú Imre atya a kamilliánus családok elnöke, ő a budapesti Szent Mátyás plébánián dolgozik. A szenvedés, annak számtalan megnyilvánulási formájában, különösen Európa keleti felében szintén óriási nagy: testi és lelki betegségek, az emberek közötti kapcsolat zavarai, időskori problémák, sérülések, különböző függőségek emberektől, drogoktól, szenvedélyektől, az élet kilátástalanságától való fájdalmak, és még annyi minden, ami segítőkért kiált. Olyan segítőkért, akik szeretetet, bizalmat tudnak közvetíteni, perspektívákat nyitni, az élet értelmét megmutatni és a terheket másokkal együtt hordozni. Isten a kamilliánus szerzeteseket, nővéreket és a kamilliánus családok tagjait küldi ebbe a munkába. Amit tehetnek, az az, hogy fényt gyújtanak, ahonnan segítő áramlat érkezik, forrást fakasztanak, ahonnan erőt és élő vizet lehet meríteni. Aki akár tárgyi adományokkal, pl. bútór, háztartási cikk, ruha, orvosi műszerek stb.

segíteni tudná a szerzetesek munkáját, a következő címen veheti fel velük a kapcsolatot: Kamilliánus Kolostor 4405 Nyíregyháza, Pásztor u. 1/a.

Adományait pedig a következő bankszámlára küldhetik el: Kereskedelmi és Hitelbank Rt. 4400 Nyíregyháza, Luther u.3.

Átutalási számla száma:

10404247-95491314-01160000

Banki azonosítószám:

440-959131-401-1

HAIDER MÁRTA

Kamilliánusok Kelet-Magyarországon

Zsúfolásig telt templomban ünnepeltek, és avattak föl negyven új szívét a kamilliánusok Máriapócsra július 3-án. Nyíregyháza kertvárosában, Borbányán új temploma és lelkipásztora lett Anton Gots atya, aki még gyerekként kényszerült elhagyni az országot a hazai németység kitelepítésekor. Jelenleg itt, Nyíregyházán van ma a kamilliánusok hazai fellegvára. Anton atya jelenleg az egyetlen kamilliánus szerzetes-pap. Több mint ötszáz férfi és nő, akik mintegy 45 kamilliánus család tagjaként dolgoznak, sorra látogatják a kórházakban és otthonaikban fekvő betegeket, elhagyott öregeket. Alig tíz év komoly munkájának és lelkesedésének eredménye ez, melyre nyilván büszkék lehetnek a rend vezetői is. Kamilliánus harmadrendiek keresnek föl rászorulókat, segítik a kórházlelkeszek munkáját, rendszeres találkozósaik során együtt imádkoznak, megosztják tapasztalataikat és örömeiket. Világi életállapotuk szerint gyakorolják hivatásukat. Evről évre rendszeresen jönnek össze, amely mindig az örömteli együttlét napjai. A nemzetközi elnökség kolumbiai elnöke, Isabel Calderon asszony is lelkesen hallgatta a beszámolókat az elmúlt év tevékenységeiről határon innen és túl: Szent Kamill szíveként és kezéként kell jelen lenniük a világban, mert a szent azt szerette volna, ha száz keze és szíve lehetett volna. Máriapócsra, ezen a határokat átívelő ősi búcsújáró helyen a könnyező Istenszülő oltalmában ünnepi szentmisén mintegy negyven új kamilliánus családtagot is avattak. Csodálatos énekeikkel, imáikkal tették mindezt az ünnepi hangulatot még felemelőbbé. Példaként állíthatjuk ezeket a családokat magunk elé, mert a magyarok sokkal aktívabban az anyagi jellegű támogatásban és segítségnyújtásban. Az itteniek jól látják, hogy a lelkieken kívül erre is nagy szükség van. A kamilliánus családok munkálkodása ugyanakkor Szent Kamill szellemiségének népszerűsítése is a tevékeny felebaráti szeretet gyakorlásával és evangelizálással. És tegyük hozzá, hogy ezt még azok is megértik, akik nem hallottak Krisztusról. A Pócsi Mária mindig várja az igaz bűnbánókat, de azokat is, akik már Krisztusban eggyé válva szeretnének lámpásként világítani.

KISS ANTAL,
A KEGYHELY VEZETŐJE

„Nem kudarcos, hanem győz

**Dr. Eöry Karácson,
Szent Korona fogadalom
a Bazilikában
2004. január 6-án**

Lélekemelő utazásra indulunk Dr. Eöry Karácson előadásain. Mindig nemzetünk ezredéves főnmara-dásáról, a megtartó kegyelem csodá-iról beszél, s szavai nyomán óhatatlanul fölmerül a kérdés: vajon egészséges-e nemzet tudatunk, s méltó követői vagyunk-e eleinknek. Mint mondja, a Szent Korona Szö-vetség főtükaraként személyes hit-vallása is, hogy „föl kell ébreszteni” nemzetünket.

Tanár úr előadásainak indító gondolata, hogy a mai magyarság valós múltjának ismerete nélkül él, nincs történelmi kapaszkodója, ezért szüksége van az „ébresztésre”.

Így igaz. Kezdjük az államalapításnál és minden országtól különböző államformánknál, amelyből később történelmünk minden eseménye következett. Amikor Szent István a közbenjáró Boldogasszony megkoronázásával Isten oltalmába ajánlotta országát, ez a hagyományainkban ma is élő tette a nemzet számára mindenkor természetes magyarázata volt az ország személyek fölötti, kizárólagos uralkodója, tulajdonosa létének. Azóta, ha azt mondták, „Szent Korona”, ez a magyarság számára a Szent Korona Intézményt is jelentette, más szóval a nemzet államformáját, amelyet Szent István határozott meg számára, s amely az évszázadok során át formálódott, csiszolódott. A Szent Korona műtárgy pedig összetartozásunk jelképe lett. Ezért vált hétköznapi szófordulattá, hogy Magyarország a Szent Korona „uralma alatt” van. Történeti ábrázolásai is ezt fejezik ki: a Szent Koronát angyalok tartják, az Országcímerrel nem érintkezik, mindig fölötte lebeg, jelezve, hogy Magyarország Szent Koronája országkorona és nem királykorona, vagyis intézmény és nem fejdísz. Egyébként Magyarországon az országko-

rona fogalma már száz évvel korábban volt általánosan ismert, mint Angliában, ahol csak 1135 körül hivatkoznak a Corona Regni Britannicae-ra. Ezért természetes, hogy a néphitben, néprajzban, mondavilágunkban megszámlálhatatlan ábrázolás utal a Szent Koronára. Népi ábrázolása a juhász faragott botján éppen úgy megtalálható, mint a negyvennyolcas zászlókon vagy a honvédek mentéjén. Szent István fölajánlása azt is kifejezte: István király bölcs uralkodóként tudta, hogy csak ilyen társadalmi berendezkedésben lehet az államhatalom szolgálatközpontú. Így a mindenkori földi uralkodó nem lehet önkényúr, mert nincs több joga a törvények megállapításánál, mint a nemzeti magyarság által megválasztott nemzetgyűlésnek. A király a törvény legfőbb őre, s mint nemzettársai közül mindenki, egyben szolgálattevője nemzetének. Ez az egyenrangúság- és szabadságtudat születési jogként beleégett őseink génjeibe. Ezért nem tűrtek soha semmiféle „görnyedést”.

Ahogy Ön fogalmaz: a Szent Korona Államrend nézőpontjából természetes magyarázatot kapunk történelmünk minden eseményére, például a magyarok szabadságszerzetét rebellisnek tekintő indulatokra is.

Elhallgatások, ferdtések, s az azokból fakadó érthetetlen magyarázatok jellemezték különösen 1945-től napjainkig a történelemoktatást, pedig a Szent Korona nézőpontjából egyszerűen érthető ezredéves múltunk, jelenünk, s abból fakadó felelősségünk is. Hogy a magyarság minden egyes tagjának ősi joga van a szabadsághoz, s mindegyikünk felelős is annak megtartásáért, már a vérszerződés idejében tudatosodott eleinkben. Anonymus írta le, hogy a vérszerződés után a törzsek a „hétmagyar” nevet vették föl, s a magyar szó ekkor még „szövetség”-et jelentett. Szent István is ebben az értelemben mondta magyarnak mindazokat, akik a Szent István-i állam tagjai.

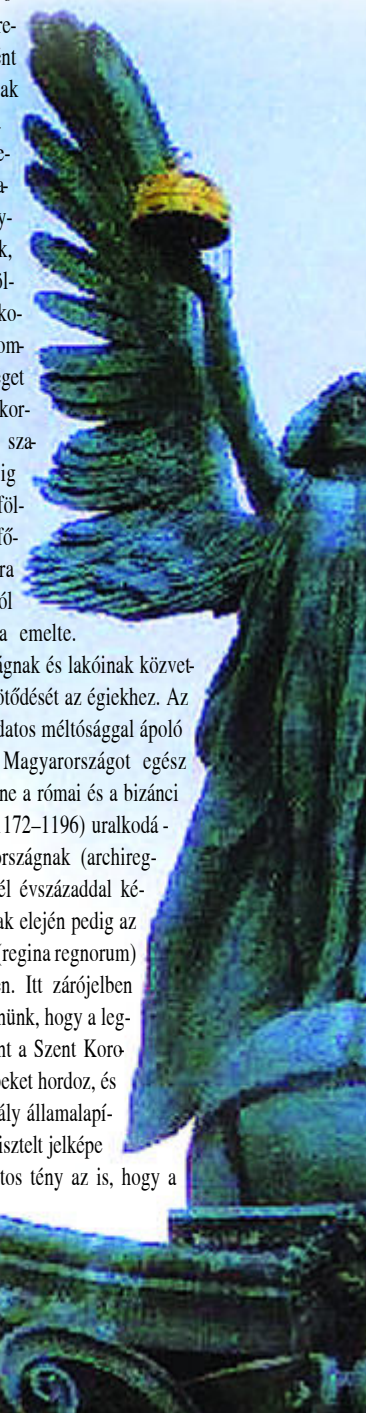

Tehát a magyarság öntudatos szabadlelkűsége Atilláig vezethető vissza.

Igen. Atilla népei, köztük hunjai is egyistenhitűek voltak Kelet ősi hitével. „Háromkirályos” keresztényeknek nevezzük őket, mert keletről jöttek ők is, mint a bibliai tanítások szerint Betlehembe látogató napkeleti bölcsek, akik számára ugyanolyan csoda és várva várt öröm volt a Messiás születése, mint a helybéli messiásváróknak, hiszen a jelekből ők is előre kiszámították jövetelének idejét. Azt is tudjuk, hogy az Árpád-ház büszkén származtatta magát Atillától. Ha a hunok barbárok lettek volna, biztosan nem így jellemzik önmagukat. A legújabb kutatások teljesen elvetik a honfoglaláskori magyarság

„barbár”-ságát. A pogány (paganus) szó eredeti értelme egyébként a „vidék vallása”. Csak így különbözött a honfoglalás előtt idetelepültek és a honfoglaláskor érkezők hite egymástól. Ma már tudjuk, hogy Szent István bölcsessége abban mutatkozott meg, hogy a „háromkirályos” kereszténységet valló népének mindenkorra biztosítani akarta szabadságát. Mégpedig úgy, hogy az ország fölajánlásával az állami főhatalmat mindenkorra kivonta a társadalomból és égi magasságokba emelte.

Így fejezte ki az országnak és lakóinak közvetlen és eltéphetetlen kötődését az égiekhez. Az Atilla-örökséget öntudatos méltósággal ápoló korabeli keresztény Magyarországot egész Európa elismerte, benne a római és a bizánci egyház is. III. Béla (1172–1196) uralkodásának idején minta-országnak (archiregnum) nevezték, másfél évszázaddal később, az Anjou-korszak elején pedig az Országok Királynője (regina regnorum) volt Európa szemében. Itt zárójelben azt is meg kell jegyeznünk, hogy a legújabb kutatások szerint a Szent Korona ökeresztényi jelképeket hordoz, és jóval Szent István király államalapítása előtt már létező, tisztelt jelképe volt eleinknek. S fontos tény az is, hogy a

„Szegedelmesebb nemzet vagyunk...”

Szent Korona Intézményt, vagyis államformát, a Szent Koronához való kötődést vallási hovatartozás nélkül élte meg mindegyik Szent Koronához tartozó nép, s beleszületett természetességgel élték meg a reformáció után protestáns hitre tértek is.

Történelmünk részletes elemzésébe – terjedelmi okokból – sajnos nem foghatunk, de kérem Tanár urat, hogy a legjellemzőbb állomásokat idézze föl, amelyek az Ön által említett nézőpontból elvezetnek napjainkig!

A „Szent Koronás nézőpont” fényében válnak igazán érthetővé függetlenségi harcaink. A Szent Korona tagjának lenni sohasem alávetettséget, hanem teljes szabadságot és biztonságot jelentett. Törvény

mondta ki, hogy a választott tanács hozzájárulása nélkül a király minden intézkedése érvénytelen. Az 1222-ben kiadott Aranybulla nem az ellenállás és az ellentmondás jogával, hanem ezek köteletségével ruházta föl a nemzetpolgárt, amennyiben a Szent Korona Intézményt bárki vagy bármi fenyegetné, beleértve a királyt is. Ilyen ellenállások voltak a különböző századokban kiborbanó szabadságharcaink, egészen az 1956-os forradalomig.

Az egyenjogúság értelmezése is megfelel mai fölfogásunknak?

Az égi uralkodó tekintélye mindenki fölött állt. A földi uralkodó és a közösségek minden tagja pedig egymással egyenlő rangúnak számított. Sem kisebbségi, sem többségi előjogok nem jártak senkinek. A Szent Korona tagsága ugyanolyan védelem volt a társországok, Bosznia, Horvátország, Dalmácia, Rama (ma Hercegovina), Szerbia, Havasalföld polgárai, mint a magyar főurak részére. Királyi oklevelek, országgyűlési iratok jegyzik, hogy a különböző városok a Szent Korona tagjai. Az ország legmagasabb méltóságai lehettek mind a nemzetiségileg magyar és a nem-magyar, mind a nemes és a nem-nemes polgárok.

Nagy Lajos 1351-es „ősiségi törvénye” foglalja írásba a Szent Korona tagjainak, Magyarország minden polgárának csorbíthatatlan és egyenlő jogait. A politikai nemzet tagjai: magyarok, székelyek, szászok, zsidók, besenyők, kunok, jászok, horvátok, dalmátok, bosnyákok, szlávok, cigányok, rutének, erdélyi románok és minden más ide tartozó nemzetiség a Szent Korona közösségéhez tartozott, a „hungarusok”-hoz. Ennélfogva mindannyian megmaradtak népi mivoltukban, s a származási magyarságot senki sem tartotta előjognak, említeni valónak. Mindannyian a Szent Koronás, soknemzetiségű magyar nemzet tagjai voltak. Békességben és a Szent Korona Államrend szabadságában, a törvények közös védelme alatt éltek, vések idején vállalva harcoltak a közös haza védelmében. Ők nem harsogták a másság tiszteletét, csak becsülték egymást, elfogadták egymás sokszínű szokásait, „másságát”. Ezt a sok nemzetiségből és országból egybeötvözött, előzmény nélküli és Európában mindmáig példa nélküli egységet a Szent Korona Államiság, a Szent Korona Intézmény teremtette meg, Krisztus után a második keresztény évezred első ötszáz éve során. S amikor az állami-területi egység a következő évszázadokban vesztélybe került vagy fölbomlott, a Kárpát-medencében élő népek az államiságukba vetett ösbizalommal, saját akaratukból maradtak meg a Szentkorona-hűségben, helyreállítva állami egységüket. Most az Unió valami hasonló, de gazdasági, földi egységet akar teremteni, az égiekhez kapcsolódás biztonságának és békességének nemcsak megélése, de említése nélkül is.

Visszatérve magyarságunk történelméhez: vajon az elmondottakban sokat emlegetett nemzeti megmaradásunk titka rejlik?

Igen. A Szent Korona Államiság iránti ragaszkodásunk volt mindenkor a „magyar szabadság” lényege és tartalma. A megtartásáért vívott harcokban szerzett „az jó hírért névért, az szép tisztességért” áldozták életüket őseink. Csatavesztéseink után azonban mindig rákényszerült az uralkodó a Szent Korona alkotmányosságának elfogadására, ha uralkodó akart maradni.

Kossuth bankó a címerrel

Az Aranybullában a nádor, a hercegprímás büszkén jobbágnak nevezi magát, mivel a jobbágy eredeti jelentése: szolgálattevő, a Szent Korona szolgálattevője.

A jobbágyokról a Dózsa-felkelés után alakult ki a történelmi félreértés. Werbőczy István a hazai joggyakorlatot összefoglaló Hármaskönyvében (Tripartitum) az általa értelmezett és leírt Szent Korona Tan szerint vannak nemesek és nem-nemesek, vagyis jobbágyok. A nemesek a Szent Korona tagjai, viszont a jobbágyok nem. Ez a ki-rekesztés teljesen idegen Szent István följajánlásától, s a Szent Korona Intézmény államrendjétől. Ezért természetesen a Tripartitum ellenére, az ország népe a Szent Korona államrend eredeti jelentése szerint élte életét. Végül Kossuth Lajos tisztázta a félremagyarázást.

Több évszázadon át húzódnak függetlenségi harcaink.

A Rákóczi-szabadságharc indulásakor volt egy ma is ismert énekünk a tót jobbágyoknak, akik elsőként csatlakoztak a fejedelemhez: „Keljetek föl szlovákok/Védjétek meg magyar hazátok!” Egyértelmű volt ez a „magyar”-ság mindenki számára, egészen 1848-ig, amikor éppen Kossuth Lajos, aki 1833-ban Werbőczy tévedését kijavítva, a Szent Korona Intézményre hivatkozva kinyilvánította, hogy mindenki, a jobbágyok is, a Szent Korona tagjai, tehát éppen ő, nagyot hibázott. Amikor ugyanis szerb küldöttség kereste föl, akkor azt mondta, „harcolunk a magyarok szabadságáért”. A szerbek ekkor visszavonultak, mert ők a szerbek szabadságára gondoltak. Kossuth azonnal észrevette hi-

zent Kereszt
POSZTER

„Nem kudarcos, hanem győzedelmes nemzet vagyunk...”

báját, de már nem tudta jóvátenni. Ekkor kezdődtek el nemzetiségi kérdéseink, s a Szent Korona Államrend el-
lenségének jó alkalmuk nyílt arra, hogy megpróbálják származásra nézve korlátozni a magyarságot, egyben gyöngíteni azt az erőt, amely összetartotta a soknemzeti-
ségű társadalmat. Ez az összetartás egyébként még Trianon idején is szilárd volt, minden nehézség ellenére is. Például a további országcsontkítást megakadályozó soproni népszavazást a nyugat-magyarországi fegyveres felkelők kényszerítették ki. Sopron azóta a „Leghűségesebb Város” (Civitas Fidelissima) nevet viseli. Nyugat-Magyarország falvainak hősiességének kevéssé ismert, pedig az egy kivételével ugyancsak német, valamint horvát nemzetiségű honfitársaink által lakott települések is évekig ellenálltak: Olmód, Narda (egykor Kis- és Nagynarda), Pornóapáti, Felsőcsatár (egykor Alsó- és Felsőcsatár), Horvátlövő, Szentpéterfa, Vaskeresztes (egykor Német- és Horvátkeresztes). Ezeket a Pinka-völgyi falvakat a 80. évfordulón a Magyarok Világszövetsége tüntette ki a „Leghűségesebb Község” (Communitas Fidelissima) címmel. A származásra nézve „nem-magyarok”, de a Szent Korona Intézmény értelmében igaz magyarok, magától értetődően ragaszkodtak a Szent Korona Magyarországhoz. Ezt az évszázadok óta velünk született értelmezését a magyarságtudatnak máig sem értik a kívülről. A németek megdöbbenéssel tapasztalták, hogy az 1953-as német-magyar világbajnoki labdarúgó-mérkőzés kitépített sváb szurkolói a müncheni kocsmákban a magyaroknak szurkoltak. Legutóbb pedig az kellett meglepetést, hogy miért is vették könnyezve kezükbe a megkapott Magyar Igazolványt a környező országokban a magukat magyarnak vallók. Pedig ott volt a Szent Korona képe a borítóján. Igaz, ezért is akarták egyesek levenni róla. Tudat alatt, a génjeinkben hordozzuk az összetartozásnak ezt az érzését, csak van, aki ki akarja ölni magából, vagy olyan mélyen van, hogy el is felejtette, s van aki tudatosan fordul ezzel a ragaszkodással nemzetzsárai felé. A Szent Korona Államrend szerint igaz magyar volt Hunyadi János, akit a szerbek is, a románok is sajátjuknak vallanak, Zrínyi Miklós horvát bán, Petőfi Sándor, aki szlovák édesanya és szerb édesapa gyermekeként született, s így írt: „Ha nem születtem volna is magyarnak.” S ugyanígy hős magyarok voltak az aradi tizenhármak, akik közül csak néhánynak volt magyar az anyanyelve.

Tehát a független szabad lelkület fordította szembe a magyarságot az Árpád-ház utáni királyságokkal, s a XX. századig uralkodó Habsburg-házzal?

A történelmet emberek csinálják. Viszont egy rendszer akkor jó, ha az emberi gyöngeségeket – amennyire lehet – kivédi. A hatalmat a társadalomból egyszer s mindenkorra kivonó s égi magasságokba emelő Szent Korona Intézmény a gyakorlatban ilyen rendszernek bizonyult. Az uralkodóval a rendek mindig megismertették államrendünket, s elmondták, csak akkor kaphatja meg a ki-

ráltságot, ha esküt tesz a Szent Korona Államrend alkotmányára. Ezt minden esetben vállalták, s más kérdés, teljesítették-e ígéretüket. Ha nem, akkor kezdtek lázadni ellenük a „rebellis” magyarok. A Habsburg-ház tipikusan európai uralkodóház volt, nem szolgálat alapú, hanem hatalom alapú. Érdemes lenne ebből a szempontból kiértékelni történelmük szabadságharcait (Bocskai-felkelés, Thököly-felkelés, Rákóczi-szabadságharc stb.). Mind-egyik az Aranybullaiban rögzített kötelező ellenállásból fakadt. A király saját hatalmi szempontjait követte, viszont fölülte volt a Szent Korona tagjainak mindenkori kontrollja.

Mégis vannak, akik azt mondják, a Szent Korona „segítette” a Habsburg-házat a magyarság elnyomásában.

S erre Mária Terézia uralkodását szokták példaként említeni. A Szent Korona nézőpontjából egészen más a helyzet. Voltak Habsburg uralkodók – ő is ezek közé tartozott –, akik rájöttek, hogyha betartják az alkotmányt, amelyre fölesküdték, akkor a magyarok fönntartás nélkül melléjük állnak. Így történt a harmincéves háború idején is, amikor – mert a férfiág kihalt – az európai hatalmak beakarták kebelezni az Osztrák–Magyar Monarchiát. A magyarok védtek meg fegyverrel a területet a szétszabdalástól. Attól, amit Trianonban aztán akadály nélkül megtették Magyarországgal.

S ellenpélda lehet a fölvilágosult II. József?

Igen, mert ő nagy fölvilágosultságában nem törődött a Szent Korona Államrenddel, semmibe vette, minden áron meg akarta törni a magyarok „rebellis gondolkodását”, s ezért a magyarság hátát fordított neki. Ő volt a „kalapos király”. Történelmi kutatások kellenének ahhoz, hogy megállapítsák, vajon utolsó napjaiban rájött-e, mekkorát hibázott. Tény, hogy beleegyezett a Szent Korona hazakerülésébe, s aznap, amikor a Szent Korona megérkezett Budára, ő meghalt. Előzőleg visszavonta minden, magyarokat sújtó intézkedését. Ha pedig csak szabadságharcainkra tekintünk vissza, láthatjuk, hogy katonailag ugyan mindig alulmaradtunk, de az alkotmányos rend, amiért a harc folyt, újra érvényesült, a mindenkori uralkodó a különböző „békekötésekben” ismét kötelezte magát a Szent Korona Alkotmány betartására és az alkotmányos öngazgatás elismerésére. Ez igaz minden levert megmozdulásunk következményeire. Tehát a történelem tanúsága szerint nem kudarcos, sem vesztes, hanem éppen ellenkezőleg, győzedelmes nemzet vagyunk.

A kiegyezés is így értelmezhető?

Igen. Ferenc József is rájött, hogy az uralkodó csak úgy lehet uralkodó, ha a magyar törvényeket elfogadja. Viszont az is tény, hogy még a kiegyezés előtt, a forradalom bukása után a Habsburg-ház megfosztotta az ország címet a fölülte elhelyezkedő Szent Korona képétől, hogy jelezze: semmibe veszi az ősi magyar alkotmányt. Száz évvel később pedig ezt a koronátlanított címet nevezték el Kossuth-címernek, építve a magyarság akkori tudatlanságára, s nyomták 1947-ben az úgyneve-

zett „közírtásági ötforintos” érmékre. Pedig ehhez a címerhez semmi köze sincsen a Szent Korona szabadságáért élő-haló Kossuth Lajosnak és az 1222-es Aranybulla-ban lefektetett ellenállás köteleességét teljesítő 48-as nemzetnek.

Mint ha a kiegyezés után törvényszerűen következett volna a Szent Korona Intézmény meggyöngyülése.

Az 1867-es kiegyezés a Szent Korona Államrendhez való visszatérést jelentette, viszont addigra szó szerint elpusztult a társadalomnak az a rétege, amelyik az értékeket őrizte. Az 1848–1849-es honvédek elestek a csatákban, vagy a bukás után a megtorlástól tartva bujdokoltak, nyomorogtak az országban, sokan külföldre menekültek. Nagy volt a csalódottság mindenütt. S a fölghílt társadalomban már csak névleg volt jelen a magas szintű alkotmány eszmeisége. A kiegyezés után pedig jött a gazdaság, jöttek a pénzügyi ügyeskedők, a virágzó – inkább burjánzó – úgynevezett bé-

Magyarok Nagyasszonya zárándokszobor

Kalotaszegi gyöngydíszítés

**A Magyar Vöröskereszt
Díszjelvényei**

lyek beletorkolltak az első világháborúba.

Ez a konfliktus lett aztán a táptalaj arra, hogy a minden hagyománnyal ellentétes másik hatalom megvesse lábát Magyarországon. Addig az uralkodót valahogyan még tudták ellenőrizni, de az ügyeskedőt, a bankárt, a tőkést, aki a háttérből akart irányítani, már semmiképpen. Ilyen helyzet fémjelzi Károlyi Mihály uralmát, amikor szó szerint eladták az országot, fölslaztatták a magyar honvédséget, pedig olyan haderővel rendelkezünk, amely meg tudta volna védeni hazánkat. Anélkül, hogy belemennénk a részletekbe, meg kell említeni az ellenőrizhetetlen háttérből irányított újabb támadást, az 1919-es Tanácsköztársaságot is. Ez már a gyökereikig hatolva magát a Szent Korona műtárgyat is meg akarta semmisíteni. A meggyöngült országot aztán Trianonban erőszakkal földarabolták. A békediktátummal a nemzet lakosságát 20.886.000 főről 7.615.000 főre, Magyarország területét 325.411 négyzetkilométerről 92.863 négyzetkilométerre csökkentették. Elvették Magyarországtól területének és lakosságának kétharmadát, hogy csak a legmegdöbbentőbb adatokat idézzem. Három magyar állampolgárból kettő külföldi állampolgár lett. A megcsónkított országban azonban a társadalom a kormányzó vezetésével jogilag a Szent Korona királyságában élt tovább s állt lassan talpra, bizonyítva, hogy nincs szükség földi királyra a Szent Korona Államrendben, kiválóan működik köztársaságként is. Így érkezünk el 1940-ig, amikor a Szent Koronához – nemzetközi jogi határozatok alapján – rövid időre egyes tagjai vissza-

tértek. Nézőpontunk szerint beszélnünk kell röviden a háború néhány eseményéről is. Mi már abban az időben a Sátán birodalmának tudtuk a szovjet hatalmat, amelyet nyugaton a nyolcvanas években mert csak először Ronald Reagan elnöként így nevezni. Emiatt a meggyőződésünk miatt ment el a Donig és állt helyt kétszáz ezer emberünk. A Szent Korona Tanács határozatát teljesítette Horthy Miklós, és mentette meg több százezer budapesti zsidó honfitársunk életét. Ebbe a mentési akciójába bukott bele és kellett menekülnie.... A vesztes háborút követően viszont megszakadt a Szent Korona Államrend folytonossága. 1945-ben kikiáltották a Köztársaságot. S attól kezdve Magyarországon a Szent Korona nélküli államrend létezik – napjainkig. 1989-ben ugyanis az 1945-ös köztársaság folytatását deklarálták.

S volt azóta két esemény a történelmünkben, amelyeket Ön részletesen elemezni szokott.

Az első az 1956-os forradalom és szabadságharc. Mint tudjuk, 1945-ben a történelmi nemességet semmivé tették. Ezért a másik társadalmi réteg, a származás szerint „nem-nemesek” keltek föl az elnyomás ellen a szabadságért, azok, akikben még szintén bennik élt ősi szabadságtudatunk, s így ösztönösen a Szent Korona tagságához méltóan viselkedtek. Ezzel el is nyerték a világ elismerését és csodálatát. A nyugati politikusok máig megrendítő példaként emlegetik az akkor keresztrefeszített magyarság mélyes szabadság szerzetét. A Sátán birodalma megmutatta igazi arcát. Mindig azt hazudta, hogy a munkásság, a parasztság érdekeit képviseli, s munkás- és parasztfiatalok ezreit gyilkolta meg, mert föllázadtak ellene. A másik esemény az volt, hogy 1989-ben az úgynevezett rendszer-váltás azt deklarálta magáról: jogilag az 1945 után kikiáltott köztársaság folytatója, amely már nem a Szent Korona Intézményen alapult.

Tehát 1945-ben az új jogrendszerű köztársaság történelmünket új mederbe terelte.

Mégpedig totális erőszakkal. Nem kérdezték meg a társadalom egyetlen tagját sem, hogy akarja-e ezt a változást. S ebből két dolog következett: Az első, hogy a mai Magyarországnak semmi köze sincs az ezeréves magyarországi történelmhez. Vagyis, és ez a második következmény: történelmi értelemben nincsen Magyarország, megtorpan 1945-ben. Ahogyan azóta élünk, az az állam-gyar rendszer az egész magyarságra, területére, gazdasági életére kiható romboló és totális erőszak eredménye. Ennek következménye az összes szörnyűség: a föld kiürsítése, amelyet egyedül mi mérünk „koronában”, az eladott közművek, a gazdaság korlátlan liberalizálása, a kis- és középgazdák földönfutóvá tétele, hogy csak néhány dolgot említsék. Közben a felnövekvő nemzedékek tudatos félrevezetése is folyt, ezért hat rájuk újdonságként, ha a Szent Korona Intézményről beszélünk nekik.

Az újjraalapított Szent Korona Szövetség alapszabályban rögzített törekvése a Szent Korona Intézmény ismertetése, s ezzel a nemzet fölébresztése. Mit értenek ezen?

A mi szerepünk a kagylóba került porszemé, amely köré értékes gyöngyszem növekedik. Tavaly karácsonykor kezdeményeztük, s azóta alakulnak folyamatosan a Szent Korona Sejtszervezetek. Mára már elértük az ország másfél-kétfélmillió lakosát, s mutatkoznak az ébredés jelei. Célunk elsősorban az, hogy valós történelmünket mindenki megismerje. Az évszázadok alatt kikristályosodott államiságot, amikor az ország földje, népei, minden egyes nemzettagja a Szent Korona tulajdona volt, azt szolgálta, annak teljes védelme alatt állt, s egészséges nemzetudattal, testi-lelki szabadságban élt, békességben gyarapodott. Majd pedig gondoljuk végig felelősen: hogyan folytatódott volna nemzetünk élete, ha mindvégig az ezeréves Szent Korona Intézmény államrendjében, őseinktől örökölt jogaink szerint élhetünk. Ami 1945 óta velünk történt, azt az erőszak miatt kellett elviselnünk, tehát következményei sem jogszerűek. Az elmúlt hatvan esztendő minden társadalmi-jogi-gazdasági történése ezek szerint újraértékelendő, következményei csak annyira kötelezőek ránk nézve, amennyire adottságaink szerint vállalni tudjuk.

**Tanárr úr most olyasmit mondott, amit so-
kan felelőtlen lázításnak fognak minősíteni.**

Csak azért tehetik, mert nem gondolják át a Szent Koronás lelkiség indulatait. A Szent Korona Intézmény tagjai ezredéves történelmünk során sohasem indultak erőszakos hódításra – erről is részletesen kellett volna beszélgetnünk. A Szent Korona tagjai minden küzdelmükkel Istentől kapott szabadságuk, jogaik védelméért szálltak harcba. Amiről most beszéltem, az azt jelenti, hogy a hozzánk csatlakozó semmit sem akar „elérni”, nem „tillakozik”, nem „követel”, csak ragaszkodását fejezi ki. Ragaszkodását eleitől kapott jogaihoz, ahhoz az Intézményhez, amitől őt s leszármazottait 1945-ben megfosztották. Ha elegendő honfitársunk nyilvánítja ki ez irányú véleményét, s meghatalmazottakat állít, akik ezt a véleményt képviseljük, akkor a küldöttek mint testület kötelesek az őket megbízókat valóban képviselni. Ez a közönség békes kinyilvánítását jelenti, súlyától függő politikai következményekkel. Lehet, hogy egymillió polgár aláírását félresöpörhetik, de ha nyolc millió vagy több ember mondja ugyanazt, nemzetiségétől függetlenül is, akkor már oda kell figyelniük a politikai irányítóknak. Egyébként éppen most „léptünk be” az Európai Unióba, ahol deklaráltan minden nemzetnek meg kell őriznie történelmét, hagyományait. Ami a Szent Korona Intézmény törvénykezését illeti, az annyira kikristályosodott, modern szemléletű, hogy nem ellenkezik a mai európai törvényekkel.

Más megfogalmazásban mindez álmodozás lehet.

Erre Victor Hugo szavait idézem, aki szerint nincs hatalmasabb erő, mint az a gondolat, amelyiknek eljött az ideje. Beszélgessünk, vitassuk meg felelősen nemzetünk XXI. századi lehetőségeit! Legyünk méltó utódai szentkoronás, szabad lelkű és nemes szívű elődeinknek!

A Szent Korona Szövetség szeretettel várja az érdeklődők jelentkezését. Postacímünk: 1364 Budapest, Pf. 159. Telefonszámunk: 06-70-214-11-09. Interneten a www.szent-korona.hu címen érhetnek el bennünket.

PATONAI ADRIENNE

„Isten volt, aki életünk útján vezérelt...”

„Szamosszezen, 1920. február 13-án születtem. Még nagyapám mesélte, hogy emlékszik arra az időre, amikor az Ecsedi Láp a kertünkig ért, és ez őrizte meg a falut attól, hogy sem a tatárok, sem a törökök nem dúlták föl annak idején...” – kezdi visszaemlékezéseit Szamosszegi Bodó Sándor szobrász és festőművész.

Bodó Fábán Ilona festő- és iparművész pedig így emlékezik. „Vámospércsen születtem, 1927-ben... Pécelen laktunk, ahol szüleim megvették az előregedett Gazdák Malmát... Itt éltam a Rákos-patak mellett 1951-ig, Bodó Sándorral kötött házasságomig.”

Két csodálatos tehetségű ember élete kapcsolódott össze ekkor, akik egymást segítve, külön-külön önálló stílusú, ragyogó életművet hoztak létre, egyszerre két nemzet XX. századi művészetét gazdagítva.

Ahogy abban az időben sok tehetséges parasztfiúval, Bodó Sándorral is megtörtént: lelkészük a tanító úrral és a falu bírájával összefogva elment szüleikhez, mondván: taníttassák tehetséges gyermeküket a fővárosban. S a mélyen hívő baptista szülők megfogadták a jó tanácsot. Így a tizenhét éves Bodó Sándor az Iparművészeti Iskola diákja lett. Szállást pedig a Baptista Teológiai Szemináriumon kapott. „A háromnapos főlveteli vizsga nagyon szigorú volt. Több mint a fele jelentkező kiesett. Én isteni gondviselésnek érzem, hogy maradhattam.”

Másodéves volt, amikor kitört a második világháború, be kellett vonulnia. S visszatérések már egy teljesen új és idegen légkör fogadta. „Nem a tudás és a tehetség számít, hanem a származás és az ideológiai beállítottság.” Minthogy világnézetét sohasem titkolta, rendszeresen hirdette az Igét gyülekezetében, az Iparművészeti Főiskolára, a művészkepzőbe már nem vették át. „Mit kezdjünk egy baptistával?” – felelték cinikusan, amikor érdeklődött. Ilona ezt az élményt így írta le emlékezeiben: „Nem engedték, hogy a diplomáig jusson, s ez életünkben fájó pont volt, habár sohasem kérték az okleveleket és nem is volt szükség a szocialista diplomára.”

Bodó Sándor tehát 1950-ben az Állami Pénzjegynyomda dolgozója lett. Ekkor már, mint ifjú házaspár, egy kis ház építésébe kezdtek a Mártonhegyi úton, s megszületett első kisfiúk is. Aztán amikor 1955-ben, a békekölesönkötvény plakátjára kapott megbízás, ösztönös vágyai a hivatalos szöveg sorai közé saját mondatokat simítottak. Az egyik így szólt: „Megbukik a Kommunista Párt.” A másik: „Reszkesenek a kommunisták”. A nyomdász vette észre a rejtett sorokat, s már jött is az ÁVH. Izgatásért, mint a rendszer elenségét, négy év börtönre és ingatlanelkobzásra ítélték.

Sok egyszerű ember emlékét őrzi a börtönidőből, tárgyként pedig egy maga készítette, kenyérből csipkézett sakk-készletet, amely a kiállításokon minden látogatót külön is csodálatba ejt mives formájával.

1956-ban, tizennyolc hónap után szabadították ki társaival együtt a forradalmárokat. „Csak néhány napig élvezhettük a függetlenség és a szabadság boldogságát. Édes hazánkat a szovjet hadsereg november 4-én lerohanta.” Az ÁVH elől az utolsó pillanatban vágta neki a nagyvilágnak. Ötórás rettegő gyaloglás után, árkon-bokron át jutottak a határig, hároméves kisfiúkkal a karjukon.

Új otthonukat az Egyesült Államokban teremtették meg. Szüleik állhatatos itthoni imái kísérték őket, s talán ezért is kaptak vándorlásuk során hívó testvéreket, akik lépésről lépésre segítettek nekik a sok-sok nehézség idején, irányították őket egészen Tennessee állam fővárosáig, Nashville-ig, ahol a Baptista Egyház lapkiadójában Bodó Sándort illusztrátor-grafikusként alkalmazták. Bodó Fábán Ilona pedig készítette gyönyörűséges kelméit, lebbenő függöny- és ruhakölteményeit, textiljeit.

A lapkiadóból három év után önállósíthatta magát. Az Iparművészeti Iskola nyári gyakorlatán szerzett tudományaival padlásokon porosodó régi olajfestményeket hozott rendbe: „Amikor elkészültek a képek, bizonyos fókig barátság, vagyis olyan félbarátság alakult ki köztünk és munkaadóink között. S lassan közel kerültünk ahhoz, a társadalmi rétegehez, amelynek öröksége, családi értékei voltak, s az első évek után már rendszeresen kaptam restaurálást vagy portrémegbízást, s meg tudtam élni belőle.”

Harminchat éven át alkottak a Nashville-i botanikus kert közvetlen közelében, a „Bodo's Art Studio”-ban, gyönyörű, kétholdas parkjuk nyugalmas légkörében. Közben pedig, szerte az államokban, rendezték közös kiállításait.

Ilona huszonöt évig volt textilfestő, majd, mivel a festékek kikezdték egészségét, áttért a festészetre, grafikára. Meseszerű történetiséggel jelenítette meg akvarelljein a régi, amerikai kisvárosok táj- és életképeit, s hangulatos csendéletein a vadvirágokat, kertjük pompás növényeit. Képei elbűvölően légiesek, sajátosan különös stílusúak.

A nőiesen finom és könnyed alkotásokat Bodó Sándor remek portréi, szobrai, domborművei, a magyar és az amerikai történelmet felölölő mozgalmas festményei szinte el-lenponozzák.

S miközben ismert és elismert művészekké váltak, mindig vallották Theodore Roosevelt nagy megállapítását: „Csak az válhat jó állampolgárrá, aki hű marad szülőhazája örökségéhez!” Ez a lelkület vezette Bodó Sándort, amikor az amerikai történelem minden magyar vonatkozású eseményét megörökítette. Földidézte például Kossuth amerikai körútját, s még régebből lenyűgöző sorozattal állított emléket a függetlenségi háború magyar huszárjainak, a hősi halált halt Kováts Mihálynak és Pollereczky őrnagynak. Két esztendeig készült közös emlékkiállításuk, melyet Kováts Mihály halálának kétszázadik évfordulója alkalmából állítottak össze, szintén hatalmas sikert aratott.

Külön sorozattal örökítette meg a mester környékük nevezetességét, a lovassport eseményeit is. Rohanó lovak, ideges kutyafalkák, mind-mind csupa képtémaként jelentkezett esetje alatt.

Legkedvesebbként nemzetünk nagy alakjairól, történelmünk hősi eseményeiről készült sorozatát említi, amely egyik kiállításukról sem hiányozhatott. S a festmények mellett más műfajú és magyar témájú alkotásai sem, például a fekete diófa szobor Árpád fejedelemtől, István királyról, a hatalmas réz dombormű Buda visszafoglalásáról, a bronz emlékérmek nemzetünk nagyjairól.

Mint emlékezeiben írja: „Magyar egyesületekhez nem tartoztam, de minden magyar ügyet igyekeztem támogatni.” S erről az elismerések között egy különösen értékes

oklevél is tanúskodik: az Erdélyi Világszövetség Bodó Sándort „az erdélyi magyarság érdekében tanúsított bátor, becsületes és hűséges magatartása, valamint a népek önréndelkezési, emberi és nemzeti joga védelmében kifejtett tevékenysége elismeréséül az ERDÉLYI BECSÜLETTREND csillagával tünteti ki”.

Az Egyesült Államokban töltött negyvenkét év alatt neves szakemberek felsőfokú dicséretei kísérték kiállításait Amerika szinte valamennyi államában. Egyenrangú, nagy művészként tartották számon őket. „Mindenképpen csodálkozott, hogy hogyan tudtuk megőrizni stílusbeli különbözőségünket. Úgy, hogy segítettük egymást egy-egy technikai kérdésben, de nem szóltunk bele egymás elképzeléseibe.”

S közben fölnőtt két tehetséges fiuk: ifjabb Bodó Sándor és az odakint született László. „Ők már a XXI. század művészei. Egyikük egy múzeumnál, másikuk újságnál fotós. S van már egy három és fél éves unokám is! És ide mind egyikük szívesebben látogat, mint annak idején, Nashville-be. Sőt, Sándor fiának azóta magyar útlevele is van már.”

Először közös életmű-kiállítással jött haza Bodó Fábán Ilona és Bodó Sándor 1990-ben, a Budapesti Történeti Múzeumba. Ekkor mindketten megkapták a PRO CULTURA HUNGARICA kitüntetést a Magyar Köztársaság Művelődési és Közoktatási Minisztériumától. Kiállításuk válogatott anyagát a következő esztendőben Washington DC-ben is bemutatták, s a megnyitón Al Gore alelnök ajánlotta a művészetbarátok figyelmébe.

Nyolc év elteltével aztán, egyik itthonlétéről Ilona így telefonált Nashville-be: Jöjjünk haza véglegesen! S a kért egy év alatt tett követte. Fölszámolták Nashville-i házukat, s 1999-ben hazaköltöztek Budára, ahol műtermüket is létrehozták. A lakás és a Bodó Művész Szalon – az elmúlt évtizedek műveinek válogatott kiállítása – mind Ilona érzékenyen szép ízlését dicsérik. Boldogan berendezkedett, de Isten különös akaratából itthon már sajnos nem alkothattak. 2002 nyarán örökre megállt a szíve. „Amikor Ica meghalt, akkor az összes időmet festéssel töltöttem, csak így tudtam az egyedülléttel elviselni. Pedig tudom, ilyenkor Isten csak az egyik kezéből a másikba tesz át bennünket. Mégis olyan volt, mintha a fél testemet kivágták volna. Nem szeretek erről beszélni. Kiírtam magamból, hamarosan megjelenik a kötet. Az emlékeim.”

A magányban készült festményeket, együtt a régiékel, tavasszal mutatta be a Hadtörténeti Múzeum „Az ecset varázsa” című életmű-kiállításon. A nemesen szép összeállítás végigvezette a látogatót az Egyesült Államok és Magyarország történelmének képeslapjain, Amerika fölfedezésétől a Holdra lépésig, honfoglalásunktól az ötvenhatos forradalom megrázó képein át a Szent Korona Parlamentbe szállításának ünnepi pillanatáig. S a mester – föl-fölsétálva a várbéli kiállításra – boldogan tapasztalhatta, hogy szinte minden nap volt egy-két diákcsoport a látogatók között, akiket tanáraik vittek oda múzeumi történelem órát tartani.

És a Bodó-műterem mostanában ismét friss festékszagú. „A kiállítás után ismét elkezdtem dolgozni. És sokat gondolkodom a történetünkön. Ma is úgy érzem, minden Isten akarata volt, és ő volt, aki életünk útján vezérelt bennünket. Szép életünk volt. Hálas vagyok érte.” PATONAI ADRIENNE

Szent István, 1997 (fekete diófa)

Bodó Fábíán Ilona: Virágcsokor

A Szent Korona átszállítása az Országházba

Fehér pünkösdi rózsák

A vár ostroma

Kossuth lóháton kíséretével Boston felé

Batikolt divatmodellek

Dr. Mádl Ferenc köztársasági elnök és dr. Orbán Viktor miniszterelnök átveszi Bodó Sándor és Bodó Fábíán Ilona ajándékát, Pesti Vigadó, Protestáns Kulturális Est, 2000.X.22.

„Magyarország jövője nem attól függ, hogy az emigráció túléli-e a jelen korszakot, hanem attól, hogy otthon, Magyarországon túléli-e? Az elszakított területekről érkezők jobban vizsgáznak magyarságból, mint az anyaországiak, segítő- és áldoztakészebbek, vállalkozóbb szelleműek. A múltunkat és álmainkat szeretjük, de nem szeretjük saját magyar atyafiainkat.”

Történelmi Kópjas

Nagyon kemény önkritikus szakvak ezek, és remek helyzet-elemzés, ami még ma is megállja a helyét, de lássuk, mi történt a mozgalommal a későbbiekben. 1944 nyarára már Magyarországon sem váltott ki nagy vitát az a kérdés, hogy Németország elvesztette-e a háborút. Horthy elvetélt kiugrási kísérlete október 15-én a magyar hadvezetés utolsó józan és lojális tisztjeit is a német Gestapo kezébe juttatta, ha egyáltalán túléltek a tisztiek a Szálasi-féle hatalomátvételt. Egyetlen olyan alakulat – jobban mondva önkényesen megszervezett szabadcsoport – volt, amelyik sohasem esküdött fel Szálasi-ra, ez pedig a KÓPJÁS HADSEREG volt Zákó András és Korponay Miklós vezetésével. Csoportosulásuk 1944 novemberében a Tatárhágó-Tisza-meder vonalán állt, amikor Korponay Miklóst Budapestre hívták és – annak ellenére, hogy nem esküdött fel Szálasi-ra ő maga sem – megbízták a VKF-2 felderítési és elhárítási részlegének újjászervezésével. Feladata az volt, hogy az illegálisan alakult fegyveres szervezeteket kísérelje meg felszámolni, nézeteiktől függetlenül. Akkorra ugyanis aktivizá-

lódtek a Prónay-, Ney-, Mikó-, Elischer-féle szabadrablásra alakult fosztogató brigádok, akik még az oroszoknál is nagyobb károkat okoztak. Korponaynak még arra is volt bátorsága, hogy a csapatához beosztott Ney Károlyt, aki a német Abwehr és Gestapo összekötő-tisztje volt, egyszerűen elzavarja a csapattól,

Berkó István

Báró Atcél Ede

Szövetség, 2.rész

Tóvári Béla

tól, és ezt a „három lépést” sikeresen mindvégig meg is őrizte. Így a Kopjás seregéből nem lett sem hungarista alakulat, sem német segédhaderő. Nagyon nagy tett volt ez, mert a fegyelmezett és nem nagy számú Kopjás haderőt (10 ezer fő!) arra akarták bevetni mindkét részről, hogy az orosz hátában menekülésre provokálják a lakosságot, minél nagyobb zűrzavart keltve közöttük. Azt nem hajtotta végre sem Zákó, sem Korponay, ezért

Szálasi le is akarta őket tartóztatni. Már nem volt rá ideje. Ahhoz, hogy a Kopjás mozgalom valódi értékeit megértsük, érdemes azt az egy feladattervet és kiadott parancsot olvasni, amely ma is hitelesen olvasható Korponay Miklós „A Kopjás Mozgalom eredete és működése a háború befejezéséig” című, Torontóban kiadott munkájában, amely a Rákóczi Alapítvány irattárában található ma is. A parancsot a háború végeztével akkor adták ki, amikor a Kopjás szervezet szétszóródott és nagy része az orosz vonalakon keresztül hazatért illegalitásba, egy másik része pedig Kanada felé vette az útját. Ettől kezdve a két rész olyan két különálló csoporttá vált, amely ma sem tart (sajnos) kapcsolatot egymással, és könnyen lehet, hogy a Kanadai megmaradt „öregék” egyáltalán nem is tudnak az itthoniakról. Az itthoniak naplószerűen ismerik a kinti csoportok működését. A Kopjás rend szerint azonban alulról nem lehet kezdeményezni kapcsolatfelvételt, csak jelzés értékű gesztusokat lehet tenni. Olvassuk az utolsó parancsot 1945. január végén:

„A veszített háború utolsó felvonásában nem szabad a magyar népet, a magyar és nemzetiségi lakosságot, valamint a magyar területeket kitenni a szovjet megtorló pusztításnak. Ezért az alábbi határozott parancsot adjuk ki a Kopjás seregnek, akit légi

vagy átszivárgásos szállítással a magyarországi polgári életbe hazaküldünk és mély illegalításra szólítunk fel.

1. Kerüljék el és lehetőségeik szerint akadályozzák meg a megszálló szovjet erőkkel való ellenségeskedés minden formáját, ami a bolsevisták retorzióit a lakosságra és a védtelen polgárookra irányíthatja.

2. A lakosságot meg kell védeni a szovjet agresszióval szemben.

3. A következő összecsapásig a szervezetet át kell menteni minél nagyobb létszámban.

4. Minden eszközzel végre kell hajtani a lakosság felvilágosítását és képzését az antibolsevista módszerek alapján.

5. Tilos felelőtlen fegyveres akciókat szervezni.

6. Szigorúan tilos bármely Kopjának fegyvert tartani, vagy azt gyűjteni.

7. Tilos tüntetéseket szervezni és értelmetlenül fellépni a túlerőben lévő hatóságokkal szemben.

8. A felvilágosítás és az oktatás kötelező a legszélesebb rétegekben minden lehetőség szerint.

9. Igyekezni kell a gazdasági életben kulcspozíciókba bekerülni.

10. Maximálisan felfejleszteni a caritas jellegű munkát.

11. Szétszóródás esetén akár egyedül is mindhalálíg a magyar népért dolgozni, amint és ahogy lehetséges.”

Milyen érdekes, hogy mennyire kevesen tudtak akkoriban arról, hogy voltak ilyen reális és józan parancsok, katonai és politikai vezetők is. Ezután a parancs kiadása után német gépekkel 3500 Kopjás magyart szórtak le a Magyarországot már nagy részben elfoglaló szovjet hadsereg hátában. Nagyon sokat elfogtak és azonnal kivégeztek közülük. Mintegy 2200 Kopjás sikeresen visszailleszkedett a polgári életbe, és megkezdte a mindmáig tartó csendes lassú szervezéses munkát a magyar nép érdekében. Az 1956-os forradalom külföldre vitte a maradék megfáradt és állandó veszély-stressz alatt lévő Kopjások nagy részét, és itthon alig maradtak 100-an. Mára ebből – tudomásunk szerint, mert lehet más csoport is – alig 40-60 fő aktív. A hazai Kopjások karitatív és szervező tevékenysége ugyanis most először kerül nyilvánosság elé.

KOPJÁSOK

majd a Kopjások felelősségét fényesen bizonyítja, hogy nem kisebb személlyel írt alá együttműködési megállapodást, mint Otto Skorzenyvel, aki akkoriban már a Kelet-európai ellenállási mozgalmakat szervezte. Ezért a szervezési munkáért – amely később Churchill fultoni beszéde után már értékkel bírt – történt az, hogy Skorzenyt sohasem vonták felelőségre mint háborús bűnöst.

A belső és külső ellenség elleni harcban Zákó és Korponay megszervezte a Kopjás mozgalmat és ideológiát adott számára. Elhatárolódott mind a németektől, mind a nyilasok-

Szándékosan adtam ezt a címet az interjúnak, de kérem, **S**ne értsék szó szerint a „lépés” kifejezést, hiszen a megkérdeztjeim, akik nyilatkoznak, mozgássérültek, kerekesszékben ülnek. A kerekesszéket a magyar köznyelv tolókosinak mondja, ami nem baj, mert érthető, de kérek mindenkit, hogy a fogyatékos szót kerülje akkor, amikor mozgássérültekről beszél, mert ez sértő. Az interjúalanyaim vallásos emberek. Hitvallás, rendkívül fontos az épek számára, mert világosan megfogalmazzák, hogy nehézségeik ellenére miért istenhívók, miért ragaszkodnak az egyházhoz.

Renner Erzsébetet kérdezem, hogy meséljen arról, hogyan lett vallásos, a családi környezettől kapta-e az istenhitét?

Szüleim római katolikus hívő emberek voltak, minden vasárnap jártunk templomba, ami akkoriban nem volt előnyös. Felejthetetlen élmény, ahogy édesapám ült este fáradtan az ágyam szélén és együtt imádkoztuk el az esti imát.

Amikor kiderült a betegségem, okozott-e ez traumát a családban és a te lelkedben olyannyira, hogy elforduljatok az Úrtól?

Egészségesen születtem, 7. osztályos koromig, 1967-ig sportoltam, ekkor kezdett el fájni a térdem, de mivel a többieknek is fájt a sok gyakorlás után, azt hittem, hogy nekem is csak izomlázam van. A futóverseny helyett a kórházban kötöttem ki. Édesapámat megviselte. Én gyerek fejjel még nem fogtam fel a betegségemet, azt gondoltam, hogy majd meggyógyulok. Kezeltek is, igaz, téves diagnózist állítottak fel, azt mondták, rák van. 1980-ban diagnosztizálták a PCP-t (sok ízületi gyulladás). A mozgás ennek a betegségnek a legjobb gyógyszere. Utólag visszagondolva, édesapám bölcsessége mentett meg a teljes lebéneléstől, amikor azt mondta, hogy mozogjak. Emlékezetes az a jelenet, amikor kértem, hogy ne kelljen odaülni az asztalhoz, ahol mindig együtt vacsoráztunk, hanem legyen szíves, adja az ölembe a tál ételt, mert nagyon fáj mindennem, ő erre: „Megtenném, lányom, szívesen, de nem teszek vele jót, ennyi mozgás kell.” 16 éves koromban ébredtem rá, hogy gyógyíthatatlan beteg vagyok. Ez nagyon megrendített, fél évig voltam ebben a borzasztó lelki válságban. Kerestem az okát, miért vagyok beteg.

Ki segített át ezen a gyöttrő időszakon? Plébánásod, vagy a család, az ismerősök?

Mivel kis faluban éltünk, nem volt helyi plébánás. Édesapám és kishúgom szeretete segített, és a barátaim. Visszatért a hitem is, megtapasztaltam a gondviselés csodáit. 'Izületes' vagyok, meg nem gyógyulok ebből sem, de ezzel szembeülni a halálos rák után fellélegzés volt. Persze nem volt könnyű szembenézni a valósággal, lemondani mindenről, a családról így kerekesszékesen. Több állomás volt az életemben, amit mindig fel kellett dolgozni, még akkor is, ha már egyszer mindentől elbúcsúztam.

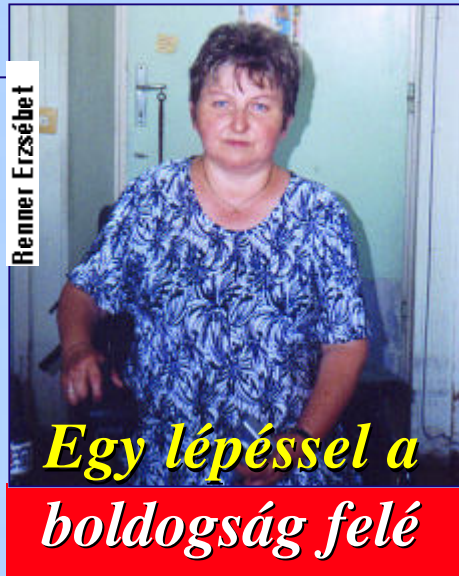
Mégis, hogyan tudtad feldolgozni, hogy egész életre tolókosihhoz leszel kötve?

Egy idős tanító néni a falumban azt mondta nekem, hogy ajánljam fel a szenvedéseimet Jézusnak. Nem értettem, hogy mit kezd majd az én kínjaimmal Jézus, minek az az Istennek? De megtettem, mert szerettem azt a tanárom. A lelkek megtéréseért ajánlottam fel a betegségemet.

Az imaéleted megerősített ezek után?

20 éves voltam, amikor átköltöztünk egy másik faluba, ahol a negyedik ház volt hozzánk képest a templom,

Renner Erzsébet

Egy lépéssel a boldogság felé

oda el tudtam járni. Elmentem a misére és gyónni. Minden reggel elolvastam, elolvastam a napi szentmise olvasmányait az Ó- és Újszövetségből. Saját szavaimmal is imádkozom, meditálok. Voltam később jésuita lelkigyakorlaton is. A Szűzanyához és az őrangyalomhoz szívesen fohászok.

A felajánlásod után hogyan változtál meg lelkileg, és hogyan kerültél fel faluról a fővárosba?

Elmaradtak fokozatosan a zúgolódások, türelmes let-

tem. Visszakaptam a lelki békémet. A gondviselés mindig csodálatosan működött az életemben, éppen ekkor láttam a tv-ben egy riportot a Marci-bányi téri Mozgássérültek Intézetéről, ez adta az ötletet, hogy jelentkezsem. Persze előtte gyűjtöttem az erőt, hogy ezt édesapámmal hogyan közöljem. Megkönnyebbültem, amikor örömmel fogadta, tulajdonképpen hamarabb is gondolt az intézetre, mint én, csak nem mertem szólni nekem, nehogy úgy érezzem, hogy ő engem elküld otthonról.

Itt találkoztál más vallásos fiatalokkal?

1983-ban ilyesmirel még szó sem lehetett, titkolni kellett, hogy vallásos vagyok. Hívtak egyszer a munkatársaim orgonahangversenyre. Így ismertem meg a Keleti Károly utcai ferences templomot. Az ottani fiatalok aztán mindig eljöttek értem az intézetbe, és felvittek a tolókosimmal együtt a 10 lépcsőn át a templomba. Amióta itt élek a Marci-bányi téren, 11 éve odajárok.

Kérted az atyát, hogy tegye számodra akadálymentessé a bejáratot?

Iván atya magától csináltatott egy felgördülő rámpát, kibontatták az ajtót, és átalakították emiatt.

Lélekedben megerősödtél-e annyira, hogy itt az intézetben te evangelizálj?

Kaptam még azért megpróbáltatásokat az Úrtól, pl.

amikor csípőprotézis ültettek be, fertőzött vért fecskendeztek belém. Besárgultam, hepatitist kaptam. 5 év múlva a protézis kilazult. Újabb műtét, végül mégis ki kellett venni. Nem volt könnyű időszak, megerősítést kaptam, volt időm megállni, elesenedni, befelé figyelni. A szenvedés megtöri az embert, alázatosabbá tett. Az intézetben inkább az életvitelünkkel mutatunk példát. Csoportosan beszélgetünk a hitről a Fraternitásban, amelynek országos vezetője vagyok, és elhívok az intézetből is mozgáskorlátozottakat. A Fraternitás szó barátságot jelent. A szervezet jelszava: „Kelj fel és járj.” A mi esetünkben inkább úgy mondanám: menj oda a másikhoz. Segítünk a sérülteknek, hogy kibontakozzon, adottságai szerint. A csoportban együtt vannak mindenféle sérültek, pl. vak, nagyot halló, kerekesszékes és épek. Havonta tartunk összejöveteleket, ahol soha nem marad el a közös ima és bibliaolvasás. Mindenki elmondja, mit jelentett számára a felolvasott igeszakasz. A mozgalom ökumenikus, a tagok elmesélik, mi történt velük az elmúlt hónapban. Pap, pszichológus is segít a munkánkat. A legjobb tudásom szerint segítem sorstársaimat, hogy életük tartalmas legyen. Tanácsadási tevékenységgel segíthetek a frissen sérülteknek lelki, életvezetési, gyakorlati információkkal megváltozott élethelyzetükben. Segítek, hogy könnyebben vissza tudjanak illeszkedni a családjukba és a társadalomba. Hitelesek vagyunk, hiszen az általunk már megélt dolgainkat adjuk át. Nagy öröm számomra, amikor a betegek maguk mondják egymásnak, hogy beszéljess az Erzsével, mert nekem jót tett. A sérültek hozzátartozóival is beszélgetek, nekik is szükségük van a felkészítésre, hogy mit várhatnak el a sérült családtagjuktól, és miben szorul segítségre.

Életered felajánlását elfogadta az Úr, hogy érzed?

Betegségem felajánlása után 10 évvel visszajelzést kaptam, hogy eredményes volt az életem odaajándékozása, mert a Jóisten eszközként használt engem. A hévízi kórházban együtt feküdtem egy asszonnyal, aki a templomba járást kényszerűségből abbahagyta, mert a férje katonatiszt volt – ez még a kommunista időkből történt –, és esténként felolvastam neki a Bibliából. Sikerral. Ez ad az életnek is értelmet, ha másoknak tudok segíteni, könnyíteni csak egy kicsit is, hogy elviselhetőbb legyen sok nehéz élethelyzet. Átértékelődtek bennem a dolgok idővel, most már más a fontos. Az emberek általában elégedetlenek önmagukkal: magasabbak, karcsúbbak, szökebb stb. szeretnének lenni, ez a boldogtalanság egyik forrása. Fontos, hogy az ember elégedett legyen önmagával, és saját egyéniségéből iparkodjék minél több értéket kibányászni. Keressük meg azokat a dolgokat, amelyekben örömet találunk. Mi lehet ez? Barátaink vannak, imádkozhatunk másokért, Isten alakít bennünket és az örökélet tudata. A barátságot ápolni kell. A műtétem után nem sok okom volt örömről. A Filipieknek írt levél idézete vígasztalt meg: „Az élet számomra Krisztus, a halál nyereség.” Az én öröömöm a másokért való élés öröme. Ez belső biztonságot ad, ez az én békém. Fontos mások felé sugározni a szeretetet, mosolyogni, ez erőt ad át. Tudunk-e így apostolok lenni? Az a feladatunk, hogy minél többen megismerjék Jézus jóságát. „Ne aggódjatok” – olyan könnyű ezt kimondani, de amikor fájdalommal küszködünk, gondok nyomasztanak, tudjuk-e alkalmazni? Akkor lelem örömeimet a munkámban, ha teszek valamit másokért. (Folytatjuk) PAPP NÓRA

Krisztus szívébe írva

Krisztus szívébe írva - Krisztus szívébe írva - Krisztus szívébe írva

Naményi Krisztinával beszélgetek, aki immár Krisztus szívébe van beírva, ugyanis most, felnőtt korában döntött úgy, hogy Jézust választja, csatlakozik egyházhöz a keresztség által. Kriszti az ELTE Bölcsészkarára járt, most írja egyetemi szakdolgozatát politológiából, és a jogi egyetemre készül. Arról kérdezem, hogyan és milyen készítésre keresztelkedett meg felnőtt fejjel.

Szeretném, ha elmesélnéd azok számára, akiket csecsemőkorukban tartottak keresztvíz alá, és 8 évesen vették magukhoz Krisztus testét és vérét, hogy felnőtt korban hogyan, minek a hatására választottad tudatosan a hitet? Milyen indíttatásra és mi alapján döntöttél éppen a katolikus vallás mellett?

Isten léte kisgyermekkoromtól fogva evidens, magától értetődő dolog volt számomra. Családom nem vallásos, így nehezebb volt közelebb kerülnöm Istenhez. 5-6 évvel ezelőtt éreztem először, hogy rengeteg ajándékot kaptam az életben, amit szeretnék megköszönni Istennek. Ekkor megkértem egy katolikus barátnőmet, hogy vigyen el templomba. Aztán valahogy ez abamaradt. Másfél-két évvel ezelőtt kezdett ismét foglalkoztatni ez a kérdés, de akkor már határozottan eldöntöttem, hogy hittanra fogok járni.

Hogyan kerültél kapcsolatba a későbbi lelki vezetőddel?

Akkoriban már nagyon kerestem egy hittan csoportot. Szeptemberben egy „véletlen” folytán kerültem el a Mária utcai jezsuita templomba, ahol interjút kellett készítenem Vértesaljai László jezsuita atyával. Bár eleinte csak a házszenelésről beszélgettünk és gazdasági ügyekről, az első tíz percben megéreztem, hogy ő lesz az, aki segít nekem elindulni az „úton”. Egy heti gondolkodás után felkerestem. Az ő közvetítésével kerültem a későbbi hittan csoportomba, és azóta is hozzá fordulok a kérdéseimmel. Fontos volt számomra, hogy ő kereszteljen meg. Nagyon sok köszönettel és hálával tartozom a segítségéért, szeretetéért.

Gondoltál már akkor arra, hogy megkeresztelkedsz? Nem akartál inkább református lenni?

Nem. Most is a katolikus hitet választanám. Ez kezdetől fogva természetes volt nekem. De először a hitem megerősítése volt fontos számomra. Hittanra jártam, hogy húsvétkor felvehessem a keresztséget.

A katolikus szentségek között szerepel a gyónás is. Nem féltél attól, hogy egy idegen személy előtt kell feltárni legbensőbb titkaidat?

A bűnbocsánat a katolikus keresztény élet egyik legnagyobb ajándéka. Egyikünk sem büntelen, és inkább hálával tartozunk Istennek, hogy lehetővé teszi számunkra a feloldozást. Félelemről szó sincs, inkább kitárulkozást mondanék. Lehet, hogy egyeseknek kellemetlen a gyónás, de ez semmi ahhoz képest, amit Jézus szenvedett a mi bűneinkért... Azért van szükség a pap közvetítő személyére, mert Jézus az apostoloknak adta át a hatalmat a bűnök megbocsátására. Én sokszor úgy érzem, nemcsak a

Vértesaljai László jezsuita atya és Naményi Krisztina

feloldozás adja meg a tisztulást, hanem az is, hogy hangozan kimonadjuk a bűneinket.

Ha nem találkozol a jezsuita atyával, akkor is felkerestél volna egy katolikus papot a kérdéseiddel?

Természetesen, de így utólag már látom, hogy az atyával való találkozásom a Gondviselő Atya válasza volt a keresésemre.

Családod mit szólt a döntésedhez?

Nem kértem ki a családom véleményét. A hit nem döntés, hanem kegyelmi kérdés, Isten és az egyén személyes kapcsolatának eredménye. Itt nincs helye véleményeknek.

Anyukád nem tilt, de nem is támogat a hitedben?

Nekem fáj, hogy ő nem tud hinni, de ez nem az ő hibája, hanem az elmúlt évtizedeké. Sok ember lelkéből ölték ki a hitre való hajlamot. Nagyszüleim még gyakorló reformátusok voltak, de '45 után nem gyakorolhatták tovább a vallásukat. Édesanyám már az ateista-materialista szemléletű világba nőtt bele. Sokat imádkozom érte és azokért a barátaimért, szerettemért, akik nem hívők, mert rossz közelről látni, hogy valaki visszautasítja Isten szeretetét. Ezért szívesen megvallom a hitemet, de meggyőzni nem akarok senkit. Megragadom azért az alkalmakat, hogy beszéljek Jézus szeretetéről. Örülök, amikor nem hívők

kérdésekkel fordulnak hozzám. Én is szeretek más keresztényekkel beszélgetni az engem foglalkoztató kérdésekről.

Milyen közösségbe jársz? Szerinted mi a közösség szerepe a hívő ember életében?

Azt szoktam mondani, hogy a közösségemet a keresztelőmre kaptam „ajándékba”. Valóban idén Húsvétkor szerveződöttünk. Nagyon jól működik a közösség, csodálatos szeretetkapcsolat alakult ki közöttünk. Nem hívő ismerőseim a közösséghez való tartozásomat gyakran bezárkózásként, a világtól való elfordulásként értékelik. Ez egy nagyon rossz megközelítés. A közösségnek éppen az az egyik fontos szerepe, hogy a hitet, a szeretetet, amit ott megtapasztalunk, magunkkal vigyük a mindennapi életbe, hogy legyen erőnk nyitni a világ felé.

Érzel hivatást a szeretetességre?

Nem, mindenképpen családot szeretnék. Azt gondolom, Isten országát azzal is lehet szolgálni, ha az ember szentségi házasságot köt, és hitben, szeretetben neveli fel a gyermekeit. Én erre érzek hivatást.

Szerinted melyik a legideálisabb életkor a keresztség felvételére?

Nem az a lényeg, milyen életkorban kapja meg az ember a keresztség szentségét. Ha valaki a szívében igennel felel Isten hívására, Ő már a gyermeknek tekint, függetlenül attól, hogy már meg van-e keresztelve, vagy csak készül rá. Természetesen szükségünk van a Szentlélekre, de az ember vágya a természetfeletti dolgok iránt a szívéből fakad. Az egyház is elismeri a vágykeresztiséget!

Hogyan élted meg a keresztelőd, mit változtott az életeden?

A Szentlélek nem csodaszere, amit ha beveszünk, egyből átváltozunk. Ez inkább egy folyamat, a Szentlélek szívünkbe írja Isten törvényét, amilyennek lennünk kell. Ennek megvalósítása életünk feladata. Ez csak lépésről lépésre megy, és természetesen csak az Ő segítségével. Ilyen értelemben a keresztség nem egy választóvonal.

A rendszerváltást követően megindult a vallási lelkesedés. Ez mára alábbhagyott, sokan válságban érzik a kereszténységet. Szerinted mi ennek az oka?

A válságnak az lehet az egyik oka, hogy nehéz Isten kezéből a jót és a rosszat egyforma alázattal elfogadni. Ha rosszat kapunk, már lázadunk. Nehéz hinni, hogy azt is szeretetből adja. Azt hiszem, azt, hogy nekem ez sikerült, a mostani közösségemnek köszönhetem. A másik ok talán az, hogy a kereszténység olyan erkölcsi értékrendet diktált, ami sokak számára túl szigorúnak tűnik. Meg kellene győzni a fiatalokat arról, hogy a tisztesség, becsületesség nem korlátozza az ember szabadságát, sőt ellenkezőleg, belső szabadságot és lelki békét ad. Kételyek persze mindig maradnak bennünk, ez együtt jár a hittel. De Isten tudja, hogy ilyenek vagyunk, hiszen Ő alkotott bennünket!

Isten adjon még sok erőt neked hited megvalósításához.

PAPP NÓRA

Krisztus szívébe írva - Krisztus szívébe írva - Krisztus szívébe írva

Református szobrászművész a katolikus egyházművészetben

2001-ben Mádl Ferenc köztársasági elnök úr az én herendi porcelánból készült házi oltáromat választotta ki ajándéknak a Szent Atya számára.

Beszélgésünkre felkészült, huncut mosollyal kezdte, és szemléletesen, mintha tegnap történt volna, mesélte el a 82 évvel ezelőtti eseményeket. – Kérdezze meg, hogy régi református családból származóként hogyan épültem be a katolikus egyházba! Két hatalmas pofon árán! Tizenkét éves lehettem, amikor a sarkadi polgári iskolába jártam, egyik társam ott sopánkodott, hogy megbetegedett a ministráns társa, segítség kellene. Mondtam, megyek szívesen, cserkész vagyok és a cserkész, ahol tud segí. Kicsit

Búza Barna szobrászművész 1910-ben Vésztőn született, de gyermekkorát Sarkadon töltötte, ahol a nagybányai festő édesapjától rajzolni tanult. A Képzőművészeti Főiskolát 1934-ben fejezte be, ahol Sidló Ferenc és Szentgyörgyi István növendéke volt. Utána két éven át Rómában ösztöndíjasként folytatta tanulmányait. Alkotásainál különböző anyagokat használ, mint a kő, fa, bronz, vörösréz domborítás, pirogránit és a saját találmányú pirobronz. Több mint 30 gyűjteményes kiállítása volt. Témái nagyon változatosak, a lovas szobrok-tól kezdve a portrékon át az érméig, nagy anatómiai tudással, klasszikus megfogalmazásban, hagyományos elemekre épülnek. Az ország számos városában állnak köztéri szobrai. Végül említem, de nem utolsó sorban, nagyon jelentősek egyházművészeti alkotásai is.

Búza Barna szobrászművész

gódtam az oltár előtt, csak úgy puffant, az ing kettéhasadt. Ahogy beértünk a sekrestyébe, két akkora pofont kaptam, máig is ég az arcom tőle. Társam magyarázkodott, én meg elmondtam, hogy református vagyok, és cserkész, csak segíteni szerettem volna. Hát a pap azt mondta: „Ezt elhamarkodtam.” Délután legszebb papi ruhájában eljött szüleimhez a plébános, és bocsánatot kért, nem akarta, hogy kisfiúi szívemben tüske maradjon. Édesanyám azt válaszolta: „A református vallás a szeretet vallása, vegye úgy, plébános úr, ettől a pillanattól, mintha nem történt volna semmi.”

A tükért végleg XI. Pius pápa húzta ki 25 éves koromban, amikor látni kívánt „Elsőszületőt” című szobrom miatt, amelyet a vatikáni újság közölt. A vörös trónteremben járulhattam a Szent Atya elé, jóságos, kedves tekintettel keresztet vetett és megáldott.

Fiatalon vallásos témájú pályázatokon vettem részt, a második sikeres munkám, a Szent Mihály plébániatemplom oltárszobra után már konkrét megbízásokat kaptam. Így készítettem négy teljes keresztutat: Székesfehérvárra kettőt, Sümegre és Pusztazámorra. Mindegyiknél hatalmas tapasztalatra tettem szert, melyeket belesűrítettem az ötödik, most tervbe vett mobil keresztútba. VI. Pál pápa pap-pá szentelésének 50. évfordulójára én készítettem a Magyar püspöki kar ajándékát, amelyre egyoldalas levélben írásos pápai áldást kaptam, és elküldte arany érmét. 2001-ben a köztársasági elnök úr az én herendi porcelánból készült házi oltáromat választotta ki ajándéknak a Szent Atya számára. Ez a második munkám a Vatikánban. Munkásságomért megkaptam az 1202-ben alapított Lillenfeldi apátság rendjének arany fokozatát. Salzburgi minorita apácáknak faragtam egy tölgylfa krisztust, és a környéken több magánháza számára kereszteteket készítettem. Mindig jó kapcsolatomban volt a papsággal. Lékai bíboros úr külön barátjának tekintett, bárhol találkozunk, a művésznak járó megbecsülés magasiskoláját adta. A székesfehérvári megyéspüspökség 1954-ben munkásságomért szárazkáplánná avatott.

Búza Barna munkái közé tartoznak még a vallásos témájú síremlékek, a Kálvin téren 2000-ben felállított Kálvin János bronzszobra. Most a legnagyobb vágya, hogy az ötödik keresztútját is megfaraghassa. Kívánjuk a 94 éves tetterős művésznak, hogy terve sikerüljön, és mi is bemutathassuk a magazin olvasóinak.

NÉMETH ANDREA

Magyar segélyszervezet Afganisztánban

Egy ország fejlődése a tanulás és az egészségügy biztosításával kezdődhet el

A Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat afganisztáni programja 2001-ben kezdődött. A nyolc iskola és két egészségügyi központ felújításán, illetve két-két hasonló intézmény építésén túl a szervezet szőnyegszövő tanfolyamokat és „élelmet a csatornatisztításért” programot is szervezett a helyiek önellátásának biztosítása érdekében. Bálint Gábor, a segélyszervezet munkatársa májusban tért vissza háromhetes, segélyprogramokat felügyelő afganisztáni útjáról, melynek élményeiből az alábbiakban nyújt át egy csokorral az olvasónak.

A liúktető nagyváros, Mazar-I-Sharif

Afganisztánba eljutni manapság nem annyira bonyolult dolog, mint azt az ember gondolná. Üzbegisztán felől közelítve az üzbég fővárosban, Taskentben beszerzett vízummal a zsebünkben a határváros, Termez érintésével az Amu-Darja folyó felett átívelő hídon juthatunk be az országba. A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet helyi irodája innen nem messze, a határtól mintegy 80 km-re fekvő néhány százeres városban, Mazar-I-Sharifban működik. Mazarba érkezve a legszembetűnőbb a gazdasági élet viszonylagos fellendülése. Természetesen nem beszélhetünk a mi fogalmaink szerinti fejlődésről, inkább hasonlatos az élet egy középkori kereskedőváros mindennapjaihoz. Az emberek élni akarása viszont egyértelműen látható a magánházak, üzletek, lakodalmas házak – amelyek az esküvővel és a családi étellel együtt központi szerepet töltenek be az afgánok életében –, Internet-kávézók építésén. Az örökmozgásban lévő városközpontban a gazdagabbak 30-40 éves Volgákkal, Moszkvicokkal, japánból importált jobb-kormányos Toyotákkal túlköve sietnek ügyeiket intézni.

Tradíciók és szokások európai szemmel

Az állandóan szálló porban gyakran feltűnnek az ENSZ, illetve különböző segélyszervezetek dzsipjei. A város főterén a nyüzsgést némiképp megtörve nyugodt és méltóság-teljes szigetként emelkedik ki egy valószerűtlenül tenger-kék mozaikkal díszített mecset. Azon a héten, amikor Saiddal, az Ökumenikus Segélyszervezet mazari csapatának egyik tagjával meglátogattuk a mecsetet, különös szerezésben volt részünk: minden évben egy hét áll az afgán nők rendelkezésére, amikor beléphetnek a mecsetbe. Ezt az ünnepi alkalmat kihasználva az európaiaknak is lehetőségük volt belépni a szent helyre. Egyébként a nők nem vesznek részt a társadalmi életben, fedetlen női arcot is még mindig csak elvétve lehet látni az utcákon. A tálib rezsimhez képest azonban jelentős a javulás ezen a területen is, hiszen a lányok újra iskolába járhatnak (!).

Manapság, amikor Afganisztánról hallunk, még mindig a szélsőségesen fundamentalista iszlám és az ahhoz kötődő terrorizmus, vagyis az al-kaida és a tálibok jutnak eszünkbe. Ezzel szemben az ország északi részén viszonylagos biztonságról beszélhetünk, a háromhetes ott tartózkodás ideje alatt semmilyen erőszakos eseményt nem lehetett látni, igaz, egy alkalommal a város rendőrkapitány-sága ellen elkövetett terrorista támadás során három rendőr életét vesztette, máskor pedig lövésekre ébred az ember, de

ezek legtöbb esetben csak a rendőri jelenlétet demonstráló figyelmeztető lövések. A civilek már nem járhatnak az utcákon kalasnyikokkal, fegyvert csak a hivatalos intézmények őrei, rendőrök, katonák, illetve a különböző politikai csoportosulások biztonsági emberei viselhetnek. Meglepő – s talán már csak ezért is biztonságban érezheti magát a magyar utazó –, hogy az ENSZ Észak-Afganisztán területén működő biztonsági szervezetének vezetője szintén magyar származású.

Megkezdődött az új iskola építése

Naweed, az Ökumenikus Segélyszervezet helyi csapatának vezetője biztosan vezetett a városban, miközben a helyi hatóságoktól 2-3 nap alatt megszereztük egy egészségügyi központ és egy iskola építéséhez szükséges engedélyeket. Ezután ellátogatunk a korábbi hadurakból mára politikai vezetőkkel átalakult nagyhatalmú vezérekhez is. Biztos, ami biztos alapon mindkét – északon nagy befolyással rendelkező – párt vezéréknél tiszteletünket tettük.

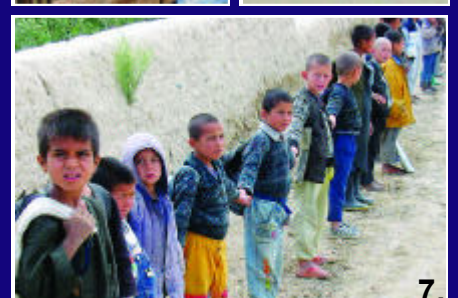
A Segélyszervezet hét fős mazari csapata eközben megtette szükséges előkészületeket a néhány nappal később tartott ünnepélyes alapkövetételhez. A Mazarhoz közeli települések lakói közül több százan kíváncsiak voltak az iskola és az egészségügyi központ építésének megkezdésére. Az ünnepélyes alapkövetelt mindig „szeretetlen-dégség” (lakoma) követi, amelyet a helybéli vezetők rendeznek. Ilyenkor az afgán konyhára jellemző mazsolás rizst, birkahúst, joghurtot, különböző zöldségeket, gyümölcsöt szolgálnak fel, amelyeket a földön ülve kell elfogyasztani, miközben mezítlábas szolgák hordják körbe az italt és a vidékenként változó formában készülő kenyeret. Amikor húst eszik az ember Afganisztánban, akkor igyekszik nem gondolni a „húsboltra”, ami annyit jelent, hogy a legforgalmasabb útkereszteződéseken az utcán szálló porban és csatornabűzben vaskampókra akasztva aszalódnak a napon a fél birkák.

Tanulással és tudással a szegénység leküzdéséért

Azok, akiknek van pénzük, semmiben nem szenvednek hiányt. A boltokban mindenféle áru megtalálható, a probléma inkább az, hogy az embereknek nincsen pénz. Hiába dolgozik több száz külföldi segélyszervezet, az országban még rengeteg segítségre van szükség. Jól jellemzi a helyzetet az a tény, hogy a termőföldek 20-30%-án még mindig kábítószertérleket termelnek. Sokaknak sajnos ez jelenti a napi megélhetést. A jövőt mindenképpen a viszonylagos biztonság és a gazdasági élet megindulása alapozza meg. Az embereknek nehéz elmozdulni abból a lelki állapotból, amit évszázadokon keresztül az állandó bizonytalanság határozott meg. Nem igazán mernek még tervezni, álmokat szőni. A szeptemberi választásokat is kételkedve várják az egyszerű emberek, szerintük az induló pártok képviselői még mindig nem azok az elkötelezett vezetők, akikre az országnak szüksége lenne. Talán a felnövekvő generáció már képes lesz jövőjét kézbe véve egy békés és gazdagabb országot építeni.

BÁLINT GÁBOR

A SEGÉLYSZERVEZET MUNKATÁRSA

Képaláírások: 1. A mazari mecset. 2. A mazari reptéren az egyik pártvezetőre várva – a kép bal szélén Bálint Gábor, a Segélyszervezet munkatársa. 3. Az iskola alapkövének letétele után – a Magyar Köztársaság Külügyminisztériuma is támogatja az Ökumenikus Segélyszervezet programját. 4. A Segélyszervezet által építendő iskola leendő diákjai. 5. Húsárús Mazarban, még mindig nagy a létbizonytalanság. 6. Egy öreg Volga taxiban 15-en is utaznak – a csomagtartóban olcsóbb a tarifa. 7-8. Shahrak településen egy új egészségügyi központot alapkövet rakta le a segélyszervezet. 9. A Segélyszervezet irodája Mazar-I-Sharifban.

Felvidéki magyar kispapok

Farkas Zsolt vagyok Zsitvabesenyőről, Felvidékről, június 12-én voltam első misés.

Mit jelentett számodra a pappá szentelés? Eljutottál egy út végére...

A szemináriumi hat év alatt erre a hivatásra készültem, káplán leszek egy szlovák káplántársammal Szlovákiában, Somorján, egy magyar kisvárosban, az esperes úr irányítása alatt, tehát most kezdem igazán az utamat.

Mi indított el a papi pálya felé?

Bár kiskorom óta ministráltam, igazán közel a valláshoz később kerültem. A cserkészek közt találkoztam más fiatalokkal, akik mertek Istentől és Istennel beszélni. A plébánosom, Pintér Zoltán tisztázta a hivatásomat, de az alap a családi háttér volt.

Tehát felnőtt fejjel döntöttél?

Az Úr választott engem, nem fordítva. Keresni kell az Isten akaratát. A papszentelésben a kézrátétel után éreztem, hogy nem tévedtem, az egyház megerősítette a hivatásomat.

Számolsz-e a lemondásokkal? Azért kérdelem, mert találkoztam már 30 év után kiugrott jezsuitával is, képzett professzor volt, és mégsem volt elég erős az akarat a kitartáshoz. Mi lesz, ha te is később gondold meg magad? A papi nőtlenséget nem kérdőjelezted meg?

Nem biztos, hogy aki elhagyja a papságot, egy nő miatt teszi. Ez utólagos magyarázat is lehet. A személyes ima nagyon fontos a pap életében is, csakúgy, mint a hívőkében. Ha az illető a személyes imát mással pótolja, más utat keres, nem Istenhez fordul, hanem a világhoz, akkor a sátán kihívásának nem tud ellenállni. Életem jelmondata – Isten kegyelméből vagyok az, ami vagyok. Nem biztos, hogy a legjobb, legerősebb embereket hívja Isten a szolgálatára. Ezen rengeteg gondolkodtam, magammal kapcsolatban. Az apostolok meghívása is jó példa erre. Az Isten kegyelméből olyanra is képes az ember, amely feladatra, az evangélium hirdetésére a maga erejéből sohasem lenne képes.

Ebben a hajszolt XXI. századi életmódban van idő az imára?

Az nem imádkozik, aki nem akar. Kérem a magazin olvasóit, az eddigi imákat megköszönve, hogy továbbra is fohászkodjanak Jézushoz, új hivatásokért. Biztosan ismerik a mondást: olyan papjaik lesznek a híveknek, amilyeneket kiimádkoznak maguknak.

Nagy Péter vagyok, Gútáról származom, a Pozsony-Nagyszombati Egyházmegye harmadéves kispap növendéke vagyok.

Milyen élmény alapján jelentkeztél papnak?

Kisfiú korom óta ministráltam, nagy hatással volt rám plébánosom, Galgóczi Rudolf zselízi esperes, megtetszett az oltárszolgálat. Szeretnék az Úr Jézus titkainak kiosztójává válni.

Könnyen lemondasz az élet örömeiről? Nem riasztanak a rossz példák, a sok hivatását elhagyó pap?

Szent Ágoston mondása a következő: Tedd meg, ami téled telik, és kérjed azt, amire gyenge vagy. – Ezt tartom a szemem előtt.

Milyen típusú pasztorációt szeretnél választani magadnak?

A fiatalokkal szeretnék foglalkozni, a többi munkát is szívesen elvállalom.

Szlovákiában létezik-e a paphiány fogalma?

Jelenleg a pozsonyi szemináriumban tizenöt magyar kispap tanulhat évfolyamon. Három éve még huszonötön voltunk, tehát fokozatosan csökken a létszámunk. Sokan átjönnek Magyarországra is.

Mit üzensz a fiataloknak?

Akik keresik az élethivatásukat és nem biztosak abban, hogy belépjenek-e a szemináriumba, azok számára mondom, hogy ne féljenek. A Jóisten látja a szívük legelrejtettebb gondolatát, merjenek válaszolni Isten hívására. Buzdítom az olvasókat, hogy imádkozzanak a nehéz helyzetű fiatalokért.

Sok fiatal elriad a templomtól, mert azt képzelik, ott a sötétben az öreg nének morzsolják a rózsafűzért, és ennyi az ima. Mit javasolsz a fiataloknak, hogy fogjanak hozzá az imaéletük kialakításához?

Már a reggeli ébredésük után hálát adhatnak az Úrnak, hogy egészségesen érthették meg ezt a napot. Kérjék a napi tevékenységükhöz az Isten segítségét.

Tárja fel a fiatal Isten előtt minden gondolatát, a legtitkosabbat is, mint egy barátunk?

Igen, mindenkinek a legközvetlenebb kapcsolata Istennel lehet, a szeretet és tisztelet kifejezése mellett.

Ezt nehezen tudják sokan megtenni, legalábbis kevesen érik el ezt a lelkiállapotot, mert Isten nem tapasztalható meg fizikálisan.

Sok minden van, amit nem látunk, mégis hiszünk benne.

Ki a példaképed?

Szent Ágoston áll közel a szívemhez és Szent Fausztina nővér, mivel az Isteni Irgalmasság kongregációhoz tartozom.

Karaffa János atya vagyok, hét éve szenteltek pappá, a fiatalok lelkievezetője vagyok ezen az utazáson. Azzal a céllal jöttünk most és az elmúlt alkalmakkor is ide, Budapestre, hogy a Központi

Szeminárium kispapságával és vezetőivel megismerkedjünk, megnézzük a főváros nevezetességeit, élményeket gyűjtsünk az anyaországból. Magam is itt végeztem tanulmányaimat 1997-ig. Pozsonyban kezdtem, és a Pázmány Péter Alapítvány segítségével tanultam itt tovább Pesten. Eddig is jó kapcsolat volt a felvidéki és anyaországi kispapok között. Célunk lenne a továbbiakban is egymás jobb megismerése. El kell mondanunk otthon, hogy várja a Pázmány Egyetem a magyar nyelvű diákokat.

Légy szíves, mesélj egy kicsit a már említett Pázmány Alapítványról.

A politikai változások után alakult meg ez az alapítvány, amely a magyar felvidéki fiatalokat se-

(felszentelt újmisési pap)

(felszentelt diakónus)

Masicza Róbert Nagy Péter Sranko László Farkas Zsolt Durás Márk Jankó Gábor Zolczer György Molnár Tamás Borka Iván

Prohászka arcai

Idézetek Prohászka Ottokártól, Prohászka Károlytól

gíti, hogy a teológiát anyanyelvükön tanulhassák. Sajnos ez Szlovákiában a mai napig nem megoldott kérdés. A magyar kispapok kint, Szlovákiában nem tanulhatják a teológiát magyarul az egyetemen. Ahhoz pedig a megyéspüspök beleegyezése szükséges, hogy átjöhesse egy magyar kispap Magyarországra tanulni.

Mikor jelentkezhet erre a programra az érdeklődő?

Másodévtől már jelezheti igényét a pályázó, az első évet azonban szlovákiai szemináriumban kell hogy eltöltse. A licenciátust és a doktorátust is itt, Budapesten szerezheti meg az Alapítvány ösztöndíját elnyerő felvidéki magyar kispap.

Hányan élhetnek ezzel a lehetőséggel? A létszámot az anyagi keretek befolyásolják?

Jelenleg nincs felvidéki fiatalunk, aki Budapesten tanulhatna kispapként, pedig ketten-hárman is kaphatnának itt ösztöndíjat.

Hogy lehet ez? Mi ennek az oka?

Nincs meg a készség a szlovák egyház részéről, hogy a magyar kispapoknak biztosítsák a magyar képzést. Az utóbbi években több próbálkozás is történt ez irányban, de mindig visszautasításra találtunk.

De ha megvan az anyagi fedezete az oktatásnak, akkor mi a kifogás?

Félnek az egyházi vezetők a szlovák-magyar viszony bizonyos tisztázatlan kérdései miatt... Pedig az Alapítvány mindent elrendezne. Az Alapítvány elnöke az 1990-es években dr. Elzer Ferenc volt, az ő halála után dr. Vida Tivadar igazgatja a szervezetet ügyeit, ő máriaremetei atya. Jómagam kuratóriumi alelnök vagyok. Az Alapítvány védnöke Bíró László püspök és dr. Seregély István érsek atya is támogatja munkánkat, célkitűzéseinket. Magyar részről megvan minden befogadási készség, bízunk abban, hogy az idő meghozza majd az európai gondolkodásmód meghonosodása után a szlovák beleegyezést is.

Az utóbbi években jelentkeznek-e magyar ajkú hivatások Felvidéken?

A helyzetünk ebből a szempontból olyan, mint a magyarországi papi utánpótlásé. A probléma az, hogy a Szlovákiából tanulni átjött kispapok – akiket az otthoni, sokszor mostoha körülmények távozásra kényszerítettek – itt is maradnak Magyarországon, és a felvidéki pasztorációban így már nem tudnak segíteni. Nekünk ott, a Felvidéken nagy szükségünk lenne ezekre a magyar hivatásokra.

KURUCZLEKY ILONA

(felszentelt pap)

(felszentelt újmisési pap)

Karaffa János

Halász Imre

Szentistván Bazilika
Székesfehérvár

1927. április 1-jén este a budapesti egyetemi templom szószékén agyvérzés érte. Másnap, virágvasárnap előtti szombaton meghalt. Utolsó mondata is irgalmas lelkéről tanúskodik: „Én talán nem csináltam volna meg a poklot...” Már soha nem tudjuk meg, hogyan folytatódott volna a prédikáció. A fokozatosan lebénuló test látványa bénítóan hatott a jelenlévőkre is. És a bémúltság állapota azóta is tart. Merjük megérteni és megszeretni azt a krisztusi embert, akinek jól használható, gyakorlati tanácsai vannak a 21. század embere számára is!

Prohászka, a költő

„Mert költő volt ez a nagy pap, elsősorban költő, az égi megvilágosítotttságban édestestvére Assisi szentjének, a Poverellónak...” (Idézet a „Modern katolicizmus” c. könyvből – 1990)

„Csak pók voltam s ha bánatos éjszakák, őszi nyirkos éjek borultak is reám, azok is a könnyekből gyémántos füzereket varázsoltak szálaimra.” (A püspök naplóbejegyzése 57. születésnapján, 1915. október 10-én)

„Az egész Pilsire az volt ráírva: Silentium. E csendben jártak azok, kik mindig hallgattak, hogy többet halljanak. Itt jártak a tavaszi erdőben a télnek hosszú szilenciuma után, mikor a természetnek megint sok mondanivalója lett!”

„...tapsolnak a szélről lengetett erdők, s suttognak kankalinok s csipkerózsák...”

„...jobb égni, mint tudni...”

„Mennyi szeretetről beszél az este, az alkonyi harmat, melyben éjszaka fürdik a rét s az erdő.”

(Részlet „A mindenség érzelmeivel” c. Prohászka-versből)

„Soha még magyar író ilyen mélységesen egységes érzéssel nem ölelte magához az univerzumot.” (Idézet Sik Sándor „Gárdonyi, Ady, Prohászka” c. 1928-as tanulmánykötetéből)

Prohászka, a lovag

„Megszegényítő az emberiségre, hogy a háború nemcsak a lovagiasságot pusztítja, hanem szétszakítja egyesek közt a barátság szálait...” (Naplóbejegyzés, 1915. november 30.)

„A férfiaságot, az erős akaratot atyámtól örököltem...” (Nyilatkozat az „Élet” c. lapnak, 1918 októberében)

„Én pedig hivatásomat abban fogom látni, hogy a magyar nép állapotán segítek.” (Idézet a tízéves Prohászka Ottokár gimnáziumi dolgozatából)

(A püspök) „virágot küld a súlyosan beteg asszonynak és a tudakozódó kapustól csak azt üzeni: egy fehérvári papi küldi...” (Idézet Schütz Antal „Prohászka pályája” c. 1929-es monográfiájából)

„Szegény, elhagyott falusi nép, ki lesz a te segítőd, ki

a te gyámolod?” „Kijelentjük, hogy nekünk főelvünk az igazságnak és a gyöngének védelme.” (Idézetek Prohászka 1902-ben, az „Esztergom” c. lapban megjelent cikkeiből)

„A katolikus nagygyűlés csattanója egy tüzes lelkű, tüzes szavú, szilaj fantáziájú fiatal pap beszéde volt: Prohászka Ottokáré. Erős legény és mindenképpen érdekes ember ez az elragadó lendületű szónok.” (Részlet Vészi József vezércikkéből, Budapesti Napló, 1902. okt. 19.)

„Soha olyan test- és fejtartás, olyan taglejtések, olyan járás!” (Idézet Schütz Antal „Prohászka pályája” c. 1929-es monográfiájából)

Prohászka, a reformer

„...a fejlődés menetét megakasztani nem lehet, az ezredik évben éppoly kevésbé, mint 1790-ben, 1848-ban, s biztos indukció alapján állíthatjuk, hogy 2000-ben sem.”

„Ha az egyház időszerűen akar hatni manapság, akkor vessen magát bele az eszméknek azon golf-áramába, mely az elnyomott osztályok jegestengere felé tör egyre folyton...”

„A magyar nép ugyancsak rászorul, hogy fölkaroljuk; minden téren való hátramaradottsága egy sokszoros vérszkiáltás, mely az uralkodó osztályoknak, s elsősorban az egyháznak mulasztásait kiáltja világgá.” (Idézet Prohászka „Az egyház demokráciája” c. 1897-es írásából)

„Az igazi béke az erők egyensúlya, s ez egyensúlyhoz Európában egy erős Magyarország is kell.” (Idézet Prohászka „Békesség a földön a földreform által” c. 1917-es írásából)

„Az igazi béke az erők egyensúlya, s ez egyensúlyhoz Európában egy erős Magyarország is kell.” (Idézet Prohászka „Békesség a földön a földreform által” c. 1917-es írásából)

Prohászka, a szent

„Üres kézzel nem ment el tőle sem kérő, sem panaszkodó.”

„Vasárnap délután kereste föl a súlyos fekvő beteget, mikor mindenkinek van kimenője, csak a szegény ágyban fekvőnek nem; s a hihetetlenül elfoglalt püspök, aki az előkelők szalonszékeiről percnyi pontossággal, kérlelhetetlenül tudott föl pattanni, órákig ült egy-egy szegény beteg munkás vagy cseléd betegágyánál.” (Idézetek Schütz Antal „Prohászka pályája” c. 1929-es monográfiájából)

„Jézus tehát nem lett cézár, sem tudós, sem művész, sem munkás. Programja sem a hatalom, sem a tudomány, sem a munka révén nem ígér boldogságot az emberiségnek. Mi lett tehát Jézus? Megmondom: ember, ki az Isten országát hordozza magában.” (Idézet Prohászka 1903-as nagyváradi előadásából)

„Köszöntöm a napbaöltözött embert, kit Isten homlokán jelölt a kiválasztottság fényes jelével... Az ő írása fényben úszó lilimmező. És az ő szónoklása csillageső a sötéttségben. Boldog a templom, amelybe ő belép! A gyertyák maguktól meggyulladnak... Mert az ő igéje napfény és melegség és erő.” (Részlet Gárdonyi Géza 1912-es leveléből) (Prohászka bemutatását folytatjuk.)

MÁCSIK MÁRIA

A keresztfa tő

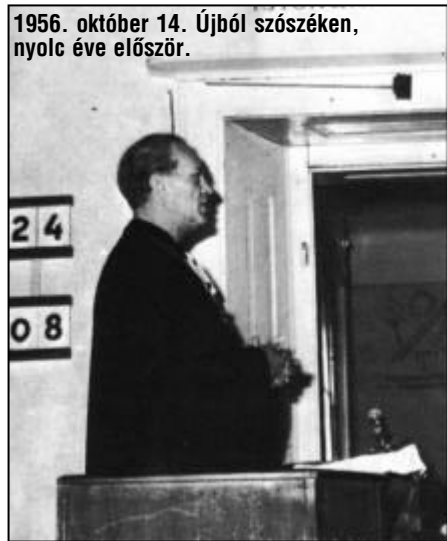

látogathatta családját, sőt, sem levél, sem csomag, sem pénz nem juthatott el hozzá. Tizenhét éves volt. Korreptálással, külföldi egyházak segítségével tartotta fenn magát, majd ösztöndíjjal Németországba került. Ösztöndíját elsöpörte az infláció, így a teológia mellett mint bányász, majd építómunkás dolgozott. A nehéz sors, amiben felnőtt, felvértezte a későbbi megpróbáltatások elviselésére.

Budapesten, a Deák téren szentelték fel 1924-ben Raffay Sándor püspök tartalék Luther-köntösében, mert az övé nem érkezett meg időben. „Vedd föl ezt a kabátot, hátha püspök lesz belőled” – hangzottak a vateszi szavak.

Három évvel később, 1927-ben került a Deák térre segédlelkésznek. Majd egy évet töltött Svédországban. Itt egész életére szóló kapcsolatokat alakított ki, megtanult svédül, és amikor hazaérkezése után skandináv egyházi irodalmat kezdett magyarra fordítani, norvég nyelvismertének is hasznát vette.

1956. október 14. Újból szószéken, nyolc éve először.

Ordass Lajos evangélikus püspök élete

Levélrészlet 1990. április 23-ról az Igazságügyi Minisztertől, Ordass Lajosnénak címezve: „...A rendelkezésre álló iratok és adatok alapján arra a következtetésre jutottam, hogy az Evangélikus Egyház illetékes testületének 1958-ban tett intézkedései, amelyek végső soron D. Ordass Lajosnak a püspöki székből történő elmozdítását eredményezték, az akkori kormányzati szervek politikai megfontolásokon alapuló nyomására születtek, amelyhez felhasználták a hatályos jogszabályokat is.

A történetek miatt – utalva Németh Miklós miniszterelnök úrnak az Országos Vallásügyi Tanács ülésén 1989. október 20-án tett nyilatkozatára – a kormány nevében ezúton ünnepélyesen megkövetem Önt. Erről tájékoztattam a Magyarországi Evangélikus Egyház püspök-elnökét is.”

Ennyit egy tönkretett életért – 12 évvel 1978-ban ért halála után ...

Ordass Lajos 1901-ben, Torzsán, a Trianon után elszakadt Bácskában született a hatgyermekes Wolf család ötödik gyermekeként. Jog szerint 33 éven keresztül viselte a püspöki tisztet, amelyből csupán 5 esztendő tölthetett tényleges püspöki szolgálatban.

Születése éjszakáján a szobában lámpa égett, ezt nem tudva mire vélni, a község rendőrsége (két egyszerű falusi parasztember) bekopogott az ablakon, nem tolvajok járnak-e a házban? „Sokszor jutott az eszembe – írja az *Önéletrajzi Írások*-ban –, hogy az az éjszakai rendőrvizsgálat nem volt-e valami intő jel életem alakulásával kapcsolatban?”

A mártírsorsú evangélikus lelkész a bonyhádi gimnáziumi évek után előbb a budapesti Teológiai Akadémián, majd annak Sopronba költözésével a soproni teológiai fakultáson végzett. Már gimnazista korában a saját lábán kellett megállnia – Trianon után pedig öt éven át meg sem

Letéve a 2. lelkészi vizsgát, önálló lelkészi állást kaphatott. Ceglédre került 1931-ben, már feleségével együtt, s azt a tízéves életszakaszt, amely ezzel elkezdődött, később mint lelkészi szolgálatának tíz leggazdagabb évét emlegette. Innen került Kelenföldre, ahol átélte a német megszállást. Ekkor már mutatkozott gerincessége: a megszállás napjától kezdve (kérvényére az igenlő választ meg sem várva) a Wolf családi nevet Ordassra változtatta. Budapest zsidóságának deportálása ellen fellépett és 1944 nyarán beteg püspöke, Raffay Sándor és a református Ravasz László megbízásából 1944 nyarán személyesen járt el a svéd Vöröskereszt küldöttével, Valdemar Langlettel Serédi Jusztinián hercegprímásnál, hogy egy közös pásztorlevél kiadására rábeszéljék.

Szüülőhelye, 1983-as felvétel

Torzsa főtere Ordass gyermekkorában az evangélikus iskola (és tanítói lakás szülőhelye) a templomtól jobbra, a paplak balra

Huszonegy évvel felszentelése után, 1945 szeptember 27-én egy romba dől, kiéhezett és tönkretett országban, ahol sem az egyháznak, sem az országnak nem volt kilátása arra, hogy belátható időn belül talpra álljon, püspökké szentelték. Beindult a külföldi segély. A Vöröskereszt

Minneapolis, 1957. A világgyűlés megnyitó istentisztelete, amelyen Ordass prédikált

övében

Úrvacsoraosztás a budahegyvidéki templomban, 1956 október 14.

reszt, az Egyházak Világtanácsa, a Lutheránus Világszövetség, a svéd segítségnyújtók mind segítségére siettek – mindezt Ordass adminisztrálta.

Ugyanakkor megindultak a konfliktusok. Nem egy esetben kellett közbelépnie evangélikus lelkészek érdekében, akiket hatalmi közegek, vagy a már akkor irányítás alá került sajtó meghurcolt. Határozott magatartása növelte tekintélyét az egyházon belül, ugyanakkor szolgálataival, kijelentéseivel felhívta magára a figyelmet.

Úton öt hónapon át: 1947 februárjában elindult külföldi útjára (USA, Svédország, Norvégia, Svájc), ezalatt 36 istentiszteleten prédikált, 44 alkalommal tartott elő-

Minneapolis, 1957 repőtér

Rádióüzenet külföldi hittestvéreknek 1956 nov. 2-án.

adást egyházaról németül, angolul, svédül s néhány alkalommal magyarul is. Számtalan tárgyaláson vett részt, cikkeket írt, interjúkat adott. Amikor vezetőséget választottak az újonnan alakult Lutheránus Világszövetség Végrehajtó Bizottságában, alelnökké tették meg. Sajnos, ennek egyetlen ülésén sem vehetett részt. A hosszú külföldi úton anyagi helyzete gyakran kritikus volt, hiszen valutát nem vihetett magával. Segélyekből és alkalmi tiszteletdíjakból fedezte kiadásait. Mindazok, akikkel ezen a hosszú úton személyes kapcsolatot teremtett, a továbbiakban is nagy figyelemmel kísérték Ordass és egyháza sorsát.

Hazatérése után, 1948-tól kezdődött meghurcoltatása. Minden oldalról megindult a nyomás. Vádaskodások, hamis rágalmak, követelések, támadások az egyházi iskolák ellen – végül házkutatás és, miután lemondani a felszólítás ellenére sem volt hajlandó, letartóztatás. Megkezdődött a kirakatper. A „vádirat” egyetlen célja az ő elítélése volt az evangélikus egyház életéből. A sajtóhaja „példátlan gaztettei”-ről, tízezrek sikkasztásáról beszélt, melyhez képest a vádirat enyhének tűnt, azt védőügyvédje Kardos János pontról pontra elutasította. Az ítélet – 2 évi fegyház, 5 évi hivatalvesztés, politikai jogainak 5 évi felfüggesztése, 3000 Ft pénzbüntetetés.

Lelkészsé avatásának 24. évfordulóján vitték a 98 fo-

Az íróasztalnál, 1975

Sírja a Farkasréti temetőben

golyának szánt, de 346 elítéltet összeszűfőző gyűjtőfogházba. Bibliáját elvették, s azt soha többé nem kapta vissza. Másfél hónap múlva került a szegedi Csillagbörtönbe. Nem tudhatta, hogy letartóztatása külföldön mekkora feltűnést keltett, mi mindent tettek a testvéregyházak vezetői azért, hogy ártatlan voltát bebizonyítsák.

1950. március 15-én nyolcasával összebilincselve elszállították a politikai foglyokat Vácra. Ordass magánzárkába került és ott is maradt 2 és fél hónapig. Lelkiejét úgy őrizte meg,

hogy egy, a zárkában talált szeggel gyorsírással napirendet vésett a zárka ajtajára s ezt szigorúan betartotta...

Áprilisban közölték vele, hogy az új egyházi vezetőség (mint 6 év múlva kiderült, 13 szabálytalanság elkövetése mellett) megfosztotta püspöki tisztségétől. Május 30-án szabadult, „magánzó”-ként. Nyugdíját nem fogadta el, miután az uszorabíróság ártatlanul ítélte el, s ezért elégtétel járt volna, nem nyugdíj.

1956. október 5-én a Magyar Népköztársaság Legfelsőbb Bírósága Elnöki Tanácsa „Ordass Lajost bűncselekmény hiányában felmentette”, ezzel „hatálytalanítva” az uszorabíróság ítéletét. Ez után az egyház Egyetemes Törvényszéke is kimondta teljes rehabilitációját. Október 14-én prédikált 8 év után először. A budahegyvidéki kápolna hallgatósága nemcsak a templomot, hanem az udvar is megtöltötte.

Ekkor kitört a forradalom. Megindult az egyház újjáépítése, hogy 1957-ben ismét megtorpanjon. Közben Ordass több külföldi úton járva, sok mindent megtudott: hogyan küzdöttek érte külföldi barátai és hogyan próbálták saját egyházának egyes vezetői szavahihetőségét tönkretenni a külföld előtt. A választások alkalmával ismét bekerült a Lutheránus Világszövetség Végrehajtó Bizottságába mint első alelnök – és ismét nem vehetett részt egyetlen ülésén sem.

De útja befejező ünnepélyén, a minneapolis-i nagy stadionban szót adtak neki. Becslések szerint 120 000-en hallgatták.

Itthon megváltozott, ismét megkeményedett a helyzet, újabb támadások érték, összesen tizenöt esetben követelt az állam személyi változásokat az egyházban. Minden hatalom az Állami Egyházügyi Hivatal hatáskörébe került. A lelkészeket felszólították, hogy ne látogassák meg. Külföldiekkel is közölték ezt, de kevesebb sikerrel.

Újból félreállítva, még 20 évet élt Ordass Lajos, visszahúzódva Márvány utcai lakásába a skandináv teológiai irodalom fordításával. Több kézirat megjelent külföldön. 75. születésnapjára a világ minden tájáról sereglettek be az üdvözetek és táviratok.

Egy csendes augusztusi napon, 1978-ban megírt néhány levelet. Rosszul érezte magát, lefeküdt és nem kelt fel többé. Asztalán az Efezusi levélnél kinyitva fektült izlandi Bibliája, annál a bibliai könyvnél, amely felszentelési prédikációjának alapigéjét is adta 54 évvel azelőtt: „Kérlek tehát titeket én, aki fogoly vagyok az Úrért: éljétek méltón ahhoz az elhivatáshoz, amellyel elhivatatok”.

KOVÁCS MÁRIA

Varázslatos sziget a Földközi-tengerben

Helyszíni tudósítás La Valettából

Ez a különleges földrajzi fekvésű és sajátos mediterrán hangulatú szigetország Európa és Afrika között található: Szicíliától 90 és az észak-afrikai földrészről 285 km-re, a Földközi-tenger medencéjének közepén, mindössze 316 négyzetkilométeres területen. A három szigetből álló – Málta, Gozo, Comino – állam lakossága 380 ezer fő, döntően máltai nemzetiségűek, de olaszok és angolok is szép számmal élnek itt. A húsz méter magas sziklafalakkal, erődítményekkel, várfalakkal, és a csodálatosan tiszta tengerrel körülvett Málta történelme rendkívül változatos.

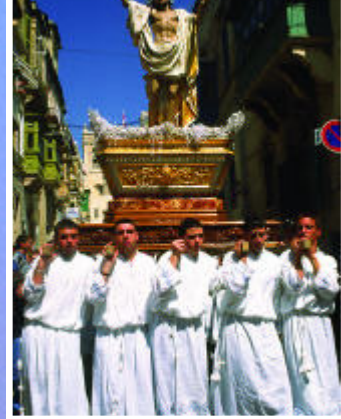
Területén az idősámításunk előtti I. évezredtől kezdve egymást váltotta a főnőciaiak, a görögök, a karthagóiak, a bizánciak, az arabok, a szicíliai normann királyok, a Máltai Lovagrend, majd 1798-tól 1800-ig Franciaország uralma. Ezt követően Máltát az angolok elfoglalták és 1814-ben gyarmatukká nyilvánították. Fokozatosan hatalmas tengeri erőd, haditengerészeti lámaszponttá építették ki. Ez adott okot arra, hogy a második világháború alatt a szigetállamot a fasiszta német és olasz tengeri és légi alakulatok ostromolták, sok szenvedést okozva Máltának. 1964-ben a Brit Nemzetközösségben belül Máltai Állam néven el-

Nagypéntek, La Valettában

A „paloták és lovagok városa” néven is emlegetett máltai főváros az UNESCO világörökség része. A sokszínű várost 1566-ban alapították és nevét a máltai – johanna – lovagrend

Festa

töközlekedés – Európától eltérően – jobboldali. E rövid történelmi áttekintést követően, miután e sorok írója az AIR MALTA-val két óra néhány perc alatt megérkezett La Valettába, ismerkedjünk meg a 7000 éves történelmi és kultúrájú szigetállam nevezetességeivel, páratlan, érde-

akkori nagy-mesteréről, Jean Parisot de la Valette-ről kapta. Az érdekes, barátságos atmoszférájú város utcahálózata szabályos sakkárta alaprajzot mutat, amelynek tervezője a máltai lovagok neves építész, Laparell. La Valette belvárosában található a világhírű Szent János – San Giovanni – székesegyház, amely 1573–1577-ben

Vitorlások La Valettában

nyerte függetlenségét, 1974 óta pedig Köztársaság. (Az utolsó angol katona 1979-ben távozott Máltáról.) A hosszú brit uralom következménye, hogy ma minden máltai beszél angolul és az au-

kes látnivalóival. Kezdjük talán La Valettával, a fővárossal, amely sajátos mediterrán hangulatával, meredek, zerguzog, szűk utcáival, a kikötőjében hullámozó piros-sárga-zöld-kék színű csónakjaival, szép panorámájával magával ragadja a látogatót.

Mdina

St. John Cathedral

St. Julians

Gerolamo Cassar tervei alapján épült. Itt látható a nagy olasz festőművész, Caravaggio Szent János fővelételét ábrázoló hatalmas festménye.

A máltai főváros látványosságai közé tartozik a Lovagrend Palotája, a Kormányzói és Elnöki Palota, a Régészeti s Nemzeti Múzeum, valamint a VIII. Kelemen pápa által 1592-ben alapított egyetem. Mindegyik megtekintése nagy élményt nyújt. Feltétlenül látnunk kell a Barracca nevű nagy kertet, amelyről pazar kilátás nyílik a Grand Harbourra, a kikötőre. La Valettában két természetes kikötő van, és az ezek között álló szikla tetejére épült a főváros. La Valettából fél óra alatt eljuthatunk egy szép, kétszintes nagy hajóval – 300 autót tud szállítani – Málta második legnagyobb szigetére, Gozora, amely páratlan földrajzi fekvésű. A legenda szerint ezen a szigeten bű-

szigetére, Gozora, amely páratlan földrajzi fekvésű. A legenda szerint ezen a szigeten bű-

Máltai látogatásunkból nem maradhat ki a sziget közepén lévő Mdina, a „Csendes város”, amely La Valettához hasonlóan barokk stílusú nemesi, középkori város, ahol fő látnivaló a Katedrális, a Katedrális Múzeum, és a bástyák. Itt kell elmondanunk, hogy Máltán több mint 360 templom van, és ez ritkaságnak számít nemzetközi viszonylatban is.

Għajn Tuffieha

Nagy élményt jelent Marsaxlokk, a híres hálászfalu megtekintése, a Kék Barlang fényjátéka a déli, hullámok által tördelt partok mentén.

A máltai kultúrának varázslatos, élénk és pezsgő színfoltja a nagy hagyományokon nyugvó heti Festa – a templomok védőszentjének ünnepe – április és október között. A Festa előestéje általában

La Valetta

Az itt vázolt helyszíni élmények jól mutatják, hogy Málta meglátogatása óriási kulturális élmény fiatalnak és idősebbeknek egyaránt, elsősorban kitűnő klímája – áprilistól novemberig kék ég és szikrázó napsütés van –, valamint sajátos földrajzi fekvése, csodálatos átlátszó tiszta tengere miatt.

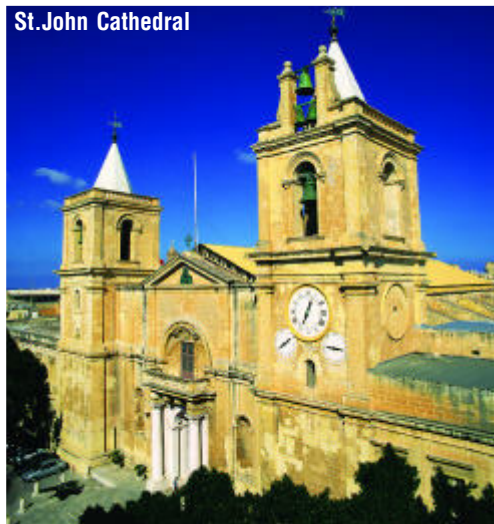
A nyugodt, kulturált kikapcsolódást jó szállodák, éttermek és szép üdülőhelyek teszik kellemessé, így például: St. Paul's Bay, Sliema, St. Julians, Marfa/Cirkewwa, Mellieha Bay.

M Á L T A

völte el és tartotta hét évig révületben Odüsszeusz Calypso. Gozon látható a világ legrégebb megalitikus épületegyüttese, a Ggantija katedrális Xaghra-ban.

Feltétlenül érdemes megtekinteni a monumentális Citadellát a Rabat nevű városban és Dwejrán a híres „Azur Ablak”-ot, amely különleges látványt kínál a tengerre.

St. John Cathedral

Mdina Square

ban szombat, amelyet háromnapos lelki felkészülés előz meg: minden este közös imádságok és énekek törlik meg a templomok csendjét.

A szombat reggeli hálaadó mise után elhangzik a „Te Deum”, és ezzel kezdetét veszi az ünnep, színes lampionos felvonulásokkal, tűzijátékkal, gazdag étkezésekkel, közös családi programokkal. (Málta lakosságának döntő része római katolikus.) Gozo szigetén például különösen nagy turista látványosságnak számít a Festa.

Praktikus tudnivalók: 1 máltai font 600 Ft. (A font nem konvertibilis). Euróval bárhol fizethetünk. Az étkezésekhez csak palackozott ital fogyasztása ajánlott. Általában Máltára utazni tavasszal és ősszel érdemes, mert a július és augusztus nagyon meleg – előfordul a 40 fokos hőség is. Hetente kétszer (hétfőn és csütörtökön)

Cittadella

közvetlen járata van Budapestről az AIR MALTA-nak La Valetta-ba.

KARCZAG LÁSZLÓ

VERITAS

FOGALOM A LAKÁSÉPÍTÉSBN!

VERITAS-LAKÁSOK 2004-BEN

KEDVEZMÉNYES KAMATOZÁSÚ HITELLEL MEGVÁSÁROLHATÓK ZUGLÓBAN

340.000 - 360.000,- Ft/m² áron

Budapest XIV. kerület

Szugló u. 93-95.

Csantavér köz 5-7. 74,77 m²
tervezett átadási határidő: 2004.06.30

Gyarmat u. 88. 76,106 m²
tervezett átadási határidő: 2005.03.30

Szugló u. 91. 62,66,68,70,79 m²
tervezett átadási határidő: 2005.03.30

Szugló u. 93-95. 40,50,53,68,70,90 m²
tervezett átadási határidő: 2005.06.30

Szugló u. 91.

A lakás vételárának 50%-áig zuglói lakásokat is beszámítunk!

Érdeklődni lehet:

IRODA: 1142 Budapest Erzsébet Királyné útja 86.

Nyitva: H-CS: 8-16:30, P: 8-14:30

383-0829, 383-0983 • www.veritas.hu

Kérjük támogassa a magazin fennmaradását!

Veritas az elesettekért Alapítvány

OTP Bank 11714006-20385251 Adószám: 18161980-1-42

Megrendelőlap

Előfizetésben megrendelem a Szent Kereszt c. Magazint példányban.

Előfizetési díj: ☞ 1/2 évre 912 Ft (3 lapszám) ☞ 1 évre 1800 Ft (6 lapszám)

Megrendelő (előfizető) neve:

Cím:

Kézbesítési cím:

(csak akkor töltsse ki, ha a megrendelő címe nem azonos a kézbesítési címmel)

.....
aláírás

A megrendelő lapot a következő címre borítékban szíveskedjenek feladni:

**Magyar Posta Rt.
Hírlap Üzletág
1900 Budapest**

Az első kövek

Id. Fabinyi Tibor 99 képpel (fénykép, festmény, rajz, térkép, dokumentum, portré) gazdagon illusztrált, nagyalakú, gyönyörű kiállítású könyve a gyülekezetet, templomot és iskolát építő pesti evangélikusok történetét mondja el 1787-től 1811-ig. De történetük ennél jóval korábban kezdődik.

Alighogy feltűntek Pest-Budán a lutheri szeltemben működő első prédikátorok – Dévai Máttyás, a „magyar Luther” 1530-ban már hirdeti az evangéliumot –, a főváros 1541-ben török kézre jut és így is marad másfél évszázadon keresztül. Buda visszafoglalása után (1686) I. Lipót a jezsuitákat tette Pest és Buda egyetemes lelkészeivé, és 1703-i kiváltságlevelével kitagadta a városból a protestánsokat. Minden addig állandó pesti lakos evangélikusnak el kellett hagynia a várost és ez a sors végigkísérte őket I. József, III. Károly és Mária Terézia uralkodásának idején is. Evangélikus istentiszteletet magánlakásban sem tarthattak. A temetőben sem kaphattak helyet: a városon kívül kellett elföldelni őket, minden díszes szertartás nélkül. Kivételt a katonaság képezett, számukra istentisztelet tarthattak (de senki más jelen nem lehetett) és őket egyházi szertartással eltemethették.

A Pest-Budán tartózkodó katonaság 700 főnyi evangélikus csoportja a 15 kilométerre fekvő, mintegy 4 órai gyalogutat jelentő Cinkotára vonult ki vasárnapként, ahol már 1699-ben erős evangélikus gyülekezet alakult. Az itteni istentiszteletek, az itt elhangzó igehirdetések tartották a lelket a maroknyi pesti evangélikusságban – II. József 1781-ben kiadott Türelmi Rendeletéig.

Milyen volt Pest-Budán a társadalom élete, a politikai és kulturális helyzet a 19. században, amelyben vajudott és született meg végül a pesti evangélikus egyház? Kik voltak azok a szervezők, mecénások, akik ebben főszerepet tölthettek

Gróf Beleznay Miklósné Podmaniczky Anna Mária

Liedemann János Sámuel

mecénás és Liedemann János Sámuel az alapító gondnok) egy-egy külön fejezet mutatja be.

A gyülekezet a sok képtelen nehézég dacára 1787-ben megalakult. Képtelen, mert például a Türelmi Rendelet 100 protestáns család jelenlétét kötötte ki ahhoz, hogy imaházat, paplakot és iskolát létesíthessenek. De még öt évvel később sem álmodhattak erről az eddig kitiltott pestiek. Mégis – modern kifejezéssel élve – megnyíltak a kiskapuk, gyűlt a pénz és megindult a gyülekezet szervezése, az istentiszteleti helyiség megszerzése, a lelkész kinevezése, míg 1787. október 24-én, száz év után először tarthatott istentiszteletet a

be? A három ki-magasló egyéniséget (Pongrácz Boldizsár a szervező, Gróf Beleznay Miklósné Podmaniczky Anna Mária a

Úrvacsorai kehely

Úrvacsorai és keresztlő kanna

pest-budai evangélikusság a Lipót (ma Váci) és Kalap (ma Irányi) utca sarkán lévő, a „Pléhalap-hoz” címzett kocsmá épületének emeletén bérbe vett helyiségben. Úrvacsorát a Beleznayné által ajándékozott gyönyörű aranyozott ezüst kehelyből és ostyaosztó tálkából szolgálták.

1787-ben az 50000 lakosú Pest-Budán mindössze 400 lelket tett ki Pest evangélikussága. Ennek ellenére egy leendő evangélikus iskola létesítésének lehetősége máris felcsillant.

II. Józsefet öccse, II. Lipót követte a trónon.

Az evangélikus egyház megszünt „megtűrt” egyház lenni, nem volt többé akadály a tornyos, utcai bejáratú, harangokkal ellátott templomok építésének és zsinatok tartásának sem. 1791 őszén Pestre hívták egybe az első zsinatot. Coburg herceg segítségével (1791–1795) lett templom- és iskolatelek. A Kalap utcai imatermet 1792-ben felváltotta az új telken építendő templom, parókia és iskolaépület a Kohlmarkton, amelyet később Török térnek, másképp Zsidó térnek, végül, 1874 óta Deák Ferenc térnek neveznek...

Hogy mi és hogyan született meg a mai Insula Lutherana területén (a Deák téri templom, az Országos Evangélikus Múzeum, a Huszár Gál könyvesbolt

és a Deák téri iskola), arról részletesen beszámol az utolsó négy fejezet, egészen az 1811 pünkösdi templomszentelésig. A 99 szebbnél szebb kép részletes jegyzékét jegyzetek, személynév- és helynévmutató és irodalomjegyzék követi.

Minden evangélikusnak és mindenkinek, akit Budapest kialakulásának izgalmas részletei érdekelnek, szívből ajánlom ezt a könyvet.

(A Pesti Evangélikus Egyház Deák téri Egyházközség kiadványa.)

KOVÁCS MÁRIA

Ennek a szomorúságában is szépséges, bőven illusztrált sorozatnak a III. kötetét, Kröhling János „Evangélikus templomok a mai Magyarországon” c. munkáját mutatta be a Tankönyvkiadó május 25-én a Deák téri Evangélikus Gimnázium dísztermében.

Az Építészettörténelmi és Műemléki Tanszék nevében Dr. Mezős Tamás tanszékvezető megköszönve az egyház anyagi és erkölcsi támogatását, hangsúlyozta a kötet dokumentációs értékét mind a jövő építészgenerációja, mind az olvasóközönség szempontjából. Szerzője egy évtizede foglalkozik az evangélikus templomok kutatásával, ezeknek sajnos csak egy töredékét mutathatta be a könyv, melynek létrejöttében a tanszék oktatói, növendékei is részt vettek.

A sorozat megálmodója és szerkesztője, Dr. Istváni Gyula építész emlékeztetett arra, hogy

Veszendő templomaink

a XX. század „istencsapása” volt műemlékeink részére: magyarok tömegei kerültek kisebbségbe, háborúk, megszállások pusztítottak, de még a modernizáció is veszteséget jelenthet. Örökségünk elárult, az épületek mellől eltűntek az emberek. Csak a század végén döbbsentek rá, hogy az elvesztett kövek már nem tudnak beszélni... Ezért foglalkozott a sorozat elsőnek a legtöbb középkori és művészileg legértékesebb anyagot szolgáltató erdélyi református, majd katolikus templomokkal. Közben már elkezdtek az itthoni evangélikus templomok kutatását – íme az eredmény.

Végül Bibó István művészettörténész mutatta be magát a könyvet, „melynek igen fontos a célja,

ezt magas színvonalon teljesíti, és még szép is”. A felmérésekben 40 egyetemi hallgató vett részt, szempontjuk a veszendő és veszélyeztetett templomokra való figyelemfelhívás volt. Ezek a templomok nemcsak az egyházak, hanem a teljes közönség kincsei, a lelkészeké, kutatóké, építészeké, diákoké, műemlékekkel foglalkozóké. A könyv segít abban is, hogy az érintettek (a műemlékesek, lelkészek, állami hivatalnokok) szót értsenek egymással, mert a rossz tapasztalatok csak elmélyítik a szakadékokat. Az ügy iránti elkötelezettség fontos, de nem kell, hogy elfogultságot jelentsen. (Nemzeti Tankönyvkiadó.)

KOVÁCS MÁRIA

HOTEL VERITAS

Várjuk szeretettel hotelünkbe és éttermünkbe házas izekkel!

1144 Budapest, Mogyoródi út 8. www.hotelveritas.hu E-mail: hotel@veritas.hu

Születésnap partik, gyermekzsúrok szervezése programokkal

Éttermünkbe asztalfoglalás: 273-22-33 mob: 06-30-864-6564